Verksamhet BASEN FÖR EN FUNGERANDE KÅR

1. PLANERING OCH RAPPORTERING AV KÅRENS VERKSAMHET
    - 1.1. Varför planerar vi?
    - 1.2. Verksamhetsplanen och hur man gör den
    - 1.3. Kårens projekt
    - 1.4. De kommande åren
    - 1.5. Årsberättelsen
    - 1.6. Utvärdering av verksamheten

2. SCOUTPROGRAMMET
    - 2.1. Scoutfostran
    - 2.2. Målen för fostran
    - 2.3. Scoutmetoden
    - 2.4. Scoutprogrammet
    - 2.5. Löftet och idealen
    - 2.6. Grupperna, ledarna och ledarskap
    - 2.7. Centralorganisationens och förbundets programevenemang
    - 2.8. Anpassa scoutprogrammet

3. LEDARSKAP INOM SCOUTING
    - 3.1. Varför leder vi inom scoutingen?
    - 3.2. Vad hör till ett gott ledarskap inom scoutingen?
    - 3.3. Testa dig och ditt ledarskap!

4. VUXNA INOM SCOUTING
    - 4.1. I scoutingen finns plats också för vuxna
    - 4.2. Rekrytering av vuxna
    - 4.3. Den vuxnas roll i kåren

5. HANDSLAGET
    - 5.1. Rekrytering och urvalsprocessen
    - 5.2. Handslagsdiskussionen
    - 5.3. Utnämning, introduktion och anpassning
    - 5.4. Uppdrag, utbildning och stöd
    - 5.5. Utvärdering och feedback
    - 5.6. Fortsätta med uppdraget, nytt uppdrag eller paus?
    - 5.7. Kom ihåg -lista

6. KÅRENS LÄGER
    - 6.1. Lägerförberedelser
    - 6.2. Lägerprogrammet
    - 6.3. Lägerekonomin

6.4. Lägermaten
6.5. Lägerutrustningen och förvarandet av den
6.6. Konstruktioner
6.7. Säkerhet, första hjälpen och hygien
6.8. Utrustningslista för kårens läger

7. FEEDBACK
7.1. Att ge feedback

BILAGOR
1. Verksamhetsplan
2. Händelsekalender
3. Årberättelse
4. Lägermeny
5. Säkerhetsplan för läger

1. PLANERING OCH RAPPORTERING AV KÅRENS VERKSAMHET

För att kårens verksamhet ska utvecklas och ge resultat är det viktigt att verksamheten planeras och utvärderas.

1.1. Varför planerar vi?

Kårstyrelsen gör årligen upp en verksamhetsplan för det kommande året. Det är viktigt att planera verksamheten ur också ett längre perspektiv. Det är bra att ställa upp mätbara mål för verksamheten, målen ska alltså vara sådana att ni lätt kan utvärdera om de nåddes. En välplanerad verksamhet erbjuder utöver de veckovisa mötena också utfärder, tävlingar, läger och andra evenemang för kårens alla medlemmar.

En bra verksamhetsplan är i balans gällande tidsfördelning, ekonomi och åldersgrupperna - det finns lämpligt med verksamhet längs med året, evenemangen är vettigt prissatta och det erbjuds verksamhet för alla åldersgrupper. Det bästa är om verksamhetsplanen görs upp som ett samarbete mellan kårens ledare och yngre medlemmar och man tillsammans besluter om vad kårens verksamhet ska bestå av.

Tips!
När ni planerar ett evenemang är det en bra idé att lista scoutidealen och scoutmetodens olika delar. Efter det kan ni dela in evenemanget i mindre delar och jämföra dem med idealen och metoderna för att se vilka ideal och metoder som förverkligas i samband med evenemanget. Ju flera ideal och metoder som förverkligas - desto mera är evenemanget i enlighet med scoutprogrammet.

1.2. Verksamhetsplanen och hur man gör den

I en bra verksamhetsplan har scoutprogrammet, alla åldersgrupper och deras behov beaktats. Den vanligaste formen av verksamhetsplan är en händelsekalender för kåren. Utöver händelsekalendern ska verksamhetsplanen innehålla konkreta målsättningar och metoder för hur målsättningarna uppnås. Ur förbundets händelsekalendrar kan ni plocka med de evenemang och kurser som stöder och piggar upp kårverksamheten.

I verksamhetsplanen ska ingå verksamhetens målsättning, evenemangens målgrupp/målgrupper, evenemangens ansvarspersoner och händelsekalendern med datum. Verksamhetsplanen bör vara realistisk, skriv in bara sådant som är möjligt att genomföra. Som namnet säger är verksamhetsplanen en plan, vid behov kan ni göra ändringar. Kom ihåg att informera medlemmarna och deras föräldrar om ev. ändringar.

Det är bra att planera kårens verksamhet för minst ett år framåt. Det är bra att ha tillräckligt med tid och möjligast många av kårens ledare på plats då verksamhetsplanen görs upp. Utnyttja verksamhetsplanerna från tidigare år så att ni inte glömmer något årligen återkommande evenemang. Genom att utvärdera föregående års verksamhet får ni en uppfattning om vad som fungerade bra, vad som kunde förbättras, vilka evenemang ni inte ska arrangera på nytt och hur många deltagare ni ska räkna med för respektive evenemang. När verksamhetsplanen är färdig godkänns den av föreningsmötet (årsmötet/höstmötet) och kan sedan publiceras i t.ex. kårtidningen, på anslagstavlan och på kårens webbsidor.

Se bilaga 1: Verksamhetsplan och bilaga 2: Händelsekalender.

1.3. Kårens projekt

Ansvaret för att organisera t.ex. evenemang, utfärder, läger, upprustning av lägerområdet eller medelanskaffning delas ofta ut till projektgrupper. Det kan vara bra att dela upp ett projekt i mindre delar som alla har en målsättning, tidtabell och ansvarsperson. I god tid före projektet drar igång bör ni komma överens om vad som ska göras, vem som ansvarar, hur det förverkligas och hur förverkligandet följs upp. Under kårens ledarmöten gås alla pågående projekt igenom.

1.4. De kommande åren

Genom långtidsplanering påverkar ni kårens verksamhet på sikt. I långtidsplaneringen kan ni ta fasta på kårens ledarresurser, de stora evenemang som arrangeras under de kommande åren eller större satsningar inom verksamheten. Investerings- och anskaffningsplaneringen hör också ihop med långtidsplaneringen.

Långtidsplaneringen görs i stora drag så att den hålls realistisk och så att arbetsmängden inte blir för stor; t.ex. räcker det att ni planerar in ett evenemang under rätt år och månad. I kårens långtidsplan kan ni skriva in t.ex. vandringar, resor, förbundsevenemang som kåren ansvarar för, storläger, jubileumsår och större reparationsarbeten på utfärdsstugan.

Det är skäl att ni i god tid förbereder er för stora evenemang. Många stora evenemang förutsätter att ni påbörjar förberedelserna redan flera verksamhetsperioder i förväg. Stora evenemang medför ofta att ni måste fatta beslut som kommer att påverka också framtida ledares verksamhet. Det här gör att verksamheten är målinriktad om än styrd. Ingenting är ristat i sten - då förutsättningarna förändras ändrar också planerna.

Planeringen av kårens ledarresurser är en del av långtidsplaneringen som borde ingå i också den årliga planeringen d.v.s. i verksamhetsplanen. Det är bra att fundera på alla ledaruppdrag för ett par år framåt. Vem kommer att flytta från orten, vem stannar kvar men ev. i ett annat uppdrag, hur många nya ledare behövs, räcker det med de ledare som växer upp inom kåren eller behövs det ledare utifrån för att täcka de som faller bort, hur förverkligar ni rekrytering av nya ledare, finns det möjligen vuxna scouter bland de som flyttar till orten? Kom ihåg att planera hur de nuvarande och de ledare som växer upp

inom kåren kan utvecklas och utbildas i sina uppdrag. Ni får råd och hjälp med planeringen av ledarresurserna och verksamheten av den föregående kårchefen, kårinstruktören och regionsekreteraren.

Tips!
Kårchefen eller kårstyrelsen kan arrangera ett tillfälle där kårens alla ledare får diskutera kårens situation om t.ex. fem år. Det är bra att på förhand göra upp en lista på centralorganisationens och förbundets kommande stora evenemang och att fundera på kårens ledarresurser. Under tillfället kan ni också diskutera hur ledarna ser sina framtida scoutkarriärer. På det sättet kan ni föreslå lämpliga utbildningar och erbjuda ledarna intressanta uppdrag.

1.5. Årsberättelsen

Varje år då verksamhetsperioden tar slut gör ni ett sammandrag, kallat årsberättelse, av kårens verksamhet. I samma veva är det lämpligt att fylla i Årsrapporten som förbundet skickar till er i slutet av varje år. Det lönar sig att använda tillräckligt med tid och att vara omsorgsfulla då ni skriver årsberättelsen så att den ger en heltäckande bild av verksamheten under det gångna året åt också utomstående. Årsberättelsen behöver inte vara ett stort litterärt verk eller statistikspäckad – meningen är att ni i den beskriver all verksamhet så att ni kan jämföra den med verksamhetsplanen, ge understödande instanser en bild av hur deras understöd använts eller använda den som källa då ni skriver kårens historik.

Årsberättelsen bör innehålla följande om verksamhetsåret:

Basuppgifter

- kårens namn
- verksamhetsåret
- information om medlemmarna
- kårstyrelsen och ledarna
- kårens utrymmen
- bakgrundsorganisation och övriga samarbetsparter
- förbund
- övriga referensgrupper

Verksamhet

- verksamhetens delområden
- utmärkande verksamhet
- speciella evenemang
- utmärkelser som delats ut

Ekonomi

- den ekonomiska situationen
- medelanskaffning

Då de nödvändiga uppgifterna skrivits ner sakligt och tillräckligt detaljerat har ni gjort kårens årsberättelse. Ni kan bifoga Årsrapporten till årsberättelsen, ur Årsrapporten framgår alla numeriska uppgifter. Kom ihåg att det inte är en enskild ledares ansvar att skriva årsberättelsen, varje medlem i kårstyrelsen bidrar med information gällande det egna ansvarsområdet. Kårsekreteraren sammanställer, kompletterar och renskriver allas delar.

Se bilaga 3: Årsberättelse.

1.6. Utvärdering av verksamheten

Att utvärdera kårens verksamhet har många syften och bör göras i alla skeden av verksamheten. För ledarnas del handlar det om att fortgående försöka uppnå bästa möjliga resultat. Misslyckanden hör till och ofta lär vi oss genom att göra misstag. Om bara lusten att göra finns kommer kunskapen och erfarenheterna längs vägen.

För kårens del är det viktigt att kontinuerligt utvärdera verksamheten så att den utvecklas. Också för förbundets del är utvärderingen viktig, förbundet behöver känna till hur kåren mår. Varje kår och grupp mår bra av att då och då stanna upp och fundera på varför kåren eller gruppen finns och vilka dess målsättningar är. Vilken är kårens eller gruppens grundläggande uppgift? Vad vill ni uppnå? Målsättningar och metoder för att mäta om målsättningarna uppnåtts underlättar utvärderandet.

Till utvärderandet hör att utvärdera hur målsättningarna uppnåtts, resultaten och utvecklingen av verksamheten. Utvärderingen kan göras individuellt, i små grupper eller av kårens alla ledare tillsammans.

Hjälpmedel för utvärdering av kårens verksamhet:

Utveckla Kåren -metoden

Genom Utveckla kåren -metoden lär kåren känna både sina styrkor och sina utvecklingsområden genom att svara på ett antal frågor. Kårens ledare skissar upp en så realistisk bild av kårens verksamhet, ledarresurser och åldersgrupper som möjligt, därefter beskrivs kårens målsättningar och hurudan ledarna önskar att kåren skulle vara.

I målsättningen beskrivs hurudan ledarna önskar att kåren är om t.ex. fem år. Ledarna går tillsammans med kårinstruktören igenom svaren och blir uppmärksamma på kårens styrkor och utvecklingsområden. Arbetet fortsätter med att ledarna gör upp en plan för hur kårens styrkor också i framtiden bevaras och tas tillvara och för hur ni ska arbeta med kårens utvecklingsområden. De konkreta åtgärderna skrivs ner i en verksamhetsplan.

Utveckla kåren -materialet innehåller ett antal frågor som uppmuntrar till diskussion. Frågorna utgår från följande områden

- kårens veckovisa verksamhet
- kårens verksamhet
- kårstyrelsens och ledarnas verksamhet
- utbildning och handslag
- stödfunktioner (administration, ekonomi, kommunikation, utrymmen, samarbetsparter)
- medlemmar och medlemsutveckling
- traditioner, vi-andan och samarbete

Utveckla kåren -manualen finns i Tältet under regionarbete/Kårinstruktörsmappen, på Livskraft-sidan: http://fissc.fi/livskraft. Det finskspråkiga mer omfattande Kehittyvä lippukunta -materialet hittas på adressen www.partio.fi/kehittyvalpk. Kårens kårinstruktör ger gärna mera information om metoden.

Årsrapporten och Kårkortet

Genom att årligen fylla i årsrapporten får kåren numeriska jämförelsetal att utvärdera verksamheten utgående ifrån. Årsrapporten skickas årligen till kåren och fylls i utgående från läget per 31.12. Som tack för ifylld årsrapport får kåren ett sammandrag innehållandes information om medlemsantal, läger- och utbildningsdygn samt utförda aktiviteter under de senaste fem åren. Utgående från årsrapporten och medlemsregistret Stigen sammanställs Kårkortet. I kårkortet visualiseras kårens medlemsutveckling ur olika perspektiv. Kårkortet skickas till kåren i samband med årsrapporten.

Kårchefens utbildningskort

Kårchefen kan tillsammans med kårens kårinstruktör utvärdera sin egen och kårens verksamhet och fundera på utvecklingsområden med hjälp av kårchefens utbildningskort. Det är viktigt att komma ihåg att ingen föds som mästare men alla lär vi oss mera hela tiden!

2. SCOUTPROGRAMMET

Med scoutfostran avses allt det som barn och unga gör inom scoutingen samt hur och varför. Internationellt motsvaras scoutfostran av RAP, WOSM:s vida programbegrepp.

2.1. Scoutfostran

Scoutfostran består av två delar:

- Scoutingens syfte, som konkretiseras i målen för fostran.
- Scoutmetoden, som konkretiseras i scoutprogrammet.

Scoutingens syfte

Scouting är en fostrande verksamhet vars målsättning är att stöda barn och unga att utvecklas utgående från deras individuella förutsättningar. Syftet är att stöda barnen och de unga att utgående ifrån sina personligheter och livsstilar utvecklas till balanserade, ansvarskännande, aktiva och självständigt tänkande samhällsmedborgare både lokalt, nationellt och internationellt. Syftet med scoutverksamheten är detsamma världen över.

Målen för fostran

I målen för fostran konkretiseras scoutingen syfte. Målen för fostran är bundna till tiden och den rådande kulturen. Uppfattningen om en duglig samhällsmedborgare år 1970 skiljer sig ifrån hur en duglig samhällsmedborgare uppfattas idag. På samma sätt skiljer sig uppfattningarna länder emellan.

Målen för fostran är indelade i fyra områden

- förhållandet till sig själv
- förhållandet till andra
- förhållandet till samhället
- förhållandet till omgivningen

Scoutmetoden

Scoutmetoden besvarar frågan ”hur uppnås scoutingens syfte?”. I scoutmetoden beskrivs metoderna som används för att uppnå målen för fostran. Scoutmetoden är ett redskap för att planera, genomföra och utvärdera verksamheten. Den finländska scoutmetoden baserar sig på WAGGG:s och WOSM:s scoutmetoder. Scoutmetoden utgör en helhet där alla delar är lika viktiga. Alla delar behöver finnas med i verksamheten, inte i varje del av verksamheten men i verksamheten som helhet. Scoutmetoden är den metod som valts för verksamheten, också med hjälp av andra metoder kunde scoutingens syfte uppnås men då skulle det inte vara scouting.

Scoutprogrammet

I scoutprogrammet berättas hurudan verksamheten kan vara då ni använder er av scoutmetoden. Målen för fostran, som stöder scoutingens syfte, ligger som grund för scoutprogrammet. Scoutprogrammet innehåller bl.a. åldersgruppsindelningen och aktiviteter för de olika åldersgrupperna.

Scoutverksamhet kunde i princip genomföras utgående från endast scoutingens syfte, metod och värdegrund. För att underlätta för kårerna har centralorganisationen konkretiserat dessa tre i ett scoutprogram. I och med scoutprogrammet behöver inte alla kårer fundera ut konkreta aktiviteter och det är lätt att bygga upp kårens grupper och verksamhet.

Hur konkretiseras scoutmetoden i scoutprogrammet?
Att leva enligt scoutingens värderingar: I scoutprogrammet konkretiseras hur scouten kan leva enligt scoutingens värderingar i och med scoutlöftet. Scoutlöftet hör till varje åldersgrupp och i och med att scouten avger scoutlöftet förbinder han sig till scoutingens värdergrund utgående från den egna åldersgruppen. Genom att bara avge scoutlöftet uppnås ingenting men genom att scouten bekantar sig med scoutingens värdegrund och förbereder sig för löftesavgivningen förstår han vad det är han lovar och kan förbinda sig till sitt löfte. Scouten återkommer till sitt löfte senare och granskar då sitt förhållande till det.

Symbolik: I scoutprogrammet ingår benämningar, symboler och berättelser.

Verksamhet med stigande svårighetsgrad: Scoutprogrammet består av lämpligt utmanande aktiviteter för alla fem åldersgrupper. Samma färdigheter övas an efter på en allt mer krävande nivå. Som grund för aktiviteterna ligger människans utvecklingsskeden och därför genomförs samma aktiviteter på olika sätt i de olika åldersgrupperna.

Patrullsystemet: I scoutprogrammet definieras i hurudana grupper kårens scouter kan delas in. En modell finns för både åldersindelningen och gruppernas sammansättningar gällande medlemsantal samt bland-, flick- och pojkgrupper. Modellen omfattar också vem som kan fungera som ledare för respektive grupp.

Learning by doing: Aktiviteterna i scoutprogrammet har planerats så att de uppmuntrar scouten till att lära sig genom att själv göra. Att själv göra och prova på och att tillsammans med gruppen fatta beslut utgör hörnstenar i verksamheten.

Vuxet stöd: I scoutprogrammet definieras hurudant den vuxnas stöd borde vara för varje åldersgrupp. Meningen är att den vuxna ska vara lämpligt närvarande; för vargungarnas del betyder det att den vuxna aktivt deltar och leder verksamheten emedan det för roverscouternas del betyder att den vuxna figurerar i bakgrunden och hjälper vid behov.

Goda gärningar: I scoutprogrammet ingår aktiviteter som handlar om att tjäna andra och fostrar till osjälviskhet. Genom att göra dagens goda gärning visar scouten på ett konkret sätt att han kan påverka och förändra.

Verksamhet i naturen: Aktiviteterna i scoutprogrammet uppmuntrar till verksamhet i naturen. Genom aktiviteterna lär sig scouten att fungera på naturens villkor och att skydda naturen. Naturen utgör en viktig verksamhets- och inlärningsmiljö för alla scouter.

Scoutingens värdegrund
Barnen och de unga får lära sig om scoutingens värdegrund i och med scoutlöftet och de åldergruppsvisa scoutidealen. Värdegrunden utgör en större helhet än det som sägs i löftet och idealen. Värdegrunden är inte det samma som syftet eller målen för fostran. I målen för fostran definieras till en hurudan individ scouten kan växa upp. I värdegrunden definieras på vilka värden scoutverksamheten baserar sig.

Scoutverksamheten styrs av den värdegrund som definierats av världsorganisationerna WAGGGS och WOSM. Som grund för den ligger synen på att människan har skyldigheter jämtemot Gud, sig själv, andra människor, samhället och omgivningen. Scoutingens värdegrund definieras i Finlands Scouters grundstadga och i världsorganisationernas material.

2.2. Målen för fostran

Målen för fostran konkretiserar scoutingens syfte
I målen för fostran kläs den månsidiga scoutverksamheten, och den röda tråd som löper mellan åldersgrupperna, i ord. I målen för fostran beskrivs hurudan en i den här kulturen och tidsandan levande ordentlig samhällsmedborgare är, hurudant ett balanserat liv baserat på scoutingens värderingar är. Målen för fostran hjälper ledarna i sina uppdrag. För gruppens ledare räcker det att han känner till åldersgruppens program. I förnyelsen av scoutprogrammet (2008) beaktades målen för fostran; de ligger som grund för scoutmetoden, scoutprogrammets struktur och aktiviteter. Målen för fostran går alltså att finna i de konkreta aktiviteterna och genom scoutprogrammet förverkligas de. Kårens ledare behöver känna till målen för fostran, både de allmänna och de åldersgruppsvisa, så att ni kan greppa helheten. Detta är viktigt speciellt för de åldersgruppsansvariga.

Målen för fostran utgår ifrån fyra olika perspektiv: förhållandet till sig själv, förhållandet till andra, förhållandet till samhället och förhållandet till omgivningen. Målsättningarna har utformats så att de fungerar för alla åldersgrupper. Det förhållande till Gud som finns beskrivet i scoutingens värdegrund utgör inte ett av perspektiven utan ingår på sätt eller annat i alla fyra.

De allmänna målen för fostran
I de allmänna målen för fostran uttrycks målsättningarna med scoutverksamheten på ett allmänt plan. De beskriver för både scouter och utomstående vart scoutverksamheten strävar med sitt fostrande arbete. Scouting är en mångsidig hobby vars syfte är att stöda individens utveckling beaktande individens utvecklingsskeden och individuella drag. Målsättningen med scoutfostran är att individen fungerar aktivt och ansvarskännande i förhållande till sig själv, andra människor, samhället och omgivningen. I scouterna lär man sig färdigheter, fakta, attityder och värderingar som hjälper en att leva ett rikt och balanserat liv.

Förhållandet till sig själv
En scout utvecklar sig själv som människa. Han/hon sköter om sig själv och sin hälsa. Han/hon har sunda levnadsvanor. En scout eftersträvar ett mångsidigt och balanserat liv. I scouterna får man byggstenar för den egna identiteten, sin livsåskådning och sitt förhållande till Gud. En scout bildar sig en uppfattning om vad som är etiskt rätt och fel samt en förmåga och vilja att agera för de saker han uppfattar att är riktiga.

En scout vågar kasta sig in i nya och annorlunda situationer och kan använda sin kreativitet. Han/hon leker, använder fantasin och hittar fungerande lösningar till olika problem. En scout tar tag i saker. En scout kan ge och själv dra nytta av feedback. Han/hon ser positivt och målinriktat på framtiden.

Förhållandet till andra människor
En scout hjälper och tar hand om andra människor också om det inte är i hans/hennes omedelbara intresse. Han/hon förstår att man kan få till stånd mera om man jobbar tillsammans. En scout uppskattar olikheter och förstår att det finns många olika sorters människor och världsåskådningar. En scout kan samverka med olika sorters människor. Han/hon kan uttrycka sina känslor och åsikter på ett sätt som passar situationen. En scout är hederlig och ärlig. Rättvisa och dess befrämjande står en scout nära.

Förhållandet till samhället
En scout kan fungera i samhället, ta reda på vardagssaker och påverka dem. Han/hon kan fungera i olika roller som ledare eller den ledda i olika organisationer och samfund. En scout förstår sig på officiella och inofficiella beslutsfattande system. Han/hon har förmågan att läsa organisationer.

Scouting utvecklar förmågor som behövs för att leda och påverka t.ex. förmåga att ta initiativ och ansvar, att vara systematisk, att ställa upp mål och organisationsförmåga. En scout är intresserad av gemensamma angelägenheter. Han/hon lägger märke till olägenheter och gör någonting för att rätta till dem. En scout är engagerad i samfund och samhället.

En scout känner till sin egen kultur och odlar den och är också intresserad av andra kulturer och uppskattar dem. En scout uppfattar sig som en del av mänskligheten och känner ett globalt ansvar.

Förhållandet till omgivningen
En scout kan röra sig och fungera i olika verksamhetsmiljöer. Han respekterar och känner naturen. En scout känner sig som en del av naturen och trivs där. En scout intresserar sig också för sin boende- och närmiljö, dess välmående, renlighet och trivsamhet. Han sköter om att livsmiljön bevaras för kommande generationer. Han följer principen om hållbar utveckling.

En sammanfattning av de åldersgruppsvisa målen för fostran
I de åldersgruppsvisa målen för fostran berättas vad de allmänna målen för fostran innebär för respektive åldersgrupp. De beskriver alltså den nivå man försöker uppnå före

scouten uppflyttas till följande åldersgrupp. De åldersgruppsvisa målen för fostran visar en möjlig stig: hur gå till väga för att uppnå målen för fostran för respektive åldersgrupp. De beskriver respektive åldersgrupps utvecklingsutmaningar och hur scoutverksamheten kan svara på dem. I utvecklingen av scoutprogrammet har målen för fostran beaktats och åldersgruppernas program innehåller konkreta aktiviteter som passar för scouter i respektive ålder. En del av målen för fostran förverkligas i vissa aktiviteter, andra mål syns i större helheter som t.ex. att leda och fungera i grupp. De åldersgruppsvisa målen för fostran finns beskrivna i *Ledarmappen*.

2.3. Scoutmetoden

Syftet med scoutverksamheten är att stöda barn och unga att utgående ifrån sina individuella förutsättningar utvecklas. Genom scoutmetoden uppnås målen för fostran. Scoutmetoden besvarar frågan: hur uppnår man scoutingens syfte? Scoutmetoden är ledarens verktyg i både planering och utvärdering av verksamheten. Den finländska scoutmetoden bygger på WAGGGS:s och WOSM:s scoutmetoder.

Scoutmetoden är den helhet som scoutrörelsen valt till sin fostringsmetod. En del av metoderna, som t.ex. verksamhet i naturen, härstammar från Baden-Powells tid. Andra delar, som t.ex. learning by doing, har utkristalliserats under senare tid. Scoutmetoden som helhet har inom scouterna redan blivit en tradition. Den är i stort sett likadan inom alla scoutorganisationer.

Det viktiga är att scoutmetodens alla delar används i verksamhet med barn och unga. Alla delar bör användas med lämpliga intervall. Scoutmetoden fungerar inte om alla dess delar inte används. Delarna kan inte rangordnas, alla är lika viktiga. Scoutmetoden utgör en helhet, om en del fattas är helheten inte komplett. Vad är det barn och unga gör i scouterna som hjälper dem att utvecklas i enlighet med målen för fostran? En del av scoutmetodens delar fungerar som dragplåster för verksamheten. En del kommer med i verksamheten t.ex. för att man får vistas mycket i naturen. En del av scoutmetodens delar får medlemmarna att hållas kvar, som t.ex. patrullsystemet.

Att leva enligt scoutingens värderingar

I scoutlöftet, idealen och valspråket åskådliggörs scoutingens värderingar. Genom dem förbinder scouten sig till scoutingens värderingar.

Vad betyder det i praktiken? Till scoutingens fostringsmetoder hör att förbinda sig till scoutingens värderingar. Detta sker konkret i och med att scouten avger scoutlöftet. Löftet avges i början av varje åldersgrupp. Ordalydelsen är den samma för alla åldersgrupper, endast åldersgruppens namn varierar. Idealen, som scouten genom löftet förbinder sig till, är flera ju äldre scouten är. För varje åldersgrupp har valts ideal som barn eller unga i den åldern kan förbinda sig till och förstå. Genom löftet och idealen får scouten lära sig om scoutingens värderingar på en för honom lämplig nivå. Löftesavgivningen bör spegla åldersgruppen.

Till den här delen av scoutmetoden hör utöver avgivandet av löftet också att scouten förbereder sig inför löftesavgivningen och efteråt diskuterar avgivningen och vad den innebär.

Symbolik
Till scoutsymboliken hör tillvägagångssätt, traditioner och föremål som har en gemensamt uppfattad betydelse. Med hjälp av symbolik knyts barnen och de unga till den egna gruppen, kåren och till den världsomfattande scoutrörelsen.

Vad betyder det i praktiken? Symbolik omfattar märken, färger, mönster – allt som gör att scouting ser ut som scouting gör. Symboliken utgör en viktig del av scouting. Den skapar en känsla av en större gemensam berättelse, om den världsomfattande scoutrörelsen, som vi upplever att vi utgör en del av.

En del av de symboler vi använder oss av är världsomfattande, som t.ex. scouthälsningen, en del scoutsånger och scoutuniformen. De gemensamma symbolerna symboliserar jämlikheten mellan alla scouter. En del symboler är nationella, som t.ex. den finländska väiskin, och andra är lokala, som t.ex. kårens traditionella julfestprogram eller gruppens vimpel. Scoutprogrammet innehåller mycket symbolik i form av namn, märken och färger. Utöver dem behövs lokal symbolik, kåren och dess grupper har sina egna symbolikhelheter.

Med hjälp av symboliken kan man berätta för barn och unga om saker som är svåra att greppa, som t.ex. scoutingens värderingar eller scoutfostran. Genom symboliken stöds utvecklingen av scouternas fantasi och kreativitet. Flaggor, vimplar, märken, hälsningar och annan symbolik stärker gruppandan och barnens och de ungas känsla av samhörighet. Det att man får ett märke berättar för barnet eller den unga att han uppnått någonting och samtidigt syns det också utåt.

Verksamhet med stigande svårighetsgrad
I scouterna får varje individ lämpligt utmanande uppgifter. Åldersgruppens program stöder individens utveckling.

Vad betyder det i praktiken? Verksamhet med stigande svårighetsgrad innebär lämpligt utmanande uppgifter för varje scout. I scouterna beaktas varje individ, man intresserar sig för honom och han får fungera utgående från sina egna förutsättningar och intressen. Till verksamhet med stigande svårighetsgrad hör också individuell utveckling genom att göra upp målsättningar, inneha uppdrag, förbinda sig och bli självständig.

Verksamhet med stigande svårighetsgrad finns inbyggt i åldersgruppernas program i form av åldersgruppsfördelningen och åldersgruppernas aktiviteter. En väsentlig del av denna del av scoutmetoden utgörs av att åldersgruppernas program kan anpassas till situation och utvecklingsskede. Verksamhet med stigande svårighetsgrad innebär inte alltid att saker blir svårare an efter utan också att förståelsen vidgas och fördjupas.

Patrullsystemet
I scouterna fungerar man i grupper där man fattar gemensamma beslut och fördelar ansvaret. I de små grupperna blir barnen och de unga vana vid att ingå och fungera i en grupp.

Vad betyder det i praktiken? Flocken, laget eller patrullen utgör en liten grupp som leds utgående från patrullsystemet. Gruppens ledare är en närledare som till sin hjälp har en vice ledare och åtminstone en stödperson. Gruppen planerar, helt eller delvis, sin verksamhet tillsammans med sina ledare. Vargungarnas flockar och spejarscouternas patruller fungerar givetvis på lite olika sätt eftersom vargungarna är både betydligt yngre och deras flock vanligtvis rätt stor. Patrulledaren är en ung ledare. Patrulledaren ansvarar aldrig ensam för patrullens verksamhet utan stöds alltid av en vuxen ledare som kallas lots. Patrulledarens uppgifter varierar beroende på vilken åldersgrupp hans patrull tillhör (spejar-, explorer- eller roverscouter).

Det är viktigt för barn och unga att tillhöra en grupp. Gruppen är viktig för barnet eller den unga eftersom han kan likna sig vid och spegla sig själv i gruppens övriga medlemmar. Den egna gruppen stöder. Alla tillför någonting till gruppen och i gruppen övar man att fatta gemensamma beslut och att fungera som ledare. Genom att fungera i grupp lär man sig att ta hänsyn till andra, att ge andra utrymme och att själv ta utrymme. Gruppens anda utvecklas kontinuerligt, gemenskapen bär och inspirerar.

Learning by doing
Att lära sig genom att prova på och göra är det mest naturliga sättet för barn att lära sig saker. I scouterna lär man sig genom att prova på och göra – learning by doing.

Vad betyder det i praktiken? Scouten utvecklas genom att han får göra olika saker och på det sättet lära sig nya färdigheter. Scouten får själv prova på och fundera på konsekvenserna av det han gjort, istället för att stå bredvid och titta på när någon annan gör. Genom att själv prova på lär scouten sig nya färdigheter på ett roligt och mångsidigt sätt.

I princip handlar allting inom scoutingen om att lära sig, t.ex. lär scouten sig att samarbeta genom att verka i grupp och att leda genom att ibland fungera som gruppens ledare. Till learning by doing hör också att lära sig genom att göra misstag. Ledarens uppgift är att se till att misstag inte inträffar för ofta eftersom det kan ta kål på den unga scoutens intresse och iver. Det är viktigt att kunna vända misstag till lärorika erfarenheter!

Aktiviteterna i scoutprogrammet uppmuntrar till learning by doing. Till alla aktiviteter hör att fatta beslut om aktivitetens utförande, planera den och utvärdera den. Till utvärderingen hör förutom att fundera på hur det gick också att fundera på vad man lärde sig. Genom att reflektera över sina erfarenheter får scouten en djupare förståelse för det han lärt sig. Learning by doing anpassas till åldersgrupperna och deras aktiviteter så att de är lämpligt utmanande. Beroende på aktiviteterna behövs vuxet stöd, exempel för genomförandet och olika redskap.

Vuxet stöd
Inom scoutverksamheten verkar barn, unga och vuxna tillsammans. Barn och unga växer, deltar och har möjlighet att påverka sin omvärld för att de har vuxna som stöder dem.

Vad betyder i praktiken? En äldre ledare inom scoutingen betyder en person som fyllt 22 år och som fungerar som ledare för de yngre åldergrupperna. Den äldre ledaren fungerar som en medfostrare för barnen och de unga. Detta uppdrag kan man förverkliga på många olika sätt, t.ex. genom att lära ut färdigheter, vara närvarande, visa goda exempel och skapa förutsättningar för den unga att verka i.

Att fungera som fostrare förutsätter inte alltid en stor insats. Det viktiga är att man förstår scoutingens mål, där individer uppfostras. Genom åldergruppsindelningen ses det växande barnet eller unga först och främst som individ i en viss ålder och som är i ett visst utvecklingsstadie och inte t.ex. som en person som innehar ett specifikt uppdrag.

En väsentlig del av fostran är att vara närvarande och att mötas. Inom scoutingen har den vuxna en annan roll än vad t.ex. en förälder eller en lärare har. De äldre ledarna ska lära sig att vara närvarande och tillgänglig utan att ta ifrån de unga möjligheterna att lära sig leda samt att fungera självständigt. Genom stödet från de äldre ledarna skall de unga ha möjligheten att pröva på utmaningar och spännande saker under säkra förhållanden.

Detta skall ske ändå så att tryggheten bibehålls och de vuxna binder sig till att slutföra alla situationer. Den äldre ledaren har en stödande roll som innebär att kunna se helheten och de centrala delarna. Dessa egenskaper skall man inte förvänta sig av den unga.

Scoutledare är inte samma sak som äldre ledare. Scoutledarfullmakten kan man få efter att man fyllt 18 år och genomgått grundutbildningen för scoutledare. Som roverscout kan man alltså få scoutledarfullmakten och ta emot uppdrag där det behövs scoutledarkunskaper. Å andra sidan är en äldre ledare inte nödvändigtvis en scoutledare. Att vara scoutledare är i sig är inget uppdrag, men det ger beredskapen att ta emot vissa uppdrag.

Det finns inget eget scoutprogram för äldre ledare, men äldre ledare som är aktiva inom scoutingen skall ta till sig scoutingens värdegrund som en del av verksamheten. Äldre ledare får inte agera på bekostnad av barnen eller de unga, utan en äldre ledare finns till för målgruppen. Men de äldre ledarna får också ha roligt i scouterna. Scoututbildningen som riktar sig till äldre ledare genomförs ibland med scoutmetoden, så att den äldre ledaren sedan själv kan använda metoden i verksamheten. Scoutmetoden svarar inte på äldre ledarnas utvecklingsbehov. De vuxnas uppgift inom scoutingen är att vara närvarande på ett lämpligt sätt. Alla barn och unga har rätt till en vuxen, som man kan berätta saker för samt bryr sig om en och vad man gör. De unga skall veta att det finns ett vuxet stöd vid behov. En vuxen skall dock inte truga på hjälpen åt den unga.

Scoutverksamheten är inte till för de vuxna. De vuxnas behov och intressen kommer i andra hand i förhållande till barnens och de ungas behov och intressen. De vuxnas roll

inom scoutingen är att stöda barn och ungas uppväxt. I bästa fall upplever den vuxna sitt uppdrag som givande, lär sig nytt och vill utvecklas både som fostrare och ledare för att bättre kunna stöda barn och ungas utveckling.

Speciellt i de yngre åldergrupperna behövs vuxna på varje sammankomst för att trygga säkerheten och garantera att scoutmetoden följs. I de äldre åldergrupperna fungerar den vuxna mer som en storasyster, storebror eller en äldre vän.

Scoutprogrammet definierar de äldre ledarnas roller på följande sätt:

Vargungar:
Flocken leds av en akela(en äldre ledare eller en roverscout som fått utbildning för sitt uppdrag). Akelan får stöd av en annan akela eller en vuxen, en roverscout eller en explorerscout som håller på att lära sig om uppdraget.

Äventyrsscouter:
Äventyrsscoutlaget leds av en kapten (en äldre ledare eller en roverscout som fått utbildning för sitt uppdrag). Kaptenen får stöd av en annan kapten eller en äldre ledare eller en roverscout som håller på att lära sig om uppdraget.

Spejarscouter:
Patrullen har en utbildad äldre ledare, lots, som ansvarar för patrullens verksamhet, fastän denne inte deltar regelbundet i veckoverksamheten.

Explorerscouter:
Patrullen har en utbildad äldre ledare, lots, som ansvarar för patrullens verksamhet, fastän denne inte deltar regelbundet i veckoverksamheten.

Roverscouter:
Patrullen har en utbildad äldre ledare, en lots. Den äldre ledaren ansvarar för

Goda gärningar

Inom scoutverksamheten lär sig barn och unga att ta ansvar för sig själv och för andra. Verksamhet som strävar efter andras välmående gynnar gemenskap och grupptillhörighet i samhället.

Vad betyder detta i praktiken? Scoutingens målsättning är att fostra aktiva medborgare som osjälviskt vill verka för en bättre morgondag. Att växa till ett sådant här världsmedborgarskap börjar med små saker. En god gärning är ett sätt att visa på, prata om och komma ihåg sådana små saker. Inom scoutingen är dagens goda gärning och vägleder scouterna till att hjälpa andra. Att göra en god gärning visar även konkret för

barn och unga att de kan påverka sin verksamhetsmiljö och förändra den till det bättre. Goda gärningar leder i de äldre åldersgrupperna till vidare, mer betydande projekt där man tjänar andra.

En del av scoutprogrammet är dagens goda gärningar som innebär osjälviskt handlande och att tjäna samhället och sin närmaste omgivning.

Verksamhet i naturen
Inom scoutverksamheten verkar barn och unga i naturen, som är en upplevelserik verksamhets- och inlärningsmiljö.

Vad betyder detta i praktiken? Naturen är för scoutingen en verksamhetsmiljö där man lär sig många saker. Scouten verkar i naturen på naturens villkor. Då scouten verkar i naturen föds det hos honom/henne en vilja att skydda och värna om naturen och dess mångfald. Scouten förstår naturens mångfald samt respekterar och värdesätter naturen och miljön. Förutom det är naturen för barn och unga en värld där följderna av olika saker syns tydligt – om man lämnar skjortan utanför tältet på natten så blir den våt.

Att lära sig att verka i naturen ökar barns och ungas självkänsla och tron på sig själv. Naturen erbjuder även många slags möjligheter till att försjunka i egna tankar och till att uppleva världsalltets storhet.

2.4. Scoutprogrammet

Den huvudsakliga målsättningen med kårens verksamhet är att förverkliga scoutprogrammet, dvs. ordna verksamhet för alla åldergrupper. Kåren kan förverkliga åldergruppsverksamheten i samarbete med andra kårer och regionen. Kårerna och deras verksamhetsmiljöer är olika, men utvecklingsfaserna och utmaningarna för deras medlemmar är de samma. Målen för fostran uppnås i kårerna genom ordnad verksamhet.

Scoutprogrammet konkretiseras av scoutmetoden. Det ger kårerna en modell för hur scoutmetoden förverkligas. En av scoutmetodens del, verksamhet med stigande svårighetsgrad, förverkligas i programmets aktiviteter: varje åldersgrupps aktiviteter är riktade till den ifrågavarande åldersgruppen. En del av programmets aktiviteter är obligatoriska. Det har visat sig att genom de obligatoriska aktiviteterna uppfylls de flesta och viktigaste målen för fostran som finns för varje åldersgrupp.

Det är ändå inte meningen att kåren förverkligar alla åldergruppers aktiviteter skilt. Kårens julfest och Thinking day kan till exempel förverkligas så att alla kårens medlemmar deltar i samma tillfälle och i bästa fall finns det program som lämpar sig för alla åldergrupper. Utöver programmet som riktar sig till åldergrupperna erbjuder scoutingen mycket annan verksamhet som också främjar målen för fostran. Därför är det väsentligt att det finns utbildade ledare i kåren som förstår helheterna av åldergruppernas program och tillsammans med resten av ledarna i kåren kan bedöma om målen för fostran uppnås samt säkerställa att alla åldersgrupper behandlas jämlikt.

Kårens väsentliga uppgift är att uppfylla scoutprogrammets mål inom alla åldersgrupper, skilt och tillsammans. Genom detta uppfylls scoutingens fostringsmål och syfte. Tillspetsat kan man säga att allt som händer i kåren är åldergruppsverksamhet, eller åtminstone verksamhet som stöder detta. Alla åldersgrupper är lika värdefulla. Ingen enskild åldersgrupps verksamhet får inverka eller hindra förverkligandet av någon annan åldergrupps verksamhet. Kårens verksamhet skall således byggas upp så att alla åldergrupper får förverkliga det egna programmet. De äldre åldersgrupperna kan ta ansvar för förverkligandet av aktiviteterna för de yngre åldergrupperna på utfärder eller läger. Detta förfarande är meningsfullt och på det viset uppfylls båda åldergruppernas program. Det är dock viktigt att komma ihåg att erbjuda andra aktiviteter är bara ledarskapsaktiviteter för de äldre åldersgrupperna.

För att kunna samordna åldergruppernas verksamhet behöver kåren en fungerande organisation och tillräckligt med kännedom om scoutprogrammet, även åldergruppsöverskridande kunskaper.

2.5. Löftet och idealen

Scoutlöftet

Löftet avges i början av varje åldergupp och ordalydelsen är lika för alla.

Jag vill älska min Gud, mitt land och mänskligheten, vara andra till hjälp och följa <åldersgruppens namn> idealen i mitt liv.

Scoutlöftets betydelse

Scouternas löfte, ideal och valspråk beskriver scoutingens värderingar. Löftet och idealen beskriver scoutingens värdegrund till ungdomarna på ett begripligt sätt. Scoutmetoden innebär att man förbinder sig till scoutingens värderingar. Barn och unga kan konkret göra detta genom att avge scoutlöftet. Att vara scout är ett personligt val i alla åldersgrupper, på samma sätt som för vargungar som för roverscouter. Att avge scoutlöftet är ett tecken på att scouten, enligt egen vilja, strävar efter att följa scoutingens värderingar.

Löftet avges i början av varje åldergrupp och ordalydelsen är lika för alla. De ideal, som man i löftet binder sig till, ökar i antal i takt med åldersgrupperna. Löftets innebörd ändrar dock från en åldergrupp till en annan. Löftesgivningen och dess innebörd behandlas på ett lämpligt sätt före det tillfälle då löftet avges. Detta kan ske t.ex. genom berättelser eller diskussion. Det viktiga är att den som avger löftet förstår vad han/hon lovar. Det är även bra att komma tillbaka till löftet nu och då, fundera t.ex. på hur och på vilket sätt löftet inverkar på de egna handlingarna.

Vad lovar man i scoutlöftet?

Jag vill älska min gud
I löftet lovar scouten att älska sin gud. Till scoutingens människouppfattning hör som en väsentlig del tron på något högre, som är större än människan, som man kan ty sig till. Gud beskriver detta på ett enklare och mer förstående sätt. Dess betydelse kan variera mellan löftesgivarna.

Löftesgivaren lovar tro på den Gud som hon/han själv tror på, inte på någon annans gud. I löftet understryks den personliga tron som den som avger löftet har. All scouter tror inte på samma gud, troligtvis hör det scouter till alla världens trossamfund. Därför skrivs Gud med stor bokstav i början och pronomen min står framför.

I världen och Finland finns många olika trossamfund och i olika religioner används olika namn för gud. I vissa religioner kan det finnas fler gudar, var av man väljer en som hör till familjens tradition eller av någon annan orsak. En löftesgivare som hör till en religion som har ett annat namn än gud för sin högre makt, ersätter ordet gud med den egna gudens namn

Den vuxnas uppgift är att före löftesgivningen ta reda på vilka olika religiösa övertygelser löftesgivarna har och respektera dem. Ni kan t.ex. tillsammans fundera ut vilket namn sim skulle vara passande att använda istället för gud. Det är viktigt att respektera barn och ungas religiösa övertygelser.

Scoutingens uppgift är att ge verktyg för att fundera kring förhållandet till gud. I åldersgruppernas aktiviteter finns olika aktiviteter som berör livsåskådningen och förhållandet till gud. Ett typiskt sätt att fundera på förhållandet till gud inom scoutingen är att ha verksamhet i naturen och få naturupplevelser. Baden-Powell framhöll naturen som guds ansikte – i naturen hittar människan Gud. Att stilla sig är en annan vanlig kutym inom scoutingen. Båda kan användas i förberedelserna inför löftesgivningen. Förutom dessa är en öppen och konstruktiv dialog med de unga det bästa verktyget. I en bra gemenskap föds diskussionerna av sig själv.

Jag vill älska mitt land och mänskligheten
I det ursprungliga scoutlöftet lovade man: “To do my duty to God and the King”. Denna skyldighet gentemot kungen uttryckte den fosterländskhet som har varit och finns ännu idag med I alla scoutlöften världen over. Löftet att älska sitt land och mänskligheten innebär att respektera och tjäna sitt fosterland – offra sig för fosterlandet. Därtill täcker den en bredare uppfattning, det samhälle dit hela det finska samhället hör, och även hela världen, också djuren, växterna och den övriga naturen.

Jag vill följa idealen i mitt liv
I scoutlöftet lovar man följa åldergruppens ideal. Idealen uttrycker ett slags livsnorm som alla scouter kan eftersträva. De är inte förpliktelser, så som t.ex. lagen, utan erbjuder

idealiska mål att utvecklas till. För varje åldergrupps finns det utvalda ideal som barn eller unga kan förstå och binda sig till. Idealen ökar i antal i takt med åldersgrupperna.

Jag lovar vara andra till hjälp
I löftet avspeglas scouternas strävan efter att hjälpa och tjäna andra. Denna strävan återfinns också i scoutmetoden. Som en del av den finns dagens goda gärning som konkretiserar detta för scouterna. Att hjälpa och tjäna andra har alltid varit en del av scoutingen. Dagens goda gärning uppfostrar till osjälviskhet som Baden-Powell tyckte var en viktig egenskap hos alla medborgare. Dagens goda gärning guidar till att hjälpa andra varje dag. Det kan vara små gärningar som kan få stora oväntade effekter. Dagens goda gärningar syns i scoutprogrammet, men det handlar fram för allt om att omfatta det i ett större perspektiv. Därför lovar scouterna att hjälpa andra, dvs. jobba aktivt för en bättre morgondag.

Scoutidealen

Scoutidealen beskriver tillsammans med scoutlöftet på ett lämpligt sätt scoutingens värdetingar för barn och unga. Scoutidealen och scoutlöftet är ett konkret och praktiskt sätt för de unga att förstå de värderingar som scoutrörelsen föreslår att alla scouter skall ha som värdegrund. Scoutidealen förnyades år 2008.

Genom att avge scoutlöftet, och på det viset binda sig till scoutingens värderingar, är tillsammans med scoutmetoden en väg till att uppnå scoutingens mål. Det är viktigt att både scoutlöftet och idealen är med på alla scouter scoutstigar. Alla delar av scoutmetoden behövs.

Scouternas ideal är:
respektera andra
älska och skydda naturen
vara ärlig och pålitlig
främja vänskap över gränser
känna sitt ansvar och göra sitt bästa
utveckla sig själv som människa
söka sanningen i tillvaron

Valspråket

Alla åldersgruppers valspråk är: Var redo.
Valspråket används världen över och uttrycker scouternas vilja att hjälpa och tjäna. Till det gamla och traditionella valspråket ”Var redo” svarar scouterna ”Alltid redo”. Valspråket beskriver först och främst scouternas attityd. En scout är alltid beredd att tjäna och uppfylla plikterna. Valspråket hittas i spejarscouternas sigill och i scoutbältets spänne.

Scoutidealen åldergruppsvis

En vargunges ideal är att
respektera andra
älska och skydda naturen

En äventyrsscouts ideal är att
respektera andra
älska och skydda naturen
vara ärlig och pålitlig

En spejarscouts ideal är att
respektera andra
älska och skydda naturen
vara ärlig och pålitlig
främja vänskap över gränser

En explorerscouts ideal är att
respektera andra
älska och skydda naturen
vara ärlig och pålitlig
främja vänskap över gränser
känna sitt ansvar och göra sitt bästa

En roverscouts ideal är att
respektera andra
älska och skydda naturen
vara ärlig och pålitlig
främja vänskap över gränser
känna sitt ansvar och göra sitt bästa
utveckla sig själv som människa
söka sanningen i tillvaron

Symboliken syns i allt

Symboliken är en del av scoutmetoden. Symboliken innefattar t.ex. märken, färger, figurer, ritualer och verbala kännetecken, dvs. allt det som ser ut och känns som scouting. En av symbolikens viktigaste uppgifter är att lyfta upp vissa saker lätt och snabbt. Med hjälp av symbolik knyts barnen och de unga till den egna gruppen, kåren och till den världsomfattande scoutrörelsen. Symboliken i sig själv måste alltid ha en betydelse. Exempelvis är ett vitt tyg med ett blått kors Finlands flagga. Dess betydelse är viktigare än en bit tyg.

Symbolikens många ansikten
Symbolikens betydelse i scoutprogrammet funderar man sällan över. Sanningen är ändå den att symboliken lever starkt med bl.a. genom varje märke. Med hjälp av symboliken blir scoutingen mer fascinerande. Symboliken berättar också om scoutingens fostrande uppgift. Symboliken är en port till de djupare och häftiga världarna där man kan behandla många olika sorters saker.

Varje åldersgrupps ledare har en betydelsefull roll i förverkligandet av symboliken. Ledaren ser till att all symbolik som används i åldersgruppens program är sammanlänkad till ett större perspektiv och poängterar ut de väsentliga delarna. Ledaren skall också så till att alla nya medlemmar känner sig välkomna och att de blir insatta i scouttraditionerna och scoutsederna.

Kåren och gruppernas symboler

Symboler sammankopplar olika sorters och storleks grupper
De symboler som används inom scoutingen kan lätt delas upp i olika kategorier. En del av symbolerna är världsomfattande, som t.ex. scouthälsningen eller användingen av scoutskjortan. Scoutingens grundare Robert Baden-Powell förstod redan då symbolikens betydelse. Han klädde bl.a. alla pojkar i likadana scoutdräkter så att alla skulle vara jämställt klädda. En egen finsk nationell scoutsymbol är ”väiskin” som är mycket känd internationellt.

Kåren, och de flockar, grupper och patruller som hör till kåren, har ofta många egna symboler. Varje kårmedlem har kårens märke på scouthalsduken, i parader kan man höra kårropen ljuda och patrullmötet kan börja med ett patrullrop. Dessa symboler ökar känslan på tillhörighet bland med barn och unga. En bekant symbolik ökar också trygghetskänslan.

Den egna gruppens symbolik
Det är lärorikt för barn och unga att skapa symbolik inom den egna gruppen. Det är en viktig stund för många vargungar då den nya flocken väljer ett namn. En ung äventyrsscout vill påverka färgen på lagets vimpel och en spejarscout vill trycka en likadan t-skjorta som resten av medlemmarna i patrullen. Det är viktigt att barn och unga får påverka och komma fram med egna idéer. Tillika lär de sig lyssna på och respektera andras åsikter.

Att bestämma tillsammans påverkar gruppandan positivt. Speciellt med de mindre barnen är det viktigt att skapa en berättelse runt symboliken. Gruppen skall tillsammans fundera vad flocken namn Räven innebär: vad kan namnet sammankopplas med, vad berättar namnet om flocken och en hurdan föreställning skapar namnet hos flockens medlemmar och övriga scouter.

För barnen är alla slags märken en mycket viktig del av scoutingen. Under mötet är det viktigt att få sätta en egen stämpel på närvarotavlan och de underteckningar man fått av

ledaren i Vargungeboken visas ofta hemma. De märken man fått berättar om mål man har uppnått, både får barnet själv och för andra.

Åldergruppernas egna symboler
Åldergruppsmärkena berättar för barnet eller den unga att de tillhör en viss åldersgrupp och det skapar samhörighetskänsla. Märkena visar för barnen, de unga och alla andra vad de uppnått. Åldersgruppssisgillen vittnar om att man slutfört en helhet och att man övergår till en ny åldersgrupp.

Vargungarna får spår-märkena för att konkretisera de färdigheter som de lärt sig. Det är viktigt att dela ut märkena så snabbt som möjligt efter att hela spåret är utfört. Äventyrsscouterna får också konkreta märken, specialmärken, för de färdigheter de lärt sig. Även dessa märken är viktigt att dela ut så snabbt som möjligt. På detta vis hålls intresset uppe och de vill fortsätta i scouterna.

Den som fungerar som patrulledare i äventyrsscouterna bär en visselpipssnodd, som alla medlemmar turas om att bära. Till detta kan man göra en ritual för att förtydliga det att man tar emot eller ger vidare patrulledaruppdraget. I spejarscoutpatrullen urskiljer sig patrulledaren som kommer från en explorerscoutpatrull genom att explorerscouten har en visselpipssnodd i sin egen åldersgruppsfärg. I explorer- och roverscoutpatrullerna har patrulledaren samma färgs visselpipssnodd som de övriga i patrullen. Med detta vill man lyfta fram gemenskapen och att alla har ett gemensamt ansvar fastän det finns en namngiven patrulledare.

Huvudregelen för användning av roverscouts symbolerna och symbolerna för grundutbildningen för scoutledare är att roverscouten använder roverscoutsymbolerna. Den som har utfört grundutbildningen för scoutledare får använda de symbolerna i de uppdrag där det behövs scoutledarkunskaper. Men i samband med t.ex. roverscoutprojekt används roverscoutsymbolerna.

Läs mer om symbolik och utvecklingen av symboliken i *Ledarmappen*.

2.6. Grupperna, ledarna och ledarskap

Allmänt om åldersgrupperna

Scoutingens mål är att vara med och fostra barn och unga till samhällsengagerade vuxna. Det har setts som nödvändigt i dagens Finland utvidga scoutprogrammet att även omfatta unga vuxna. Få 18-åringar känner sig fullvuxna. Att bli fullvuxen sker inte över en natt, en vecka eller ens ett år. Ofta börjar processen till att bli fullvuxen först då man enligt lagen redan är myndig, dvs. vid 18-års ålder, därför vill scoutingen stöda de unga vuxna under den processen. Scoutprogrammet sträcker sig därför till 22 års ålder som inom ungdomspsykologin anses som den ålder då man blir psykiskt fullvuxen.

Åldersgrupperna är indelade i fem grupper så att den fysiska, psykiska och sociala utvecklingen tas i beaktande så att barn och unga i samma utvecklingsskede hör till

samma grupp. Då de deras utvecklingsbehov och utmaningar är på samma nivå är det lättare att svara på dem gemensamt. Detta är dock utmanande eftersom de individuella skillnaderna är stora och skillnader mellan flickor och pojkar ofta är tydligast i tonåren. Därför finns det för kåren möjlighet att i någon mån anpassa programmet.

Åldersgrupperna är en helhet. De bildar tillsammans en scoutstig, som fortsätter oavbrutet från en åldersgrupp till en annan. Till denna stig kan man ansluta sig i vilken ålder som helst och färdas på den tillsammans med jämnåriga. Fastän man skiljs från stigen så har man alltid fått med sig nyttiga färdigheter för kommande utmaningar.

Saker att ta i beaktande gällande åldersgrupperna

Åldersgruppsindelningen baserar sig på barn och ungas naturliga utvecklingsfaser. Alla hör, oberoende vad man gör inom scouterna, till en viss åldersgrupp enligt sin ålder och utvecklingsfas. Alla skall ha möjligheten att höra till en grupp med jämnåriga. Alla scouter verkar i grupp, men samtidigt är den personliga utvecklingen viktig. Ledarskap är ingen åldergrupp, utan en färdighet som alla kan lära sig.

Ledarskap finns med i alla åldersgrupper program, som en del av det övriga programmet. Vargungar gör redan små ledarskapsövningar. Alla ledarskapsövningar bör arrangeras så att de tjänar scoutens egen utveckling, erbjuder upplevelser där man får känna att man lyckats och samtidigt är intressanta och roliga. Alla barn och unga som gör ledarskapsövningar har ett starkt vuxet stöd bakom sig.

När kåren planerar sin verksamhet är det viktigt att komma ihåg att alla åldersgrupper är lika värdefulla. Verksamhet som riktar sig till hela kåren skall stöda alla åldersgruppers program. Eftersom alla kårer är olika är det viktigt att man tillämpar instruktionerna så att de passar in på den egna kåren. Endast de äldre ledarna i kåren vet vad som fungerar bäst i den egna kåren. Verksamheten kan förverkligas i samarbete med andra kårer eller FiSSc.

Kort om åldersgrupperna

De ivriga vargungarna är alltid redo
(7-9 åringar)
Vargungen är en ivrig och käck ny scout som ännu är i en känslig ålder. Vargungarnas program går ut på att pyssla med olika aktiviteter tillsammans, öva olika färdigheter i berättelsernas värld.

Vargungens revir är den egna gruppen som kallas flock. Flocken är en sam- eller särgrupp med 8-12 flickor och/eller pojkar. De små vargungarna behöver ett starkt vuxet stöd av två äldre ledare eller roverscouter. Ledarens kallas akela. Därtill kan vargungen själv ha tillfälliga mindre ledaruppdrag, som t.ex. att leda en lek under ett möte.
Vargungeprogrammet består av 35 spår som är indelade i undergrupper enligt målen för fostran. Först utförs välkommen-spåret, varefter ledaren och vargungarna tillsammans väljer vilka spår som utförs. Vargungetidens avslutande märke är vargungesigillet.

Äventyrsscouterna längtar efter äventyr och utfärder
(10-12 åringar)
En äventyrsscout är mer erfaren än vargungarna och längtar därför efter mer utmanande aktiviteter på utfärderna och mötena. Äventyrsscouten har redan erfarenhet att fungera i större grupper och nästa steg är nu att bli bekant med smågruppsverksamhet.

Äventyrsscoutgruppen är en sam- eller särgrupp, ett lag, som består av 10-15 äventyrsscouter. Laget delas in i 2-3 mindre patruller. Äventyrsscoutlaget leds av två äldre ledare eller roverscouter. Därutöver får varje äventyrsscout i tur och ordning fungera som den egna patrullens ledare. Uppgiften är roterande och byts ut med några månaders mellanrum. Spejarscouterna över ibland ledarskap genom att göra ledarskapsaktivteter i äventyrsscoutlaget.

Äventyrsscoutskedet tar, beroende på kåren och laget, 2-3 år. Programmet inleds med ett välkomstskede. Efter det består programmet av fyra halvårs väderstäck. Varje väderstäck består av ca 20 aktiviteter, två utfärder, deltagande i en scoutfärdighetstävling och minst ett specialmärke. Äventyrsscoutsigillet är en kompassros.

Äventyrsscoutprogrammet kan också vara tre år. För det tredje årets verksamhet finns fyra olika aktivitetshelheter, s.k. interkardinalsträck. Man kan avlägga upp till alla fyra interkardinalsträck efter basprogrammet, innan man blir spejarscout. Under det tredje året kan man förutom interkardinalsträcken göra fler specialmärken enligt äventyrsscouternas intresse.

Tonåren hämtar med sig utmaningar för spejarscouterna
(12–15-åringar)
Spejarscouterna är, i likhet med äventyrsscouterna, ivriga och ibland kan driften på att pröva på något nytt ännu större. Spejarscouterna är ofta i tonårsåldern vilket påverkar deras behov och intressen. Spejarscouterna kan självständigt arbeta i grupp och ensam. Spejarscouterna verkar i patruller på 4-12 medlemmar, pojkar och flickor skilt för sig. Patrullen träffas en gång i veckan. Dessutom ordnas gemensamma träffar varje eller varannan månad. Åldergruppsträffarna kan vara läger, utfärder, tävlingar, vandringar eller andra evenemang.

En explorerscout fungerar som patrulledare för spejarscouterna. Spejarscouterna själva har tillfälliga ansvarsuppgifter i olika situationer. För spejarscoutverksamheten fungerar en för uppgiften utbildad äldre ledare, en lots. Lotsen planerar verksamheten tillsammans med patrulledaren och stöder patrulledaren i hans/hennes uppgift.

Spejarscoutprogrammet tar 2-3 år, beroende på äventyrscoutålderns längd. Spejarscoutprogrammet består av fyra halvårs etapper som innehåller obligatoriska och valbara aktiviteter. Etappen avslutas med ett evenemang, en fyr, där patrullen tillsammans får använda de färdigheter de lärt sig genom aktiviteterna. Spejarscoutsigillet är Kims leende.

Om spejarscoutperioden i kåren är treårig så deltar spejarscouterna i tilläggsprogrammet efter det tvåårigа basprogrammet. Syftet med tilläggsprogrammet är att utvidga och repetera basprogrammet och att ge ungdomarna tid att ta till sig spejarscoutperiodens kunskaper och färdigheter. Tilläggsprogrammet ger speciellt övning i ansvarstagande och ledarskap genom olika projekt.

Äventyrs- och spejarscoutprogrammet tar sammanlagt 5 år. Kåren får själv välja vilket av programmen som förverkligas som treårigt. Uppflyttningen från äventyrsscout till spejarscout kan också ske i årsskiftet, vilket gör att båda programmen tar 2,5 år. Äventyrsscoutprogrammet får max ta 3 år, högstadieeleverna hör redan till spejarscouterna. Mera information om uppflyttningen hittar du i Ledarmappen.

Explorerscouterna önskar action och likasinnande människor omkring sig (15–17-åringar)

En explorerscout är en aktiv och energisk scout som kan lära ut färdigheter till andra. Explorerscouten förstår idén bakom scoutingen, fastän han/hon också lätt ifrågasätter många saker. Speciellt viktigt för explorerscouter är det att få vara med likatänkande. Explorerscouter fungerar i patruller som består av 4-12 flickor eller pojkar. Åldersgruppen har gemensam verksamhet varje eller varannan månad. Explorerscouternas patrulledare är en annan explorerscout. Fastän explorerscouter är självständiga behöv de ändå stöd av en äldre ledare, en lots. Lotsens uppgift är att hjälpa till med planeringen av verksamheten och ansvars för åldergruppsträffarna. Explorerscouterna fungerar också som patrulledare för spejarscouterna.

Explorerscoutprogrammet tar tre år. Programmet består av aktiviteter som är olika långa, varav en del är frivilliga och en del obligatoriska. Helheterna kan se mycket olika ut beroende på vad explorerscoutpatrullen väljer att göra. Explorerscoutsigillet är liljan och lejonet.

Roverscouterna reser mot större utmaningar (18–22-åringar)

En roverscout står på tröskeln till vuxenlivet och har på ett utmärkt sätt tagit till sig de kunskaper som hon eller han lärt sig i scouterna. En roverscout är ansvarsfull, kan planera verksamhet självständigt och tar gärna emot nya utmaningar.

Roverscouter fungerar i patruller på 3-5 personer där både flickor och pojkar kan vara i samma patrull. En patrulledare ur den egna åldersgruppen planerar och leder roverscouternas verksamhet. Åldergruppens äldre ledare, lotsen, handleder roverscouten i uppgörandet och förverkligandet av en personlig utvecklingsplan. Roverscouterna samlas 1-2 gånger i månaden. Dessutom kan en roverscout leda en egen vargunge eller äventyrsgrupp.

Roverscoutprogrammet är indelat i 33 områden och minst en aktivitet görs från varje område. Roverscouten utför alltså minst 33 aktiviteter under sina fyra roverscoutår. Roverscouten gör en personlig plan, en karta, där han/hon väljer aktiviteter och utförningssätt som passar honom/henne. Kartan uppdateras minst 1 gång i året

tillsammans med lotsen. Till programmet för också ett Finlands-projekt som örs i början av rovertiden och ett utlandsprojekt som görs under det sista året man är roverscout. Roverscoutprogrammet avslutas med en avslutningsceremoni. Roverscoutsigillet består av en treklöver i bakgrunden och en lilja framför.

Uppflyttningskedet är viktigt att uppmärksamma
Uppflyttningen från en åldergrupp till en annan är ett mycket viktigt skede för barnen och de unga. Därför är det viktigt att fästa extra mycket uppmärksamhet till detta skede. I uppflyttningsskedet ändrar många saker. Dessa saker är t.ex. målen för fostran, programmets uppbyggnad, gruppens storlek. Alla åldergrupper har olika sätt att ordna uppflyttningen på, t.ex. kan man ordna ett uppflyttningsevenemang där man lär känna de nya ledarna eller ett uppflyttningsdop. Mer information om uppflyttningsskedet hittar du i de åldersgruppsvisa delarna i Ledarmappen.

De äldre ledarnas roll

Att leda åldersgruppsverksamheten
I frågan om hur man leder åldersgruppsverksamheten kan man se ledarskapet ur åtminstone två synvinklar. För det första utgör ledarskapsfärdigheten för scoutprogrammet och barnen och de unga inom respektive åldersgrupp endast en del av själva scoutprogrammet, på samma sätt som vildmarksfärdigheter eller kunskaper i första hjälpen. Ledarskap är, liksom de andra färdigheterna, någonting man kan lära sig och någonting som berör alla i någon mån. Ledarskapet ingår i ansvaret för gemensamma ärenden. Ledarskap är en service i situationer då någonting måste göras. Ledarskap är förmåga till social interaktion. På grund här av ingår ledarskapsuppdrag i samtliga åldersgruppersprogram. Liksom andra delar av scoutprogrammet kan man betona detta på olika sätt. Om man vill kan man särskilt fördjupa sig i ledarskapsuppdragen, framför allt i de äldre åldersgrupperna.

Ledarskapet får ändå på inga villkor utgöra programmets enda eller huvudsakliga innehåll. Ledarskapsuppdragen ska vara av lämplig omfattning och scouterna ska få tillräckligt med handledning och stöd för att kunna känna att de lyckas i sina uppgifter. För det andra kan man se på ledarskapet ur kårens synvinkel. Kåren behöver ledare som genomför och möjliggör verksamheten. Kåren behöver en tillräcklig mängd ledare och dessa ska ha lämplig utbildning för sina uppgifter och vara motiverade att sköta dem. För att komma fram till hur åldersgruppsverksamheten borde ledas har man försökt passa ihop de här olika synvinklarna. Hurudana ledarskapsuppdrag kan åldersgruppernas barn och unga åta sig? När ligger ansvaret hos den vuxna?

Åldersgruppernas ledare

Vargungar (7-9-åringar)
Flocken leds av en akela som är en för uppgiften utbildad äldre ledare eller roverscout. Som stöd har akelan en vice akela, som kan vara en för uppgiften utbildad äldre ledare, roverscout eller explorerscout. Ledarna ansvarar för flockens program, planerar och leder

veckoverksamheten och deltar i arrangerandet av utflykter. Om akelan är i roveråldern bör han/hon få stöd av en äldre ledare.

Äventyrsscouter (10–12-åringar)
Äventyrsscoutlaget leds av en kapten, som är en för uppgiften utbildad äldre ledare eller roverscout. Kaptenen har en vice kapten som stöd, denne kan vara en roverscout eller äldre ledare som lär sig uppgiften. Ledarna ansvarar för lagets program, planerar och leder veckoverksamheten och deltar i arrangerandet av utflykter. Om kaptenen är en roverscout bör han/hon ha ren äldre ledare som stöd.

Äventyrsscouterna får också egna ledarskapsuppgifter. Äventyrsscouterna får erfarenhet av patrullsystemet i situationer där laget delas in i patruller. Äventyrsscouterna får i tur och ordning vara patrulledare för den egna patrullen och patrulledaren byts med 1-2 månaders mellanrum. Patrulledarens uppgifter är lämpligt stora för situationen passande ledarskapsövningar. Patrulledaren kan t.ex. lära ut en färdighet till patrullen efter att han/hon fått instruktioner av kaptenen eller ansvara för att leda en lek. Kaptenen är ändå alltid ansvarig för verksamheten.

Spejarscouter (12–15-åringar)
Spejarscouterna har två slags ledare: patrulledare och en äldre ledare, en lots, som ansvarar för hela åldersgruppens verksamhet.

Spejarscouternas patrulledare är en explorerscout, som kan vara en eller två till antalet. Patrulledaren ansvarar, som en del av det egna explorerscoutprogrammet, för spejarscoutpatrullens veckoverksamhet. Patrulledaruppgiften byts ut med jämna mellanrum, men lotsen som ansvarar för verksamheten är hela tiden den samma. Lotsen är med och stöder speciellt mycket i början, när patrulledarna byts samt när verksamheten skall planeras. Lotsen skall inte vara närvarande på alla veckomöten. Ifall kåren inte har någon explorerscout kan en äldre ledare istället inneha patrulledarskapet.

Explorerscouter (15–17-åringar)
Explorerscouterna har två slags ledare: patrulledare och en äldre ledare, en lots, som ansvarar för hela åldergruppens verksamhet.

Patrulledaren hör till samma åldersgrupp och byts ut med jämna mellanrum. Patrulledaren ansvarar för patrullens veckoverksamhet. Som stöd har patrulledaren en lots som är en äldre ledare som är utbildad för sitt uppdrag.
Roverscouter (18–22-åringar)
Roverscouterna har en patrulledare ur samma åldersgrupp. Hans/hennes uppgift är att planera och leda verksamheten. Uppgiften kan vara temporär eller för en längre tid. Man kan vara patrulledare ensam eller tillsammans med någon annan i samma ålder. Åldersgruppens äldre ledare, lotsen, handleder roverscouterna i uppgörandet och förverkligandet av den personliga kartan.

De olika ledarnas uppdragsbeskrivningar

Åldersgruppsledare
Akela, kapten och lots är åldersgruppsledare och ansvarar för den ifrågavarande åldersgruppens verksamhet. De är äldre ledare eller roverscouter. De har utfört åldergruppsledarutbildningen (ena delen från grundutbildningen för scoutledare) för den åldersgruppen de ansvarar för och deltar i åldersgruppens program enligt de verksamhetsmodeller som finns uppgjorda för varje åldersgrupp. De ansvarar för att verksamheten följer åldersgruppens mål för fostran. Åldersgruppsledaren känner gruppens medlemmar och patrulledarna. Åldersgruppsledarnas uppdrag är ändå mycket olika. Akelan och kaptenen ansvarar för gruppens veckovisa möten genom att själv fungera som gruppledare, medan lotsens uppgift är att stöda patrulledaren som drar den veckovisa verksamheten.

Patrulledare
Patrulledarens uppgifter varierar beroende på åldersgruppen. Ju yngre patrulledaren är desto mer fungerar han/hon som ledare för enskilda situationer. I äventyrsscouterna har patrulledaren små och tillfälliga ledaruppdrag. En medlem i gången från äventyrsscoutpatrullen får små ledaruppdrag från kaptenen. Kaptenen fungerar som den ansvariga åldersgruppsledaren.

I spejarscoutpatrullen fungerar en explorerscout som patrulledare. Explorerscouterna fungerar också som patrulledare i den egna explorerscoutpatrullen, lika som roverscouterna är patrulledare i den egna roverscoutpatrullen. Patrulledaren bär inte ensamt ansvar för patrullen utan ansvaret är delvis eller hel och håller på den åldergruppsansvariga, lotsen.

Spejar-, explorer- och roverscoutlots
En lots är en för sitt uppdrag utbildad äldre ledare som ansvar för spejar-, explorer- och roverscoutverksamheten i kåren och stöder patrulledarena i deras uppgifter. Han/hon fungerar som åldersgruppsledare medan patrulledaren fungerar som ledare för en patrull. Lotsen hjälper med att planera verksamheten, ser till att patrulledarna har den utbildning de behöver och när närvarande då mer krävande aktiviteter skall genomföras. Lotsen arrangerar också verksamhet för hela åldersgruppen. Lotsen kan delta i veckoverksamheten enligt behov. Han/hon skall vara medveten om vad läget i patrullerna är och vara tillhands ifall patrulledaren behöver hjälp.

Lotsens uppgifter varierar beroende på åldersgruppen och patrullerna. En spejarscoutlots skall vid behov kunna vara närvarande under möten för att hjälpa till. En roverscoutpatrull behöver däremot inte så aktivt stöd, men lotsen skall finnas till hands så att roverscouterna kan få stöd av en äldre ledare vid behov. Roverscoutlotsens huvudsakliga uppgift är att hjälpa roverscouten att göra upp och förverkliga den individuella kartan.

Lotsarna har nytta och hjälpa av att vara i kontakt med varandra. Spejarscoutlotsen och explorerscoutlotsen skall bägge t.ex. stöda explorerscouterna i deras ledaruppgifter. En

explorerscout får alltså stöd både från spejarscoutlotsen i sitt patrulledaruppdrag samt av den egna explorerscoutlotsen. Eftersom en spejarscoutlots är närvarande under en del av spejarscouternas aktiviteter kan lotsen ge konkreta tips åt explorerscouten som fungerar som patrulledare. Explorerscoutlotsen känner däremot till explorerscouternas styrkor och kan ge den behövliga gruppledarutbildningen.

Åldersgruppsansvarig
Den åldersgruppsansvariga ansvarar för verksamheten för en eller flera åldersgrupper i sin helhet. Som åldersgruppsansvarig kan någon av akelorna, kaptenerna eller lotsarna eller någon annan äldre ledare fungera. Om det finns endast en verksamhetsgrupp i åldersgruppen är det oftast akelan, kaptenen eller lotsen för gruppen som är åldersgruppsansvarig. En åldersgruppsansvarig är en äldre ledare som gått utbildningen för åldersgruppsansvariga och som har en helhetsbild av åldersgruppsverksamheten och som kan stöda även andra vuxna i deras uppdrag.

Mer information om åldersgruppsansvarigas uppgifter hittar du i *Handboken för scoutledare*

Den äldre ledarens roll
En äldre ledare i scouterna betyder en person som är över 22 år och som därmed inte hör till scoutprogrammet målgrupp eller någon åldersgrupp. Den äldre ledaren roll inom scoutingen är att möjliggöra barn och ungas verksamhet. Fram för allt är den äldre ledaren en fostrare. Han/hon följer scoutingens värderingar och föregår med gott exempel. En äldre ledare skall vara närvarande och fungera som en trygg ledare för vargungarna och mer som en storasyster eller storebror för de äldre åldersgrupperna.

En vuxen skapar förutsättningar för barn och unga att öva ledarskap. Den vuxna stöder barnen och de ungas uppväxt och agerar på deras villkor. Genom detta utvecklas också den vuxna som ledare och uppfostrare.

Läs mer om vuxet stöd i kapitel 4 i Kårmappen samt i *Ledarmappen*.

2.7. Centralorganisationens och förbundets programevenemang

En viktig del av scoutprogrammet är att vidga sina vyer och lära känna nya människor. En unik chans för att få uppleva detta erbjuder förbundet och centralorganisationen genom olika evenemang. Evenemangen ordnas inte bara för att ungdomar skall få utvidga sina sociala nätverk utan också för att mindre kårer skall kunna erbjuda tillräckligt mycket evenemang för sina medlemmar.

Till näst presenteras de programevenemang som förbundet och centralorganisationen ordnar. Mer information om de åldersgruppsvisa evenemangen hittar du i varje åldersgrupps egen del. Programevenemangen riktar sig till alla kårer.

Vargungedag
Vargungedagen omfattar en dag och har ofta en ramberättelse eller är kopplad till ett spår. Arrangören för evenemanget bestämmer då vilken berättelse som används eller vilket spår som görs samt vilka steg som hör till. En del av stegen kan även ges åt flockarna att utföra innan eller efter själva evenemanget. De steg som hör till samma tema bildar en helhet, ett spår, för vilket man sedan får ett tygmärke att fästa på vargungetröjan. Evenemanget kan också vara en parad. Att delta i paraden är i sig redan en upplevelses för vargungen. Målet är att vargungen vågar lämna lyan för att lära känna vargungar från andra kårer samt lära sig nya färdigheter.

Vargungetävling
En vargungetävling är en dagsutfärd med kontroller som är baserade på scoutprogrammet och vars mål är att även höja gruppsammanhållningen. Då man arrangerar en vargungetävling försöker man få den att vara en trevlig upplevelse och ett tillfälle för vargungarna att lära sig hur man fungerar i grupp. Under evenemanget betonas att det handlar om något trevligt, om lek samt om att röra sig i naturen medan själva tävlingen spelar en mindre roll. En vuxen går med vargungegruppen och den vuxne ledsagaren sköter om vargungarnas säkerhet under tävlingen men deltar inte i utförandet av uppgifterna.

Äventyrsscouttävling
Scoutfärdighetstävlingar är en väsentlig del av äventyrsscoutprogrammet och under varje vädersträck bör äventyrsscouterna delta i en tävling. I regionerna ordnas årligen tävlingar som äventyrsscouterna kan delta i, men det går också att ordna mindre tävlingar för äventyrsscouterna i den egna kåren eller tillsammans med grannkårerna. Äventyrsscouttävlingen är en endags patrullrådighetstävling med kontroller där äventyrsscouterna tillsammans utför uppgifter som baserar sig på scoutprogrammet och som bygger upp gruppandan. Patrullen får ha med sig en ledsagare men ledsagaren får inte hjälpa patrullen med tävlingsuppgifterna.

Spejardagar
På spejardagarna kan scouterna med sina egna patruller utföra aktiviteter som hör till etapperna. De aktiviteter som man utför underspejardagarna är ofta mer krävande och sådana som inte alla kårer nödvändigtvis kan erbjuda. Under evenemanget får scouterna också tips för veckoverksamheten. Vissa spejardagar koncentreras på en viss etapp och har bara aktiviteter från den; på andra spejardagar utförs aktiviteter från flera etapper. Evenemanget kan ordnas bland annat som ett endagsevenemang i stadsmiljö, som ett veckoslutsevenemang i naturen eller som en del av ett annat evenemang, till exempel ett regionläger. Ett viktigt element under spejardagarna är att spejarscouter träffar andra spejarscouter och att de har roligt.

Regionfyr
Regionfyren är ett specialarrangemang av fyren som hör till spejarscouternas program. Regionfyren arrangeras av regionen och är i första hand avsedd för de kårer som av någon anledning inte kan erbjuda en fyr åt sina spejarscouter. Regionfyrar ordnas ca en gång per år enligt behov. I praktiken handlar det närmast om överlevnads- och lägerfyrar.

Vid behov kan regionen också ordna andra fyrar. Regionen meddelar kårerna i god tid om fyren så att kåren kan ta den i beaktande då spejarscouternas program planeras. För överlevnads- och lägeretapperna kan regionen till exempel ordna följande fyrar: en vandring avsedd för spejarscouter (överlevnad) eller ett regionläger (läger). Fyren är etappens avslutande projekt, där patrullmedlemmarna tillsammans i praktiken prövar på de färdigheter de fått.

Scoutfärdighetstävlingar
Scoutfärdighetstävlingar ordnas för spejarscouter, explorerscouter och roverscouter. Beroende på serien räcker tävlingarna en dag eller över en natt. Det viktiga i scoutfärdighetstävlingarna är att uppgifterna är på rätt nivå för åldersgruppen. Speciellt mycket uppmärksamhet skall läggas vid tävlingsstadgarna så att de efterföljs samt att tävlingarna är jämnlika.

FM i scoutfärdigheter
Distrikten och FiSSc arrangerar turvist FM-tävlingarna i scoutfärdigheter. Till tävlingarna samlas alla distrikts och FiSSc:s bästa tävlingspatruller. I FM-tävlingarna är grundsakerna de samma som i distriktstävlingarna, rutten och uppgifterna kan dock vara lite mer krävande på FM-nivå. Det finns egna tävlingsregler för FM-tävlingarna.

Distriktets explorerscoutevenemang
Distrikten ordnar varje år distriktsevenemang och scoutfärdighetstävlingar avsedda för explorerscouter. Den viktigaste uppgiften för dessa distriktsevenemang är att utvidga explorerscouternas värld utanför kåren och ge möjlighet att skapa nya kontakter. Under distriktens evenemang kan man ordna sådana program som är svåra att ordna inom kåren.
Till explorerscouternas obligatoriska program hör att delta i både en scoutfärdighetstävling och ett explorerscoutevenemang. På detta sätt får alla uppleva explorerscoutverksamheten inom sitt distrikt. Inom Finlands Svenska Scouter (FiSSc) ordnas explorerscoutevenemangen och -tävlingarna i allmänhet regionalt men de är tillgängligaför alla FiSSc:s explorerscouter.

Nationellt explorerscoutevenemang
Vart tredje år ordnas ett landsomfattande explorerscoutevenemang. Under evenemanget har explorerscouterna möjlighet att stärka gruppandan inom sin patrull och samtidigt skapa nya vänskapsband runt om i landet. Evenemanget arrangeras i stadsmiljö och programmet kan vara t.ex. extremsporter eller scoutbandskonserter.

Distriktets roverscoutevenemang
FiSSc ordnar årligen evenemang i syfte att låta roverscouter träffa roverscouter från andra kårer och orter. Längden på evenemanget är oftast ett veckoslut. Evenemangets syfte är att lära känna scouter i samma ålder och skapa en känsla av samhörighet mellan alla roverscouter. Programmet kan gärna innehålla såväl scouttraditioner och praktiska färdigheter som möjlighet till fri samvaro och skapande av kontaktnät. Evenemanget ska erbjuda ett meningsfullt program enligt fastställt tema. Allmänt aktuella ämnen bör beaktas och framför allt sådant som intresserar roverscouterna även i allmänhet.

Nationellt roverscoutevenemang
Ett nationellt evenemang för roverscouter ordnas varje år. I evenemanget ingår halvvägsskuttet och avslutningsceremonin för dem som avslutar åldersgruppen. Evenemanget har seminarieform och är riktat till andra och fjärde årets roverscouter. Om roverscouten vill kan han delta i evenemanget också de andra åren. Evenemangets längd är ett veckoslut och ordnas i stadsmiljö. FS erbjuder alla roverscouter en möjlighet att en gång om året delta i ett nationellt roverscoutevenemang. Evenemangets syfte är att ge idéer och stöd för verksamheten i kåren och att deltagarna lär känna scouter i samma ålder.

Ovan har de så att säga obligatoriska evenemangen presenteras, men det finns också evenemang som är valbara att ordna. De valbara evenemangen är en del av scoutprogrammet och stöder barn och ungas uppväxt. Till näst presenteras de valbara evenemangen kort.

Orienteringstävlingar
Många av de finska distrikten samt centralorganisationen arrangerar orienteringstävlingar varje år. FiSSc har ordnat dylika tävlingar rättoregelbundet. Orienteringstävlingarna arrangeras för att sporras scouterna att upprätthålla sina orienteringskunskaper och att skaffa sig större erfarenhet av orientering. Tävlingarna har serier för alla frånunga till veteraner och också stafett arrangeras. Orienteringstävlingarna erbjuder möjlighet att träffa bekanta, att testa inlärda färdigheter samt att uppleva samhörighet och känslan av att lyckas.

Scouternas kyrkhelg
Scouternas kyrkohelg firas under scoutveckan, på söndagen närmast St Göransdagen. Kåren eller regionen kan ordna en kyrkhelg. En nationell kyrkhelg ordnas också varje år av distrikten och FiSSc som turas om att ordna. Kyrkhelgens mål är att erbjuda andligt program samt att främja gemenskapskänslan.

Satahanka
Satahanka är ett nationellt sjöscoutläger som ordnas med sex års mellanrum. Under lägret får deltagarna uppleva sådant som en enskild kår kan ha svårt att ordna. Evenemangets syfte är att deltagarna skall få testa på de färdigheter som behövs till sjöss, samt lära sig nya färdigheter. Lägret räcker ungefär en vecka.

Finnjambore – centralorganisationens storläger
Finnjamboree är ett läger som ordnas vart sjätte år och som är ett över en vecka långt läger. Målet är att deltagarna skall få uppleva olika aktiviteter som kan förverkligas under storlägerförhållanden. För de äldre åldersgrupperna erbjuds olika intressanta arrangörsuppdrag. Varje läger har också sina enskilda målsättningar.

Båtförarkurs
Avsikten med kursen är att kursdeltagaren ska lära sig att fungera som en ansvarsfull båtförare på en scoutbåt i skärgårdsområden. Båtförarkursen är indelad i en teoridel och en praktikdel (tillsammans två veckoslut). Teoridelen skall genomgås före praktikdelen. I

båtförarkursen får alla explorer- och roverscouter delta. Deltagarna bör inneha grundkunskaper i navigation.

JOTI, JOTA, JOTT
Jamboree On The Air (JOTA) och Jamboree On The Internet (JOTI) ordnas varje år den tredje helgen i oktober. JOTI och JOTA är alltså två gigantiska jamboreer där ca 50 000 scouter träffas varje år. Under JOTA och JOTI evenemangen samlas scouter från hela världen för att diskutera och lära känna varandra via internet och radio. Jamboree On the Trail (JOTT), Jamboree på stigar, är liksom JOTA och JOTI ett världsomfattande evenemang som ordnas varje år. Syftet är att få scouter ut i skogarna, på stigarna och vägarna i internationell anda. Tidpunkt för JOTT är andra lördagen i maj. Man kan delta i evenemanget på många sätt och varje grupp får själv välja sitt sätt. Alla vandrar ändå åt samma håll: genom scoutverksamhet mot en bättre framtid!

Förverkligandet och tillämpandet av scoutprogrammet

Kårens evenemang
Scouting är inte samma som en aktivitetslista – i scouterna görs mycket annat. Alla aktiviteter är inte nämnda i aktivitetslistorna. Flagghissning, lägerbål eller städning av kårlokalen är också viktiga element i alla åldersgruppers program. Det är också rätt att göra utfärder eller gå på teater oftare än vad det står i programmet. Gruppens och kårens egen verksamhet bildar tillsammans med åldersgruppsprogrammens aktiviteter, verksamhet med stigande svårighetsgrad som är en del av scoutmetoden.

I scouterna får man lära sig olika färdigheter i grupp i naturen. Därtill kommer självklart löftet, symboliken, vuxet stöd samt patrullsystemet. I veckoverksamheten får scouten lära sig olika färdigheter, men det är under utfärder, läger och seglatser som det ofta finns verkliga chanser för utveckling. Verksamhet i naturen är en mycket viktig del av scoutmetoden. Under utfärder, läger och seglatser uppfylls många delar av scoutmetoden av sig självt.

På utfärder, läger och seglatser samverkar scouterna i naturen och lär sig att verka i grupp, handarbete, naturkännedom och överlevnadskunskaper. I all scoutverksamhet följs Finlands Scouters säkerhetsföreskrifter, säkerhetsbestämmelser och direktiv för scoutverksamhet till sjöss samt allemansrätten. All verksamhet i naturen sker på naturens villkor så att miljöpåverkan är så liten som möjligt. Scoutverksamheten har som mål att utveckla naturen och dess mångfald genom scouter som respekterar naturen.

Traditionella evenemang
Förutom utfärder och läger ryms det många andra scoutevenemang in under scoutåret. Det är viktigt att ta med dem i alla gruppers verksamhetsplaner så att kårtraditionerna förs framåt.

Thinking Day - 22 februari
Thinking Day firas den 22 februari till minne av scoutrörelsens grundare Lord Robert Baden-Powell och Lady Olave Baden-Powell. Den 22 februari är deras gemensamma födelsedag. Thinking Day firas i alla scoutländer. Det är vanligt att scouterna på Thinking Day samlar pengar för scoutverksamhet som äger rum i svåra förhållanden. Resurserna styrs till målländerna via Flickscouternas Världsförbunds Thinking Day Fund och Pojkscouternas Världsförbund Scout Universal Fund. Thinking Day är en högtidsdag för den internationella scoutrörelsen, en dag för scoutbroderskap och -systerskap.

S:t Göransdagen - 23 april
En viktig scouthögtid är S:t Göransdagen den 23 april, då scouternas skyddshelgon S:t Göran firas. Baden-Powell valde S:t Göran till scouternas förebild, eftersom han liksom scouterna med Guds hjälp vill motarbeta det onda och hjälpa sin nästa. S:t Göransdagen infaller under scoutveckan. På St Göransdagen bär många scouter scoutdräkt i skolan eller på arbetsplatsen.

Scoutveckan (april)
Scoutveckan är en årligen återkommande vecka då scoutingen syns extra mycket. Scoutveckan ordnas alltid den veckan i april då St Göransdagen infaller, alltså kring den 23 april. Scouterna ordnar också olika evenemang, parader och gudstjänster under scoutveckan. Under veckan kan man bära scoutdräkt t.ex. i skolan eller på arbetsplatsen. De vuxna kan berätta och visa goda exempel på hur scoutdräkten bärs så vill de yngre scouterna också använda scouthalsduken eller scoutskjortan i skolan.

Fredsdagen - 21 september
Den 21 september firas årligen den fredsdagen i alla länder i världen. Avsikten med att scouterna firar den internationella fredsdagen är att få också de yngsta scouterna att komma ihåg vänner i när och fjärran. Till scoutingen har det redan från begynnelsen hört fredsfostran. Till fredsfostran hör inte endast att ingripa i krig. Motverkandet av fördomar, främjandet av jämställdhet och rättvisa är viktiga delar av fredsfostran. Fred innebär också sinnesfrid och arbetsro och garanterar att vi får leva i fred med oss själva och andra.

Självständighetsdagen - 6 december
Enligt gammal tradition firas Finlands självständighetsdag den 6 december också i många kårer. Finlandssjälvständighet 1917 betydde bland mycket annat det att scoutverksamheten igen tilläts i landet. Självständigheten kan firas på många sätt av scouterna. T.ex. genom att ordna fackeltåg till kyrkan eller hjälpa krigsveteranerna med att tända ljus vid hjältegravarna.

Löftesgivningstillfället
Beroende på kårens traditioner så brukar löftet avges i samband med S:t Göran eller julfesten. Tillfället bör vara en högtidlig och minnesvärd upplevelse för löftesgivaren. Enligt scoutprogrammet skall löftet avges i början av en ny åldersgrupp. Om åldersgruppen byts vid årsskiftet kan löftesgivningen ske i samband med ett S:t Görans evenemang. Om en ny åldersgrupp börjar på hösten kan löftesgivningen ske i samband

med en hösthajk eller utfärd. Löftesgivningstillfället skall passa in i åldersgruppen, alla åldersgrupper kan därför ha olika tillfällen så att det är lämpligt för alla.

2.8. Anpassning av scoutprogrammet

Olika kårer

Alla kårer och dess verksamhetsmiljöer är olika, men medlemmarnas utvecklingsfaser och -utmaningar är de samma. Kårens främsta uppgift är att förverkliga scoutprogrammet, dvs. ordna åldersgruppsverksamhet. Åldergruppsindelningen är uppbyggd på utvecklingspsykologiska modeller. Scoutprogrammet är uppbyggt så att det kan användas som sådant.

I praktiken är det kårens resurser som styr förverkligandet. Kåren ska tillämpa scoutprogrammet så att det passar in på den egna kåren. Det är kårens uppgift att tillämpa åldersgruppsindelningen så att de passar in i verksamhetsomgivningen och olika situationer. Pojk- och flickkårer, kommunens skolarrangemang, studiemöjligheter och antalet tillgängliga ledare kan leda till tillämpningsbehov.

Scoutprogrammet tillämpas enligt kårens och medlemmarnas behov. I alla kårer finns det nödvändigtvis inte barn och unga i alla åldersgrupper. Observera dock att ifall det också finns bara en medlem i en åldersgrupp i kåren så skall den medlemmen få ha eget åldergruppsprogram. Ifall det finns bara en eller få medlemmar i en åldersgrupp så kan kåren tillsammans med en annan kår bilda en grupp för att få ihop tillräckligt med medlemmar till åldersgruppsprogrammet. En roverscoutpatrull kan exempelvis bestå av medlemmar från flera kårer.

När scoutprogrammet tillämpas är det viktigt att komma ihåg att alla åldersgruppers mål uppnås. Alla skall få avancera i egen takt och utvecklingsskede. Alla skall också få möjligheten att delta i den egna åldersgruppens program.

En del uppdrag som är menade för äldre ledare (över 22-åringar) kan också innehas av roverscouter, t.ex. uppdragen som akela eller kapten. Ibland kan uppdragets natur ändra, men lösningen kan ändå vara bättre än att t.ex. slå ihop två åldersgrupper. Om t.ex. spejar- eller explorerscoutlotsen är i roverscoutålder kan hon eller han vara mer som en storasyster eller storebror. Den äldre ledarens roll som lots blir mer att stöda det uppfostringsmässiga. I en del uppdrag är det nödvändigt att vara över 22 år, fast detta inte ensamt är en tillräcklig faktor för framgång. En roverscout kan t.ex. inte fungera som roverscoutlots.

Ett annorlunda program

Aktiviteternas utformning ger ofta utrymme för att anpassa dem enligt barnens och de ungas förutsättningar och enligt de lokala förhållandena. Man kan naturligtvis med fördel utnyttja alla de möjligheter som den egna orten erbjuder eller de specialkunskaper som medlemmarna eller deras föräldrar har. Alla aktiviteter har en målsättning eller en beskrivning av vad man vill uppnå genom dem. Det finns ändå många olika sätt att

uppfylla målsättningarna. Det är inte nödvändigt att följa de anvisningar som givits om du har en bättre metod genom vilken äventyrsscouterna uppnår de färdigheter och kunskaper som är målet för en viss aktivitet. Scoutprogrammet konkretiserar scoutmetoden. Scoutmetoden ger olika sätt att uppnå scoutingens målsättningar för fostran. Detta innebär i praktiken att en scoutledare enkelt kan tillämpa programmet och aktiviteterna inom scoutiga ramar om han behärskar scoutmetoden och känner till målen för fostran. Riktigt vad som helst kan inte vara scouting men scoutingens målsättningar uppnås inte heller nödvändigtvis genom att man ordagrant följer scoutprogrammet. Studera alltså grunderna för scoutingen noggrant innan du börjar anpassa programmet.

Annorlunda barn och unga

Varje barn och ung person är en individ, vilket beaktas inom scoutingen. Man lär sig att uppskatta olikheter och att fungera i grupp. Var och en får en möjlighet att delta enligt sin förmåga. Alla har styrkor som man försöker hitta, men alla har också svagheter som man måste bearbeta. Det är viktigt att ge positiv respons. På så sätt finner man de starka sidorna hos individen och kan förstärka dem och därmed barnets eller den ungas positiva självbild. Man får, och ska, anpassa programmet enligt den egna gruppen och enligt gruppmedlemmarnas behov.

Den egna gruppen är viktig. Ledaren måste hålla i minnet att gruppen är mer än summan av dess medlemmar. Som ledare är det din uppgift att se varje individ i gruppen och att hitta allas starka sidor. Tillsammans är ni starkare än vad var och en för sig är. Några kan behöva särskilt stöd för att klara sig i scoutverksamheten. Som ledare är du en av barnets eller den ungas vuxna fostrare. Därför är det bra för dig att känna till något om gruppmedlemmarnas bakgrund för att kunna ta hänsyn till den då du planerar verksamheten, som ju ska motsvara allas behov.

Du får en del information av föräldrarna men genom att observera hur gruppmedlemmarna fungerar och i hurudana situationer de behöver hjälp kan du också reagera genom att förändra er verksamhet. I en del grupper kan det vara nödvändigt att minimera antalet skrivuppgifter eller att hålla barnen pratsamma hela mötet. För en grupp kan det vara viktigt att utfärdsmålen är lättillgängliga ifall någon medlem är rörelsehindrad. Du hittar mer information på biblioteket eller på internet och du kan lära dig mer genom att delta i olika utbildningar.

Verksamheten ska vara sådan att alla har möjlighet att delta. Beakta gruppmedlemmarnas språkkunskaper, övertygelse, kulturella bakgrund, allergier och personliga förmågor och begränsningar. Inom scoutingen samlas väldigt olika människor; bra ledare, experter på knopar, scouter från främmande kulturer, handikappade scouter med mera. Alla är de ändå scouter. Det viktigaste är att du som ledare har viljan att bekanta dig med alla barn och unga och att du har förmågan att stöda var och en som en medlem i gruppen. Målsättningen är att alla barn och unga ska få sådant stöd att de kan uppleva att de lyckas. Det kan innebära att du som vuxen måste arbeta för att nå målet: söka information, arrangera olika saker på förhand eller skaffa stöd och hjälp för att sköta de praktiska arrangemangen.

Du måste vara medveten om detta och identifiera dina egna resurser. Försök alltid tillsammans i kåren medvetet hitta fungerande lösningar. Vänta inte på att det besvärliga barnet slutar scoutingen, för en sådan situation är tråkig för alla inblandade. Ta istället itu med situationen i tid och försök korrigera den. Sköt utmaningen på ett sådant sätt att alla är medvetna om vilka åtgärder som vidtagits och varför. Ibland räcker dock inte resurserna eller kunskapen till för arbetet med utmanande barn eller unga. Den vuxna måste också kunna identifiera och acceptera det och sköta saken tillsammans med barnet eller den unga och dess målsmän. Troligen kommer alla barn och unga i gruppen att någon gång behöva hjälp, stöd, handledning och undervisning. En del behöver mer stöd eller uppmärksamhet än andra. Det finns barn som har koncentrationssvårigheter eller som har svårt att jobba i en grupp. Om barnet har en diagnos och barnets behov av stöd är konstaterat så kan det hjälpa ledaren i hans uppgift att känna till diagnosen.

Bästa sättet att få mer information om medlemmarna i din grupp är att ta upp saken till diskussion med föräldrarna. Föräldrarna eller målsmännen vill för det mesta barnets bästa, men deras metoder kan variera stort. Bli därför inte förbryllad om de av rädsla för stämpling av barnet inte vill tala om hans svårigheter eller sjukdomar. Minns att föräldrarna har rätt att inte berätta om barnet. Det finns ändå saker som du som ledare med tanke på säkerheten måste känna till då ni till exempel ska på utfärd. Dessa saker är till exempel allergier, medicinering, simkunnighet samt vissa sjukdomar som till exempel epilepsi, diabetes och astma. De övriga gruppmedlemmarna behöver inte denna information, så du ska inte dela med dig av den till dem. Orsakerna kan vara många till att föräldrar inte vill berätta om barnet eller den unga och om hur det är bäst att fungera gentemot honom. Det kan till och med hända att de inte vet. Barn beter sig olika hemma, i skolan, i hobbyer och med sina kompisar.

Handikappscouting

Handikappscouting, på finska ”sisupartio”, är scouting anpassad för personer med sinnes-, rörelse-, eller utvecklingshandikapp. Verksamhetens logo är en groda som symboliserar ”sisu”, att inte ge upp. Gruppmedlemmarna kan vara väldigt olika så den bärande idén är att genomföra programmet så att allas individuella förutsättningar beaktas. Därför kräver handikappscouting att ledaren är uppmärksam och det kan vara bra att vara flera ledare eller att ha en personlig stödperson för någon av scouterna. Kåren kan också ha en separat patrull för handikappscouter.

Det är viktigt att anpassa verksamheten enligt varje gruppmedlems förmåga. Scoutprogrammet fungerar som riktlinje för verksamheten och programmet anpassas enligt behov. Principer, metoder och verksamhetsformer är i övrigt de samma som i all annan scoutverksamhet. Scoutprogrammet anpassas enligt gruppmedlemmarnas inlärnings- och rörelseförmåga. Ni kan till exempel göra aktiviteter ur en annan åldersgrupps program eller vid behov förenkla eller förändra aktiviteterna så de passar patrullen.

Det lönar sig att lära sig i små portioner och pröva på olika metoder. En handikappscout kan mycket väl delta i en scoutgrupps verksamhet om man bara anpassar verksamheten

och omgivningen. Det viktigaste är att ingen lämnas utanför. Planera alltså programmet så att alla kan delta. Hitta på alternativ om någonting är för svårt!

För ledaren är det skäl att med föräldrarna diskutera sådant som måste beaktas. Be om råd av mer erfarna ledare i kåren och av föräldrarna eller målsmännen. Det finns också information i litteratur och på internet. Då du tar reda på saker är det sedan lättare att planera verksamhet som är lagom utmanande och som ger var och en upplevelse av att lyckas. Minns också att det viktigaste inte är att ledaren är boklärd, utan att han har förmågan att se varje människa som en värdefull individ och kan fungera på ett naturligt sätt med alla.

Handikappflocken eller -patrullen
Det är ibland omöjligt att ta med en handikappscout i en grupp med lika gamla barn och unga. En separat handikappflock eller -patrull kan möjliggöra att gruppen både fungera som en egen trygg grupp som i mån av möjlighet deltar också i kårens gemensamma verksamhet tillsammans med de andra scouterna. Handikappatrullens medlemmar kan vara i olika åldrar och även vuxna kan delta. Handikappscoutledaren kan vara en vuxen eller en minst 15-årig scout. Vanligen behöver man mer än en ledare. Dessutom kan stödpersoner delta i utfärder och läger. Också andra än scouter kan fungera som stödpersoner. Även om en handikappscout har en stödperson, bör scouten tryggt kunna delta i program och evenemang under ledning av de andra kårledarna.

Handikappflocken eller -patrullen kan följa antingen sin egen åldersgrupps scoutprogram eller utföra en annan åldersgrupps aktiviteter. Handikappscoutens scoutstig kan vara annorlunda än en jämnårigs. Varje scout har dock också behov av sällskap av jämnåriga vid sidan av ett program som är anpassat för en själv. Även om handikappscouterna skulle fungera i en egen grupp i kåren är det viktigt att ge scouterna möjlighet att delta i den egna åldersgruppens program. Det berikar säkert kårens vardag om ni integrerar handikappscouter i all möjlig verksamhet i kåren. Ha som mål att alla scouter i kåren är genuint jämlika!

Läs mer om handikappscouting i *Handbok för scoutledare* och Finlands Svenska Scouters webbplats.

Invandrare i scoutingen

Scoutrörelsen är internationell, det finns scouter överallt i världen. I Finland skullescoutingen kunna vara en genuint mångkulturell hobby eftersom scoutverksamheten är öppen för alla och partipolitiskobunden. Barn, unga och vuxna kan komma med, oberoende av kön, religion eller kulturell bakgrund. Scoutingen är en bra hobby för var och en.

Invandrare är ett allmänt begrepp med vilket man avser en person som har utländsk härkomst och som av en eller annan orsak flyttat från ett land till ett annat. Orsakerna till invandring varierar. Några flyttar på grund av arbete eller studier medan andra lockas till ett nytt land på grund av par förhållande eller i hopp om ett bättre liv. En del måste också fly sitt hemland på grund av krig eller förföljelse. Invandrarna har småningom ökat i

antal. År 2007 bodde drygt 130 000 utlänningar stadigvarande i Finland. Scoutingen kan fungera som ett stort stöd för integreringen av ett barn eller en ungdom i det nya hemlandet. För barn i skolåldern spelar förstås skolsystemet den viktigaste rollen, men också de erfarenheter och möjligheter till kommunikation med andra barn och unga som fritidsaktiviteter kan erbjuda är av stor betydelse. Det viktigaste är inte varifrån man kommer utan att det finns ett intresse för scoutverksamhet.

Ofta möts invandraren dock av en annan kultur, en språkmur eller fördomar som kan vara ömsesidiga. Ofta handlar det bara ompraktiska arrangemang. Diskutera exempelvis hur ni skall beakta de matvanor och den klädsel som scoutens kultur eller religion förutsätter. Föräldrarna är inte nödvändigtvis bekanta med scoutingen, så förmedla information och ge dem en korrekt bild av verksamheten. På www.partio.fi hittar du bland annat scoutbroschyrer på många olika språk. Nuförtiden talar man ofta också om andra generationens invandrare, det vill säga personer med invandrarbakgrund som är födda i Finland och vars föräldrar är invandrare. Andra generationens invandrare är vanligen finska medborgare och behärskar finska ellersvenska som sitt andra språk. I dessa fall uppstår kanske inte någon språkmur och kulturskillnaderna kan också vara mindre, som en följd av att integreringsprocessen pågått en längre tid.

Varje scout respekteras sådan han eller hon är. Det är därmed viktigt att garantera att också barn och unga med invandrarbakgrundfår känna att deras etniska identitet är en positiv sak. Inom scoutverksamheten kan vi stöda detta exempelvis genom att bekanta oss med scoutens kultur. Klargör och lyft fram kulturella och religiösa skillnader i den mån scoutprogrammet det kräver, men var försiktigmed att överbetona skillnaderna. Bemöt var och en som jämlik och beakta de andra kulturernas seder. Sträva efter att göra er av med fördomar och ta in scoutingens internationella karaktär i den dagligaverksamheten.

Mångkulturalitet innebär nya utmaningar i vårt sätt att se på världen. Sådant som vi sett som självklart kan utmanas i mötet med någon från en annan kultur. Att komma från en annan kultur behöver inte betyda att man kommer från ett annat land. Till exempel sinneshandikappadehar också sin kultur: de döva har sitt språk och sitt sätt att gestalta världen. Upprätthåll en öppen anda och ge alla en möjlighet att delta!

Läs mer om invandrare i verksamheten i *Handbok för scoutledare* på sidorna 221-222 samt på Finlands Scouters och Finlands Svenska Scouters webbplatser.

3. LEDARSKAP INOM SCOUTING

Scoutledaren skapar förutsättningar för scoutverksamheten, ser individen och säkerställer att alla har förutsättningar för personlig utveckling. Scoutledaren ser till att man genom verksamheten strävar till att uppnå överenskomna målsättningar. Han ser också till att scouterna får feedback på det de gör. Det är en utmaning för ledaren att säkerställa att intresset upprätthålls – varje medlem i kåren ska uppleva att scouting är roligt och tilltalande. Varje ledaruppdrag innebär utveckling för ledaren. Ledaren utvecklas genom erfarenheter och utbildning. Som stöd för ledaren fungerar de andra ledarna och vuxna i kåren samt den stödperson man kommit överens om i och med handslagsdiskussionen.

Gemensamma beslut
Att fatta gemensamma beslut och uppleva saker tillsammans skapar samhörighet mellan scoutkamrater. Att fatta gemensamma beslut är en av scoutmetodens delar – scouting handlar om att göra tillsammans. Ni kan skapa samhörighet i kåren genom att planera och genomföra ett utmanande projekt tillsammans. Andra stämningsskapare är gemensamma kvällar, utfärder och läger. Det lönar sig att arrangera dylika evenemang med jämna mellanrum.

Arbetsfördelning
Det lönar sig inte att försöka göra allting själv. Till en bra kårs och en bra ledares egenskaper hör att kunna fördela ansvar och makt, att kunna delegera. Bäst lär man sig genom att göra, unga ledare bör därför erbjudas lämpligt utmanande uppgifter och uppdrag. Motivationen och intresset ökar i takt med att man lär sig. Det är skäl att se till att alla ledare får tillräckligt med stöd och omges av en uppmuntrande och positiv stämning. Ingen får bli utbränd eller bära ett för stort ansvar.

Att motivera
Olika människor motiveras av olika saker. För att lyckas motivera och upprätthålla någons motivation behöver man förstå vad som uppfattas som belönande och inspirerande av var och en. Motivationen bibehålls om ivern bibehålls.

Det är viktigt att lägga märke till när en ledares motivation dalar. Vanliga tecken på en dalande motivation är att saker blir ogjorda, att ledaren irriterar sig på andra ledare och pratar bakom ryggen på dem o.s.v. När ett dylikt problem uppstår är det skäl att någon tar upp problemet till diskussion, gärna på tu man hand, med ledaren i fråga. Det lönar sig inte att erbjuda färdiga lösningar på problemet utan snarare att tillsammans försöka komma till kärnan av problemet och erbjuda ledaren stöd och idéer som han själv kan förverkliga eller utveckla.

3.1. Varför leder vi inom scoutingen?
Scouting är verksamhet för barn och unga, verksamheten leds och stöds av vuxna - barn och unga utgör målgruppen för scoutverksamheten och vuxna möjliggör verksamheten. Scoutverksamhet handlar i första hand om att garantera barns och ungas tillväxt och

möjliggöra lyckade upplevelser. Scoutverksamhet handlar i andra hand om att vuxna ska utvecklas som ledare.

Då ett barn eller en ung person fungerar som ledare, t.ex. patrull- eller projektledare, handlar det om ett ledaruppdrag som är en del av den egna åldersgruppens program. I sådana fall är det viktigt att den unga får utvecklas i sitt ledaruppdrag. Fostringsansvaret ligger alltid hos en vuxen och kan inte ges till den unga ledaren. Barnen och de unga kan utföra sina åldergruppers program också utan att ha något större ledaruppdrag. Detta gäller för alla åldersgrupper, också roverscouterna.

Då en vuxen fungerar som ledare beror målsättningarna med ledarskapet alltid på de som leds. Om de som leds är barn eller unga handlar ledarskapet om att förverkliga scoutprogrammet och till det hör alltid ett fostringsansvar. Om de som leds är vuxna handlar ledarskapet om att möjliggöra.

3.2. Vad hör till ett gott ledarskap inom scoutingen?

Till ett gott ledarskap hör många saker. Nedan presenteras sex olika ledarroller; de grundläggande rollerna är relevanta i alla ledaruppdrag, de varierande rollerna varierar beroende på ledaren, de som leds och på situationen. Alla ledare har en egen personlig stil och beroende på de som leds och situationen behövs olika sorters ledarskap.

Grundläggande roller – relevanta för allt slags ledarskap:

- BETJÄNTEN: Ledaruppdragen baserar sig på frivillighet. Scouting är en frivilligorganisation, ledaren bör vara förbunden till sitt uppdrag och till att utvecklas. Ledarens motivation bidrar till engagemanget.
- LEADER: Scoutingens målsättning och värdegrund styr ledarskapet. Målsättningen med scouting är individens utveckling. Scoutingens värdegrund baserar sig på ansvar inför Gud, andra människor och en själv. Ledarskapet är inte ett mål i sig utan ett sätt att nå målet. Syftet med ledarskapet är att möjliggöra scoutverksamhet så att barn och unga kan utvecklas. Vars och ens värderingar styr ledarens beslut, också i dennes ledaruppdrag, därför är det viktigt att ledaren anammar scoutingens målsättning och värdegrund.
- MANAGERN: Till ledarskapet hör att planera, förbereda och utvärdera. Det är viktigt att ge och få feedback eftersom det bidrar till att verksamheten utvecklas. Det lönar sig att använda tillräckligt med tid till att planera och regelbundet följa upp verksamheten.

Varierande roller – varierar beroende på ledaren, de som leds och situationen:

- BOSSEN: Ledaren tar vid behov över ledarsituationen. Det viktiga är inte att ledaren kan allting utan att han kan handskas med de situationer som uppstår och tillsammans med de som leds hitta lösningar. Den här rollen kommer tydligt fram vid t.ex. krissituationer, då det inträffar stora förändringar i verksamhetsmiljön, då man handskas med stora grupper eller då situationen är komplicerad.

- MÖJLIGGÖRAREN: Ledaren ger ansvar åt de unga. Att delegera betyder att fördela ansvaret och makten och att ge utrymme åt de som leds, eftersom det är viktigt för deras utveckling. Ledaren är gruppens möjliggörare och till uppdraget hör att handleda och stöda. Möjliggörarens roll framträder ofta då de som leds är vuxna.
- FOSTRAREN: Ledaren är en fostrare. Scouting är en fostrande organisation vars målgrupp är barn och unga. Deras utveckling är viktigare än ledarens utveckling. Ledarens fostringsansvar ska vara i förhållande till hans kunskaper eftersom också han har rätt att utvecklas. Rollen som fostrare är extra viktig då man leder barn eller unga.

Stöd åt ledare

Alla ledare behöver stöd. De kunskaper, färdigheter, värderingar och attityder som behövs för de ovan nämnda rollerna behöver få utvecklas. Utvecklingen kan ske t.ex. genom att:

- BETJÄNTEN: Poängtera ledarens betydelse inom scoutingen och vikten av att få lyckas. Tacka och belöna för bra utfört arbete. Handslaget är ett bra sätt för att gestalta de egna frivilliguppdragen, handslaget gör dem mera konkreta och ledaren inser vad det är han engagerat sig i och hans egen utveckling stöds.
- LEADER: Berätta om scoutingens målsättning och värdegrund, poängtera deras betydelse för allt slags ledarskap. Stöd också godkännandet av misslyckanden, olika värderingar och beteenden.
- MANAGERN: Erbjud olika planerings- och utvärderingsmodeller och följ tillsammans upp hur planerna förverkligats. Handslagets tidtabell, regelbunden utvärdering och feedback stöder den planmässiga verksamheten.
- BOSSEN: Leta efter bra och tydliga modeller för ledarskap genom att iaktta andra ledare. Öva att leda under trygga och bekanta förhållanden. Öva in färdigheter som kan behövas i en krissituation. Kom överens om handslagets ramar och ge ledaren frihet att handla inom de ramarna.
- MÖJLIGGÖRAREN: Informera om handslaget och hjälp till med att rekrytera. Uppmuntra ledaren till att fördela uppgifterna och att ge gruppen tid att utföra dem.
- FOSTRAREN: Erbjud information om barns och ungas utveckling och om målen för fostran. Mera erfarna ledare kan fungera som förebilder. Det är viktigt att ledaren får stöd och möjligheten att utbyta erfarenheter med andra. För ledare som ensamma ansvarar för fostran är det speciellt viktigt att få träffa andra ledare.

3.3. Testa dig och ditt ledarskap!

Här intill finns ett lekfullt test! I testet finns femton påståendepar, välj det ena och se vilken av de sex ledarrollerna som är mest framträdande i ditt ledarskap. Du kan göra testet flera gånger om du har många ledaruppdrag. Välj det påstående, A eller B, som bäst passar in på dig, överensstämmer med din uppfattning eller är viktigare för dig:

PÅSTÅENDE A:	PÅSTÅENDE B:	RINGA IN A ELLER B!					
		1	2	3	4	5	6
Man bör kunna lita på ledaren.	Ledarna bör omfatta scoutingens målsättning och värdegrund.	A	B				
Det är viktigt att man trivs i sitt uppdrag.	Man bör regelbundet få feedback då man innehar ett ledaruppdrag.	A		B			
Ledaruppdrag baserar sig på frivillighet.	Ledaren bör behärska alla situationer som kan uppstå.	A			B		
Ledaren bör vara förbunden till sitt uppdrag.	Ledaren bör ge de unga möjlighet att försöka.	A				B	
Viljan att utvecklas är viktig hos en ledare.	Ledaren ansvarar för fostran av sin åldersgrupp.	A					B
Det ligger värderingar bakom alla beslut.	Planering hör till allt slags ledarskap.		A	B			
Ledaren bör beakta FS:s teman då han planerar verksamheten.	Mod och att våga både lyckas och misslyckas är viktiga ledaregenskaper.		A		B		
Det är inte ett självändamål att leda utan ett sätt att nå målet.	En bra ledare delegerar en stor del av beslutsfattandet till de unga.		A			B	
Ledaren bör under handslagsdiskussioner poängtera scoutingens målsättning.	Ledaren bör känna de han leder och se till att scoutingens målsättning förverkligas.		A				B
Väl planerat är hälften gjort.	Snabbhet och förmåga att anpassa sig till situationen är viktiga ledaregenskaper.			A	B		
Det är viktigt att kunna förutspå risksituationer.	En bra ledare delegerar också om han är osäker på om resultatet blir lika bra som om han hade gjort det själv.			A		B	
Under	Det är viktigt att man			A			B

handslagsdiskussionen bör man poängtera betydelsen av planering.	själv föregår med gott exempel.						
Det är viktigt att ledaren är tydlig.	Under handslagsdiskussionen bör man poängtera vikten av att delegera.				A	B	
Det är viktigt att ledaren ger ett övertygande intryck i ledarsituationer.	Målet med ledarskap är ett de som leds lär sig och utvecklas.				A		B
Ledaren bör rekrytera andra ledare som kan hjälpa honom med hans arbetsbörda.	Då man leder är inte slutresultatet det viktigaste, det viktigaste är att ledaren och de som leds lär sig och utvecklas.					A	B
	Räkna de inringade bokstäverna per kolumn:	↓					
	Betjänten		↓				
	Ledaren			↓			
	Managern				↓		
	Bossen					↓	
	Möjliggöraren						↓
	Fostraren						

4. VUXNA INOM SCOUTING

Inom scouting blir man vuxen vid 22 års ålder då man inte längre tillhör någon av åldersgrupperna. Följaktligen tillhör man inte heller målgruppen för scoutprogrammet. Den vuxnas roll är mer central i det nutida scoutprogrammet än i det tidigare programmet. För all verksamhet finns det en äldre ledare som bär ansvar, och möjligheter för de vuxna att fungera inom scoutingen har blivit mångsidigare. Även en roverscout kan fungera i några vuxenuppdrag. De vuxna som fungerar inom scoutingen bör förstå sin roll som stödjare av barn- och ungdomsverksamhet och fungera i enlighet med scoutingens spelregler och målsättningar.

4.1. I scoutingen finns plats också för vuxna

De vuxna i scoutingen gör ett meningsfullt frivilligarbete genom att ägna sin tid och sina kunskaper åt scoutingen. Att fungera som volontär i scoutingen möjliggör att de vuxna lär sig sådana kunskaper som uppskattas i arbetslivet. Dessutom kan de vuxna också njuta av fritidssysselsättningen och göra något som avviker från vardagen. I scoutingen kan man också utvidga sitt sociala nätverk och göra frivilligarbete som uppskattas i samhället.

Den vuxnas roll i scoutingen är att möjliggöra barn och ungas scoutverksamhet. För de vuxna ska det finnas uppdrag i olika storlekar i enlighet med hur mycket tid den vuxna vill ägna åt scoutingen. Förutom de olika uppdragen och skyldigheterna erbjuder scoutingen även rättigheter och möjligheten att lära sig, växa upp, pröva på och utveckla sig. Det ska fortfarande vara roligt att scouta trots att den vuxnas roll skiljer sig från den rollen som barn och unga har.

Den vuxna kan även på andra sätt dra sitt strå till stacken än genom att fungera som ledare i kåren. Den vuxna kan ha specialkunskaper inom ett område och fungera som utbildare inom detta område eller ansvara för de administrativa uppgifterna (som kårchef, kårsekreterare eller kårekonom eller genom att ansvara för proviantering, transport, information, byggande, utrustning, medelanskaffning eller genom att fungera som medhjälpare eller genom att ha i andra ansvarsuppgifter), känna till och förmedla kårens historia och traditioner och hjälpa till under möten eller utfärder. Det är viktigt att man har en helhetsbild av de stora såsom de små uppgifterna som passar för vuxna och hitta rätt person till rätt uppgift.

Till vuxenlivet hör perioder då skötandet av tidigare uppdrag blir omöjligt (ett mer krävande jobb där man reser mycket, små barn, andra förtroende-uppdrag, tillfälligt vistelse på en annan ort eller omsorg om sina föräldrar). Det är viktigt att man inte, på grund av förhinder av olika slag, helt överger denna potentiella grupp som möjliggör verksamhet.

4.2. Rekrytering av vuxna

Det lönar sig att satsa på de vuxna och rekrytering av de vuxna och hålla de vuxna kvar i verksamheten eftersom de vuxna som trivs i scoutingen drar med sig flera vuxna, och förutsättningar för kårens verksamhet förbättras. När man börjar planera rekrytering av de vuxna lönar det sig att observera kårens verksamhetsmiljö med öppet sinne. Var finns de vuxna i närheten av kåren? Sådana områden där det bara bor barn existerar inte vilket betyder att det även måste finnas vuxna i närheten av vår kår. Man kan börja fundera på rekrytering av de vuxna ifrån kårens kärna: vilka är de vuxna i vår kår och i vilka roller fungerar de vuxna i vår kår? Vilka är de vuxna som finns i närheten av kåren och vilka finns lite längre borta?

Utvidga cirkeln lager efter lager och skriv ner de vuxna som finns i närheten av kåren. Ett exempel på en vuxencirkel hittar du nedan.

Alla dessa vuxna kan vara potentiella aktörer i scoutingen i stort och smått. Det lönar sig att fundera på hur man kan närma sig olika grupper eller en enskild vuxen. Det enklaste är att börja med de vuxna som ligger i närheten av kårens kärna men man ska inte glömma bort de vuxna som placerades på de yttersta lagren i cirkeln. Varför skulle de andra vuxna inte vilja arbeta för scoutingens bästa som vi som redan gör det? De har kanske inte blivit inbjudna!

Häftena ”Vapaaehtoiseksi partioon” och ”Föräldrar i Scouterna – en enorm resurs” innehåller praktisk information om rekrytering och dess olika faser. Använd er av dessa häften samt infon på sidan http://www.scout.fi/stod-scoutingen/frivillig-vuxen när ni planerar rekrytering!

Varför kan det vara svårt att komma med i scouterna som vuxen?
I scoutingen finns många saker som man lär sig och växer upp med sedan tidig ålder. Att sitta vid lägereld, syskonringens magi, scoutbegrepp och minnen från gemensamma läger är saker som en ny vuxen aldrig får grepp om. Scoutbegrepp är svåra och att förstå traditioner och symboler är ännu svårare, men det är inte omöjligt! Det bästa sättet att lära sig är att lära sig genom att göra: det lönar sig att erbjuda vuxna möjligheten att delta i kårens verksamhet och ta de nya vuxna, som visar intresse för scoutingen, med i verksamheten.

Scouting anses lätt att vara en hobby för barn och unga. Vi kan inte tillräckligt tydligt berätta om vilka möjligheter och uppgifter den vuxna kan ha i scoutingen. Om de vuxna inte är medvetna om vad scoutingen har att erbjuda är det svårt att komma med. Till att börja med kan ni skriva en lista på alla uppgifter och uppdrag som man behöver de vuxna till. Efter att ni har skapat en lista kan ni fundera på vad kåren och scoutingen har att erbjuda till de vuxna. På basen av dessa två listor är det mycket lättare att berätta om möjligheter till de vuxna inom scouting.

Scouterna anses vara skickliga och engagerade. En orsak till att den vuxna inte kommer med är att hon eller han känner sig otillräcklig; man vågar inte komma med för att man tror att man ska kunna underliga saker. Scoutfärdigheter, utfärder, snickeri och orientering kan man emellertid lära sig även i vuxen ålder. Alla har inte heller lika mycket tid att ägna åt scoutingen som vi kanske lätt ber om. Man ska komma ihåg att även de små uppgifterna och sporadisk hjälp är viktiga för oss. Gör det lätt att komma med i kårens verksamhet för att tröskeln inte ska bli för hög för de vuxna.

Även om man en gång var en erfaren scout kan det vara svårt att komma med i verksamheten på nytt i en ny kår eftersom alla kårer har sina egna traditioner och vanor. Och om man redan en gång har gett all sin tid åt scoutingen kan man vara rädd för att det ska hända igen. Även till de erfarna scouterna ska erbjudas uppgifter som passar in i deras livssituation. Dessa gamla kunniga scouter är guldvärda för vilken kår som helst, så kom ihåg att hålla dörrarna öppna till kårlokalen och fråga folk om de vill vara med.

Förutsättningen för att alla barn och unga har möjligheten till att delta i scoutverksamheten är att kårerna hittar nya funktionärer och att dessa funktionärer förbinder sig till verksamheten. De vuxna som vill vara med i scoutverksamheten får inte bli ”hjälp/assistentledarföräldrar” utan de ska få vara med som medlemmar i kårens verksamhet. Detta förutsätter ibland en attitydsförändring bland kårens aktiva kårledare.

4.3. Den vuxnas roll i kåren

I scoutingen har de unga traditionellt redan i tidig ålder fått möjligheter att påverka och ta ansvar för sin egen och de yngre barnens verksamhet. Att lyckas ger goda färdigheter för livet och mångsidig nytta i framtiden. De vuxna bör inte ta denna möjlighet ifrån de unga utan de vuxna ska stöda de unga så att denna styrka uppfylls hos så många som möjligt.

Den vuxnas roll som stödperson tar inte heller bort möjligheten för de vuxna att uppleva och att prova på, överskrida sina gränser och tillhöra den världsomfattande scoutgemenskapen. Scoutingen erbjuder även till de vuxna en trygg och upplevelserik miljö där det är möjligt att fungera tillsammans med barn och unga men även tillsammans

med andra vuxna. De vuxna längtar att få göra och uppleva saker lika mycket som de unga gör. De vuxna blir också ivriga av att lära sig nytt eller överträffa sig själv.

Att hålla de vuxna kvar

De vuxna har olika motiv för att fungera inom scoutingen. De olika motiven betyder även att de vuxna har olika behov. Det är viktigt att förstå varför de vuxna vill vara med i kårens verksamhet och erbjuda dem stöd och verksamhet. Man ska erbjuda de vuxna stöd och verksamhet i enlighet vilka motiv de har. Någon deltar i verksamheten på grund av att det behövs hjälp i barnets flock. Under denna tid kan man emellertid hitta nya vänner i scoutingen och meningsfulla saker att göra, och därmed är deltagandet inte längre beroende av att det egna barnet är med i scouterna. Ingen vill vara med i scouterna om man inte får någon nytta för sig själv. Även om det är viktigt för de vuxna att möjliggöra scoutverksamhet för barn och unga har de vuxna rätt att själv få något ut av att fungera inom scoutingen.

Kåren behöver olika slags vuxna, dem som blir kvar i flera år och dem som är tillgängliga då och då eller en tidsbunden period. Många vuxna vill bli kvar och bli medlemmar i kåren efter att de har kommit in i verksamheten. Dessa vuxna är en enorm chans att garantera kontinuitet i verksamheten och stöd för barn och unga som behövs i scoutuppfostringen. Att hålla de vuxna kvar beror oftast på små men viktiga detaljer. Hur har ni tagit i beaktande stöd och feedback för vuxna? Ni använder väl handslag i er kår?

<u>Stöd och utbildning</u>

Det lönar sig att erbjuda *Välkommen till scoutingen*-modul till en ny vuxen eller en scout som länge har varit borta från verksamheten. Det är en bra start på scoutverksamhet! Dessutom är det viktigt att inskola de vuxna till den egna kåren och dess vanor och traditioner. FiSSc erbjuder utbildning som fyller många behov. Den vuxna har rätt till stöd och utbildning, och ibland kan det löna sig att man modifierar kurser till de vuxnas behov eftersom den vuxna lär sig på ett annat sätt än vad ett barn gör.

När man rekryterar vuxna lönar det sig att lägga uppmärksamhet på vad den vuxna redan har lärt sig i sitt arbete eller i andra hobbyer. Om föreningens administration eller barnens utvecklingsstadier är bekanta behöver man inte lära dem på nytt.

Man bör kunna berätta för den vuxna hurdan roll den vuxna kan ha i scoutingen och vad det är som gör scouting till scouting. Om man inte är van vid att arbeta med unga kan det vara svårt att tåla osäkerhet och inte ta över då man borde stöda och inte leda. Mer information om den vuxnas roll som ledare och att arbeta med barn och unga hittar du i Ledarmappen och Handboken för scoutledare.

Alla vuxna är inte naturbegåvade ledare eller medfödda ansvarstagare. Det är viktigt att vara medveten om att alla vuxna inte kan eller vill bära huvudansvaret men sköter gärna

mindre uppgifter. Det mest naturliga stödet kommer från en jämlik vuxen eller den egna gruppen.

Exempel på hur man kan stöda de vuxna: Hurdana lösningar har ni på stödpersoner för vuxna? Hurdan utbildning erbjuder kåren och hur? Exempelvis när en ny vuxen kommer med i verksamheten, utnämns en vuxenlots som inskolar denna vuxna till scoutingen och kåren.

Kommunikation

I kårens medlemslistor eller i närheten av kåren kan det finnas flera vuxna som inte syns i veckoverksamhet men som gärna skulle vara tillgängliga då och då om någon bara skulle fråga dem. Det lönar sig att hålla fast vid dessa ledare och andra vuxna! För att kommunikationen ska fungera så bra som möjligt och vara så öppen som möjligt är det bäst att kontakt med de vuxna hålls av en annan vuxen. Till denna uppgift passar bäst en sådan vuxen scout som fungerar aktivt i kåren och som har naturliga och okomplicerade förhållanden till kårens aktiva ledare.

Exempel på kommunikation: Hur håller man kontakt med vuxna? Exempelvis ett månadvis elektroniskt infobrev om kårens evenemang, Facebook-grupp, en gång om året ett traditionellt evenemang där alla kårens vuxna blir inbjudna.

Feedback och tackande

Det finns säkert ingen vuxen som får för mycket feedback av sitt arbete inom scoutingen eller för mycket uppmuntran i nya uppgifter. Scouternas utmärkelsetecken är ett sätt tacka meriterade ledare men att ge feedback borde vara så mycket mera. Tackande och uppmuntrande värmer efter ett lyckat evenemang. Kom ihåg att visa tackasamhet åt de vuxna som fungerar längre borta från kårens kärna. Det lönar sig att tacka vargungens förälder för att han/hon hjälpt till med transporten, församlingens anställda genom att skicka ett julkort och gamla ledare i kåren kan man bjuda in på kårens födelsedagskalas. Att tacka betyder också det att vi kommer ihåg att vuxna i närheten finns där.

Att fundera på gällande feedback och tackande: Hur tackar vi de vuxna i närheten av kåren? Hur är det med gamla ledare? Vem tar hand om att tacka? Dessa saker ska man inkludera i en ledares handslag.

De vuxnas grupper och egen verksamhet

De vuxna får och kan ha sina egna grupper i kåren eftersom den egna gruppen är viktig även för den vuxna. Gruppen för kårens äldre ledare kan vara en grupp som liknar en patrull och samlas ihop en gång i månaden eller en Facebook-grupp eller e-postlista. Det är lättare för de vuxna att delta i kårens projekt och uppgifter om man kan locka med bekanta scoutkompisar från den egna gruppen. Det finns aldrig för många hjälpande händer! Man ska inte heller underskatta vikten av kårens traditioner och gemenskap för de vuxna. Scouternas traditioner och andra seder kan vara viktiga för både de unga och de vuxna.

De vuxna har även rätt till egen verksamhet utan barn och unga. De vuxna kan åka på en utfärd, delta i tävlingar och ledarvård, utbilda sig och göra saker med de andra vuxna bara det inte blir självändamålet och kårens mest centrala verksamhet. I kårens kärna står barn och unga men även de bakgrundsgrupperna har rätten till att njuta av scoutverksamhet.

Exempel på grupper för de vuxna och deras verksamhet: Hurdan grupp skulle passa för er? Hur och när träffas ni? Hurdana evenemang kan man ordna för de vuxna? Exempelvis en mer ansträngande hajk, bastukväll, gemensam middag hemma hos någon, deltagande i ett evenemang som någon annan arrangerar, kvällsorientering, danskurs eller carting.

Symboler som skiljer oss från andra

De vuxna som fungerar inom scoutingen är inte alla scouter eller har scoutbakgrund. Tillhörigheten i scoutgemenskapen ska inte bero på hur aktiv scout man är eller har någon varit. Scouthalsduk, scoutlöfte och andra traditionella symboler finns även för de vuxna om de så vill. En mamma eller pappa som hjälper till under ett läger kan bära en scouthalsduk trots att hon eller han inte fungerar aktivt i en kår.

Scouthalsduk

Scouthalsduken är den tydligaste scoutsymbolen och symbolen för scoutgemenskapen. Att få en scouthalsduk och att få bära den anknyts flera betydelser och traditioner vilket gör det ännu viktigare att bära en scouthalsduk. Att få bära scouthalsduken kan förutsätta att man betalat medlemsavgiften och avgivit scoutlöftet.

Den djupaste betydelsen av scouthalsduken är emellertid att fungera som en symbol av tillhörighet, och inte en symbol av att ha avgett scoutlöftet. Den vuxna som fungerar i scoutingen måste ha rätten till att använda scouthalsduk oberoende av om hon eller han har lagt scoutlöftet eller betalat medlemsavgiften. Det är viktigare att den vuxna tillhör gemenskapen och är en del av scoutgänget i sina egna ögon och i barnens och de ungas ögon än att den vuxna fyller kårens formella krav. Det finns ingenting som hindrar den

vuxna från att få en halsduk enligt samma principer som alla andra. Många vuxna vill satsa för fullt!

Det lönar sig att erbjuda möjligheten till de vuxna att bära scouthalsduk oberoende av vilken deras roll är i scoutingen. Om en vuxen kommer till mötet som hjälpledare eller hjälper till en dag på lägret kan ni låna den vuxna en halsduk för denna tid. Det är ett tecken för den nya vuxna att hon eller han är välkommen med.

Ett tips om att ge en halsduk till en vuxen: Det lönar sig att ha några extra halsdukar i kåren.

Scoutlöftet

Den vuxna som fungerar i scoutingen behöver inte avge scoutlöftet men varje vuxen måste ha möjligheten att göra det. Den vuxna kan emellertid binda sig till scoutingens värderingar på andra sätt än genom att avge scoutlöftet. Det är inte obligatoriskt för de vuxna att avge scoutlöftet. Om en vuxen avger scoutlöftet lyder scout löftet:

”Jag vill älska min Gud, mitt land och mänskligheten, vara andra till hjälp och följa scoutidealen i mitt liv”

Ni ska ta hänsyn till att det redan nu deltar sådana vuxna i kårens verksamhet som gärna skulle avge scoutlöftet och förbinda sig mer i scoutverksamheten. Det är dock sällan då någon av de vuxna tar själv upp frågan. Man bör ta upp frågan om scoutlöftet senast då den vuxna börjar som aktiv ledare eller är med i verksamheten även för sin egen skull. Man ska kunna förklara för den vuxna vad scoutlöftet och scoutidealen betyder och vad den vuxna förbinder sig till genom att avge löftet. Det lönar sig att personligen diskutera med varje vuxen.

Att avge ett scoutlöfte betyder mycket lika mycket för de vuxna som för de unga. Man ska satsa på tillfället då scoutlöftet avges. Man kan avge löftet t.ex. på sommarläger på ledarnas lägerbål eller enligt kårens gemensamma traditioner. Det lönar sig att se till att det finns andra vuxna på plats och att den vuxna som avger löftet inte känner sig ensam i situationen, den enda vuxen bland barn och unga.

Scoutdräkt

Scoutdräkt kan användas av vem som helst och det lönar sig att rekommendera att alla ska använda scoutdräkten. Om den officiella scoutskjortan inte känns naturlig kan även den vuxna ha på sig en trikåtröja, scoutklänning eller kårens egen munktröja (”huppari”). Följande gång då ni beställer scoutkläder lönar det sig att erbjuda dem även till föräldraförening, barnens föräldrar eller andra i närhet av kåren! Scoutkläderna förenar och syns!

Så här lyckas du med de vuxna!

1. Sök efter vuxna i både kårens närhet med i en mer omfattande krets
2. Lyft upp scoutingen inte bara som en hobby för barn utan även som hobby för de vuxna!
3. Gör det lättare att komma med, dela uppgifter i mindre bitar
4. Rekrytera rätt person till rätt uppgift
5. Erbjud vetskap, kunskaper och utbildning
6. Erbjud scoutverksamhet som passar in i den vuxnas livssituation
7. Kom ihåg att ge stöd och det roliga i scoutingen!
8. Ge den vuxna möjligheten att vara lika scout som alla andra

5. HANDSLAGET

Med handslaget menas en uppdragshelhet som sköts av en person. Exempel på handslag, alltså uppdrag, är kårchef och akela. En och samma person kan inneha flera uppdrag samtidigt, t.ex. kan kårchefen fungera också som förbundslägrets infraansvariga.

Ett handslag är en process som inleds med att ni i kåren bestämmer vilka uppdrag som ska finnas, rekryterar personer till uppdragen, kommer överens om detaljerna, stöder de som innehar uppdragen och kommer överens om vad som händer efter att uppdragen avslutas. Handslaget är ett sätt för er i kåren att se till att det finns tillräckligt med kunniga och motiverade ledare i kåren.

Ofta uppfattas handslaget som en överenskommelse mellan den som innehar uppdraget och den som håller handslagsdiskussionen med personen i fråga. Det här är en väldigt snäv syn på handslaget som egentligen är en process som inleds med en kartläggning av behov och avslutas med t.ex. att personen övergår till ett annat uppdrag.

Handslagsprocessen
Ur schemat framgår hur processen i bästa fall framskrider.

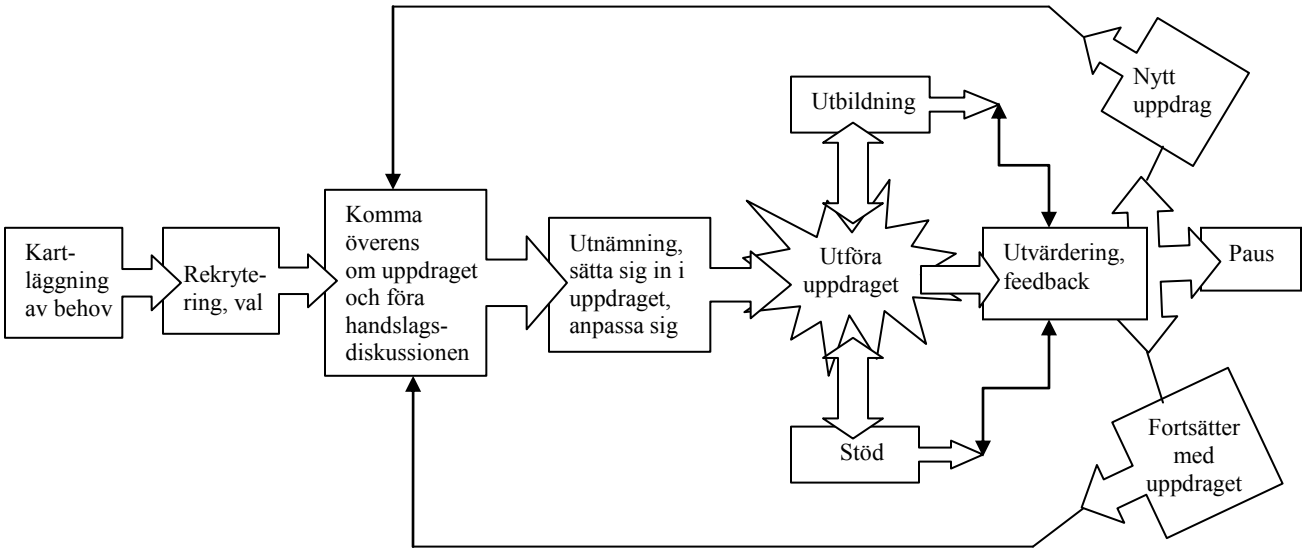

5.1. Rekrytering och urvalsprocessen

Handledningsprocessens första fas innehåller många skeden:

Vilka uppdrag behövs i kåren?
Inledningsvis kan ni fundera på hur den perfekta kåren skulle se ut. Hur skulle er kår se ut om ni hade tillräckligt med vuxna ledare? Hur skulle ni fördela uppdragen mellan ledarna så att alla skulle ha tilltalande och motiverande uppgifter, ingen skulle ha ett för krävande

uppdrag men inte heller ett för litet uppdrag för att hålla intresset vid liv? Tänk inte utgående ifrån uppdrag utan utgående ifrån uppgifter. Tänk inte utgående ifrån att ”en kårchef behövs” utan lista de uppgifter en kårchef gör. Kanske en person kan göra alla de uppgifter en kårchef gör, men det kan också vara smart att fördela dem på två eller flera personer. När ni målat upp bilden av den perfekta kåren har ni kommit rätt långt! Om bilden känns orealistisk kan ni måla om den tills den känns realistisk och möjlig att omsätta i praktiken.

Skriv ner alla de uppgifter som äldre ledare i kåren sköter; vilket ansvar medför uppgifterna, vilka är målsättningarna med uppgifterna, vad innebär uppgiften, vad är det som ska göras, vilket är det förväntade resultatet. Ytterligare en viktig sak att skriva ner är hur lång eller omfattande uppgiften i fråga är, hur länge personen i fråga förväntas förbinda sig till uppgiften. På det här viset skapar ni en lista på alla de uppdrag som finns inom kåren och samtidigt gör ni en kort uppdragsbeskrivning för respektive uppdrag. Modeller för en del uppdragsbeskrivningar finns på www.partio.fi, dock endast på finska.

Vilka kunskaper behövs för de olika uppdragen?
När ni listat de uppdrag som behövs i kåren lönar det sig att fundera på vilka kunskaper som behövs för de olika uppdragen; vad behöver man känna till, vad behöver man ha för färdigheter, vilka erfarenheter och kontakter är bra att ha. Komplettera uppdragsbeskrivningarna med dessa listor. Fundera på vem av kårens ledare som skulle klara av respektive uppdrag bäst och vad det beror på – vad kan han som gör att just han är lämpad för uppdraget?

För vem lämpar sig uppdragen?
Då uppdragsbeskrivningarna är färdiga är det dags att rekrytera lämpliga ledare till uppdragen! Lämpliga ledare kan hittas på t.ex. följande sätt:

1. Kårstyrelsen sitter i kårlokalen och väntar tills en ledare som är lämpad för ett visst uppdrag marscherar in och meddelar att han vill åta sig det.
2. Kårstyrelsen informerar kårens alla ledare om vilka lediga uppdrag som finns och vad som krävs för de olika uppdragen.
3. Kårstyrelsen tar personligen kontakt med de ledare som kunde tänkas vara lämpade för och intresserade av de lediga uppdragen.

Eftersom det är osannolikt att det första alternativet förverkligas lönar det sig att fokusera på de två senare. Det att ni berättar för kårens alla ledare att ett uppdrag är ledigt ökar markant sannolikheten för att någon ska bli intresserad av det. Fundera på hur och när ni informerar om lediga uppdrag! Vill ni nå kårens nuvarande ledare eller också scoutföräldrar och andra potentiella intresserade?

Det mest effektiva tillvägagångssättet är att headhunta d.v.s. att personligen fråga de personer ni tycker är lämpliga för uppdragen. Ni kan vända er till såväl kårens ledare som till utomstående ni gärna skulle ha med i kårens verksamhet. Ta hjälp av vänner och bekanta för att få tips om icke-scouter som kunde lämpa sig för uppdragen. Om ni inte lyckas rekrytera någon som uppdraget passar perfekt för lönar det sig att rikta in sig på någon som lätt kan lära sig de färdigheter som behövs för att sköta uppdraget.

Om ni lyckas få ihop en lista på potentiella ledare till de olika uppdragen, eller det bildats kö utanför kårlokalen, kan ni rangordna dem och sedan ta kontakt med dem. Vem lämpar sig allra bäst för uppdragen?

Hur fråga någon om han är intresserad av ett uppdrag?
Om ingen på eget initiativ åtar sig ett uppdrag lönar det sig att börja gå igenom er lista och tillfråga de ni listat. Det kan löna sig att gå tillväga så att den i kårstyrelsen som bäst känner personen som ska tillfrågas sköter frågandet. Rekryterandet kan göras per telefon eller ansikte mot ansikte, e-post kan kännas för opersonligt i detta sammanhang. Oberoende av tillvägagångssätt är det bra att kort beskriva uppdraget före man frågar om personen är intresserad av det.

5.2. Handslagsdiskussionen

När rekryteringen och urvalsprocessen är avklarad är det dags för en handslagsdiskussion. Handslagsdiskussionen förs mellan den som åtar sig ett uppdrag och den som stöder personen i fråga. Den som stöder uppdragsinnehavaren är ofta dennes ”förman” och den som uppdragsinnehavaren är ansvarig inför. Nedan en lista på saker som är bra att ta upp under handslagsdiskussionen (frågorna är formulerade ur uppdragsinnehavarens perspektiv):

Uppdrag:

1. Vilken är meningen med uppdraget? Vad ansvarar jag för?
2. Var definieras mitt uppdrag? T.ex. i verksamhetsplanen, projektplanen, gruppens arbetsbeskrivning.
3. Vilka faktorer styr mitt uppdrag? T.ex. scoutprogrammet, stadgar, målgruppens önskemål och behov, lagen.
4. Tillsammans med vem utför jag uppdraget? Vilka är de viktigaste samarbetsparterna?
5. Vilka resurser har jag?
6. Inför vem ansvarar jag för uppdraget?

Målsättningar och metoder:

1. De viktigaste målsättningarna; ur uppdragets synvinkel och för mig personligen.
2. De viktigaste metoderna för att nå målsättningarna.

Stöd, introduktion och utveckling:

1. Vem introducerar mig till uppdraget? Vad allt hör till introduktionen?
2. Vilket kunnande krävs för uppdraget? Hur kan jag utveckla mitt kunnande?
3. Krävs det någon formell kompetens för uppdraget? Hur får jag den?
4. Gällande vilka saker vill jag utvecklas under uppdragstiden? Hur ska det gå till?
5. Hur gör jag om jag behöver hjälp?

Rapportering, utvärdering och feedback:

1. Till vem rapporterar jag?
2. När har jag lyckats i mitt uppdrag? Hur och tillsammans med vem utvärderar jag huruvida jag lyckats i mitt uppdrag?
3. Hur, när och av vem får jag feedback?
4. Gällande vilka saker önskar jag få feedback?
5. Till vem framför jag feedback?

Mina möjligheter att fungera i uppdraget:

1. Tidsanvändning: Hur mycket tid kan och vill jag lägga ner på uppdraget? Under vilka tider av dygnet, veckan och året?
2. Vilka faktorer kan inverka på min tidsanvändning?
3. Med hur kort varsel kan jag ta emot nya uppgifter eller träffas?
4. Hur jobbar jag helst – ensam, parvis, i grupp, ansikte mot ansikte, per e-post…?
5. Vilka är mina möjligheter att resa?

Övrigt:

1. Övrigt som är viktigt att komma överens om.
2. När diskuterar vi mitt uppdrag nästa gång?

Kom ihåg att tyngdpunkten under handslagsdiskussionen bör ligga vid behovet av stöd! Under diskussionen bör båda parter framföra sina förväntningar gällande uppdraget.

5.3. Utnämning, introduktion och anpassning

Utnämning låter högtravande men handlar i all sin enkelhet om att informera kårens övriga ledare om att ett handslag har gjorts, om vem som åtagit sig vilket uppdrag. På samma gång är det bra att informera om vad som hör och inte hör till uppdraget. Det är möjligt att någon har en felaktig bild av uppdraget och det kan senare leda till problem.

Till introduktionen hör att uppdragsinnehavaren får information om hur uppdraget skötts, kårens praxis och traditioner. Så kallad tyst kunskap är svår att överföra och det tar ofta tid. Till introduktionen kan höra att delta i en utbildning. Information om utbildningssystemet och vilka utbildningar som stöder vilka uppdrag hittas på www.scout.fi. Det finns flera utbildningar som stöder specifika uppdrag i kåren.

Anpassningen handlar inte bara om att uppdragsinnehavaren ska anpassa sig till att fungera i kåren utan också om att kåren ska anpassa sig till den nya uppdragsinnehavaren. Det bästa vore om uppdragsinnehavaren under en tid fick fungera parallellt med den som innehaft uppdraget före honom, det gagnar såväl den nya uppdragsinnehavaren som kåren.

5.4. Uppdrag, utbildning och stöd

Efter introduktionen och anpassningen behöver alla uppdragsinnehavare stöd – om detta har ni förhoppningsvis kommit överens under handslagsdiskussionen. Stödet kan vara i form av t.ex. utbildning eller ledarmöten. Alla tillfällen där uppdragsinnehavaren träffar

andra ledare som innehar motsvarande uppdrag stöder honom i uppdraget. Akelor, kaptener och patrulledare kan få stöd av lotsen eller den åldersgruppsansvariga. Personligt stöd är effektivt, det gör det möjligt att diskutera om just de saker som känns relevanta för uppdragsinnehavaren. I bästa fall är stödet tillgängligt just då det behövs!

5.5. Utvärdering och feedback

Utvärderandet bör göras i enlighet med det ni kommit överens om under handslagsdiskussionen. Alla uppdragsinnehavare har rätt att få feedback! Ge feedback också utöver de överenskomna feedbackträffarna, alltid då det är befogat – både positiv och negativ. Ärlig feedback är den bästa lönen man kan få för ett frivilliguppdrag, det hjälper uppdragsinnehavaren att utvecklas! I schemat över handslagsprocessen går det från feedback-rutan pilar till utbildnings- och stöd-rutorna, detta eftersom feedback kan ge upphov till behov av utbildning eller stöd.

5.6. Fortsätta med uppdraget, nytt uppdrag eller paus?

Hur långt ett uppdrag, alltså handslag, är bör ni komma överens om under handslagsdiskussionen. När uppdraget avslutas kan ni komma överens om fortsättningen! Ett alternativ är att uppdragsinnehavaren fortsätter med samma uppdrag. Handslaget kan förnyas en gång, kanske två gånger, men efter det är det skäl att fundera på andra uppdrag eller på att utvidga uppdraget. Då handslaget förnyas är det skäl att föra en handslagsdiskussion och på nytt fundera på bl.a. målsättningar och behovet av stöd.

När uppdraget avslutas kan ledaren få hjälp med att hitta ett nytt uppdrag, i kåren eller förbundet. Ofta känner kårstyrelsen till var det behövs ledarresurser, både då det gäller kåren och förbundet.

När uppdraget avslutas kan ledaren välja att ta en paus d.v.s. han tar inte emot ett nytt uppdrag. En paus är ett bra alternativ då ledarens livssituation förändras och han inte längre har tillräckligt med tid för att sköta ett uppdrag. De ledare som tar en paus ska inte glömmas bort utan fortsättningsvis informeras om kårens evenemang och bjudas in till de evenemang som riktar sig till äldre ledare. För att det ska kännas naturligt att komma tillbaka till kårens verksamhet efter pausen är det viktigt att kontakten till den pausande ledaren upprätthålls.

5.7. Kom ihåg -lista

- Målgruppen för scoutverksamhet är barn och unga, verksamheten leds och stöds av vuxna.
- För att de vuxna ska lyckas i sina uppdrag erbjuds de stöd och utbildning.
- De vuxna som innehar uppdrag bör ha möjlighet att utvecklas.
- Alla vuxna som innehar uppdrag bör göra ett handslag.
- Alla vuxna som är med i verksamheten behöver inte inneha uppdrag, en del kan också ”bara vara med”.

6. KÅRENS LÄGER

Kårens läger är ypperliga tillfällen för att utvecklas som individ i en grupp. Erbjud gärna alla åldergrupper möjligheten att delta i lägren. På det sättet ser de yngre åldersgrupperna vad de äldre gör och får praktiska exempel på vad de har att se fram emot. Att verksamheten har stigande svårighetsgrad syns tydligt på lägren! Då hela kåren deltar i läger blomstrar kårandan och viljan att göra tillsammans. På lägren repeteras de färdigheter ni under årets lopp lärt er i kårlokalen och på utfärderna. Det är sällan ni har ett så fint tillfälle att vara tillsammans, bekanta er med varandra och föra kårens traditioner vidare som ni har då ni är på läger.

Ofta hör de bästa upplevelserna och scoutminnena ihop med läger. Lyckade lägerupplevelser uppmuntrar och stimulerar den övriga verksamheten. Lägren är också ett av de mest effektiva sätten för att förverkliga scoutmetoden. Under lägren hinner ni förverkliga målinriktade aktiviteter samtidigt som deltagarna självständigt får utföra uppgifter tillsammans med den egna gruppen.

Läger är ett bra tillfälle för utveckling. Det rekommenderas att explorer- och roverscouter under läger får ansvara för dem nya områden. Det utökar deras färdigheter och gör lägerlivet mera varierande. Syftet med scouting är att stöda individuell utveckling, på läger möter alla nya situationer och får nya utmaningar gällande utveckling. Äldre ledare ska förutom att planera och förverkliga lägret också under lägret hjälpa de yngre att utvecklas och ta ansvar för sig själva och sin omgivning.

Den egna gruppen utgör basenheten inom scouting. Under läger kan ni dela in deltagarna i lägerflockar, -lag och -patruller. Naturligast är det att indelningen görs på basen av åldersgrupperna. Det är inte en god idé att sätta ett tyst och försynt barn i en grupp där de övriga känner varandra sedan tidigare.

Den bästa ledaren för lägerflocken, -laget eller -patrullen är den som också annars fungerar som gruppens ledare. Det går inte alltid att ordna att denne fungerar som gruppens ledare under läger så ibland måste man till ledare utse någon som saknar erfarenhet av att fungera som gruppledare. I dylika situationer är det viktigt att tänka ut till vem ni kan ge ett så pass ansvarsfullt uppdrag.

Gruppledarna ska gärna delta i lägerledningens möten, på det sättet kan de fungera som en kontaktlänk mellan grupperna och lägerledningen. Gruppledarnas åsikter är värdefulla i diskussioner gällande t.ex. hur ni ska handskas med "besvärliga fall" eller med deltagare som lider av hemlängtan. Gruppledarna för vidare den information de får från lägerledningen till gruppens medlemmar.

Kom ihåg att lägerledningen och alla andra ledare på lägren är förebilder för alla de andra - "det de stora gör först, gör de små efter". Om lägerledningen har en bra vi-anda, en egen vimpel och rop, humor och gott humör smittar det av sig till resten av lägret. Deltagarna märker mycket fort om ledarna inte kommer överens sinsemellan. Om ledarna ofta

kommer lite försenade till maten eller har bristande utrustning är det svårt för deltagarna att förstå varför de måste göra annorlunda.

6.1. Lägerförberedelser

Bra och noggrann planering och förverkligandet av planerna utgör halva lägret, andra halvan utgörs av deltagarnas och speciellt lägerledningens entusiasm.

Planering

Planeringen av lägret inleds med att ni rekryterar och för handslagsdiskussioner med lägerledningen d.v.s. lägerchefen och övriga ledare som deltar i planeringen av lägret. Under lägerledningens första möte är det bra att skriva ner målsättningarna med lägret; målsättningarnas baseras på målen för fostran, scoutmetoden och aktiviteter. Alla som är med och arrangerar lägret bör kunna förbinda sig till målsättningarna. Målsättningarna utgör grunden för lägret, för både planerandet och förverkligandet av det. Målsättningarna utgör också ett verktyg för att efteråt utvärdera hur lägret lyckades.

Redan i ett tidigt skede av planeringen är det bra att slå fast tidpunkten och målgruppen för lägret. Tidpunkten för lägret måste anpassas efter både deltagarnas och ledarnas ledigheter, kårens traditioner och lägerområdets tillgänglighet. Det är viktigt att beakta hur de olika åldersgrupperna som deltar i lägret passar ihop. För varje åldersgrupp behöver det finnas tillräckligt med program och ledare som kan förverkliga programmet. Det behöver också finnas program som är gemensamt för hela lägret.

Redan i planeringsskedet lönar det sig att kolla att det säkert är tillräckligt med vuxna på kommande. De vuxna skapar trygghet på lägret. En bra tumregel är att det för varje påbörjat tiotal deltagare bör finnas en vuxen. När ni rekryterar vuxna och ledare till lägret bör ni utgå ifrån programmet:

- Är det skäl att dela upp ansvaret för åldergruppernas program på flera personer?
- Finns det en hierarki inom lägerledningen? Fungerar alla ledare tillsammans i en och samma grupp? Leds gruppen i så fall av lägerchefen eller borde ni använda er av någon av kårens befintliga grupper som t.ex. ledarrådet eller kårstyrelsen.

Till lägerchefens uppgifter hör att före lägret fördela planeringsansvaret inom lägerledningen och att ansvara för att planeringen framskrider. Det är bra att föra handslagsdiskussioner med alla i lägerledningen så att var och en känner till sitt ansvarsområde, målsättningarna och förutsättningarna för det. Lägerledningen ansvarar för deltagarnas och arrangörernas trivsel och säkerhet samt för programmet under lägret.

Under lägerledningens första möte är det bra att göra upp en projektplan för lägret, lägret planeras och förverkligas utgående från projektplanen. När ni slagit fast tidpunkten, målgruppen och platsen för lägret är det dags att skicka ut det första lägerbrevet. Det första lägerbrevet ska innehålla allmän information om lägret och en förfrågan till deltagarnas föräldrar. Ur det första lägerbrevet bör framgå:

- tidpunkten och platsen för lägret

- en kort beskrivning av vad ett scoutläger är
- anmälningsinstruktioner (ev. också hur man anmäler sig i efterskott)
- en förfrågan till målsman om minderåriga barns tillstånd att delta
- en förfrågan om deltagarens ev. sjukdomar, mediciner eller specialdiet samt kontaktuppgifter till målsman
- lägeravgiften och betalningsinstruktioner
- kontaktuppgifter till lägerchefen

Anmälningsförfarande
Under anmälningstiden är det viktigt att marknadsföra lägret så att också nya medlemmar vet vad lägret går ut på och vad det är ni kommer att göra på lägret. Marknadsföringen kan göras via flera olika kanaler, t.ex. via brev, kårtidningen, webbsidorna, e-post, planscher och presentationer på kårens evenemang. Mera information om marknadsföring hittar ni i kapitel *4. Kommunikation*.

Det andra lägerbrevet bör skickas minst 1-2 månader (kom ihåg att beakta sommarlov) före lägret till alla de som anmält sig. Ur det andra lägerbrevet bör framgå åtminstone

- när och var lägret inleds och avslutas
- hur transporterna till och från lägret sköts
- kortfattad information om programmet
- vilken utrustning som behövs under lägret
- en körbeskrivning (ifall ni arrangerar en besöksdag eller deltagarna själva sköter transporterna till och från lägret)
- hur man anmäler sig till besöksdagen

Till lägerchefens ansvarsområde hör ofta att göra upp en budget för lägret och att hjälpa till med informationen och lägerbreven.

Lägerområde
Lägerområdet behöver bokas i god tid före lägret eftersom ni behöver markägarens tillstånd för att bl.a. få övernatta och göra upp eld. Lägerområdet medför både möjligheter och begränsningar gällande programmet så ju förr ni känner till var ert läger ska hållas, desto bättre. Ju större lägret är, desto större krav ställs på lägerområdet. Att ordna läger på ett färdigt lägerområde är ett miljövänligt alternativ eftersom det då ofta finns en del byggnader och avfallshanteringen fungerar. Ett orört lägerområde är spännande men det belastar naturen mera. Om ni använder er av ett sedan tidigare orört lägerområde måste ni beakta miljökonsekvenserna redan i ett tidigt skede av planeringen.

Ni får information om lägerområdet av kommunens miljösekreterare, om huruvida det gjorts en kartläggning av området. Av kartläggningen framgår om det på området finns skyddade eller fridlysta växter, djur eller andra faktorer som t.ex. grundvatten, som behöver beaktas. Kommunens miljösekreterare informerar er också om kommunens regler gällande avfallshantering, ni ansvarar sedan för att reglerna följs.

När lägerområdet bokats är det bra att besöka området och bekanta sig med terrängen, studera kartan och göra en skiss över området. Då ni planerar var tält, kök, toaletter m.m. ska placeras lönar det sig att beakta området som helhet.

I planeringen måste lägerledningen fundera på säkerheten och vilka regler som gäller under lägret. Alla som fungerar som ledare under lägret ska på förhand bekanta sig med Finlands Scouters Säkerhetsföreskrifter och förbinda sig till att handla i enlighet med dem. Mera information om säkerhet hittar ni i kapitel *6.7. Säkerhet, första hjälpen och hygien*.

Lägerchefen bör se till att det för lägrets del finns en säkerhetsplan och minst en telefon på lägret. Säkerhetsplanen ska innehålla en räddningsplan som i sin tur innehåller information om hur ni går till väga vid en olyckshändelse. Meddela alltid räddningsmyndigheterna om när och var ni håller läger och hur många deltagare ni är. Kom ihåg att också kontrollera var den närmaste hälsocentralen finns och när den är öppen.

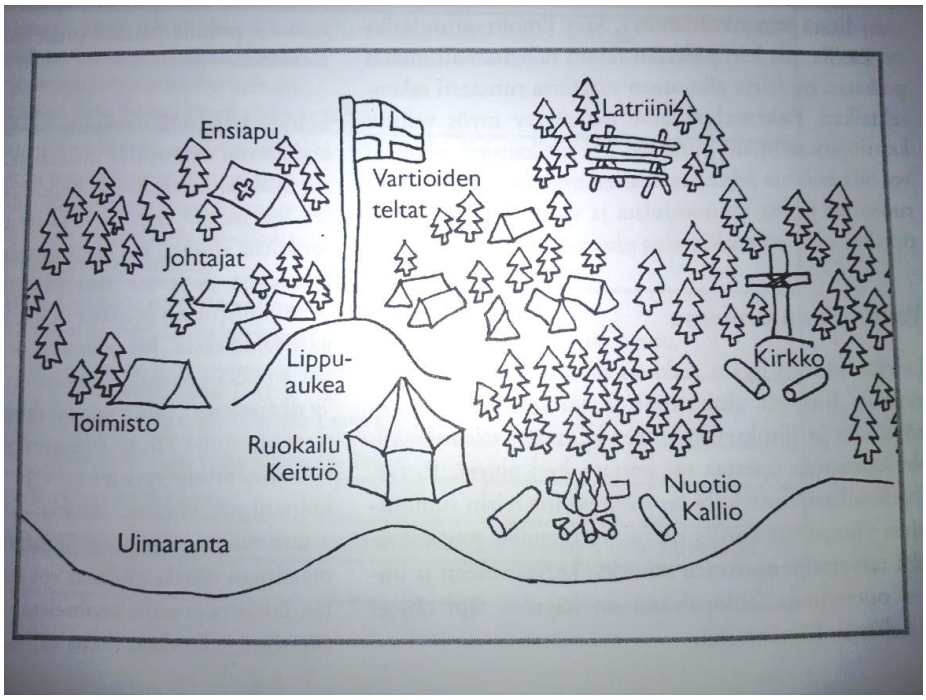

Kom ihåg -lista
Lägerchefen bör före lägret:

- Föra en handslagsdiskussion och komma överens om bl.a. målsättningarna för lägret och vilket stöd som behövs.
- Föra handslagsdiskussioner med lägerledningens medlemmar och fördela ansvarsområdena mellan dem.
- Samla lägerledningen till möten. Tillsammans med lägerledningen komma överens om målsättningarna och temat för lägret.

- Leta reda på och boka ett lägerområde.
- Följa upp att alla uppgifter som delats ut sköts enligt tidtabellen.
- Ordna ledarvård för lägerledningen och bekanta sig med lägrets ledare.
- Se till att det finns tillräckligt med vuxna med på lägret.

Lägerledningen bör före lägret:

- Skriva och skicka iväg det första lägerbrevet innehållandes anmälningsinstruktioner.
- Marknadsföra lägret inom kåren.
- Göra en lägeranmälan till förbundet och meddela räddningsmyndigheterna och de lokala medierna om ert läger.
- Bekanta er med säkerhetsföreskrifterna och göra upp en säkerhetsplan. Diskutera ev. risker.
- Bekanta er med lägerområdet och beakta miljöaspekterna i planeringen av lägret.
- Ev. ansöka om understöd för lägret.
- Se till att det planerade programmet följer scoutprogrammet.
- Skriva och skicka iväg det andra lägerbrevet till alla som anmält sig.
- Packa den gemensamma lägerutrustningen.

Lägerchefen bör under lägret:

- Ansvara för säkerheten.
- Se till att alla ledare i början av lägret bekantar sig med säkerhetsplanen.
- Hålla lägerledningsmöten där ni behandlar dagens och följande dags program.
- Delta i lägrets gemensamma program.
- Dagligen ge gruppledarna feedback.
- Ha koll på programmet; vad händer härnäst.
- Se till att alla ledare orkar med sina uppdrag.
- Samla in lägerledningens och deltagarnas feedback om lägret.

Lägerchefen bör efter lägret:

- Se till att lägermaterialet underhålls och repareras.
- Arkivera allt materialet gällande lägret, allt från planering till feedback. Materialet är värdefullt för kommande lägerchefer.
- Sammankalla lägerledningen till ett utvärderingsmöte där ni går igenom den feedback ni fått och tackar arrangörerna.
- Se till att ekonomin gällande lägret sköts korrekt (intäkter, kostnader, ersättningar m.m.).

6.2. Lägerprogrammet

Planering av program

När ni planerar program till läger lönar det sig att bygga upp det så att det så långt som möjligt stöder gruppernas vanliga verksamhet. Under läger kan ni passa på och utföra sådana aktiviteter, eller specialmärken, som är svåra för grupperna att utföra under veckomötena. Dylika behov är bra att gå igenom i ett tidigt skede så att eventuella hinder för genomförandet kan undanröjas. Läger varar vanligtvis i en vecka, vilket motsvarar många veckomöten. För vargungarnas del rekommenderas tre eller fyra dagar långa läger. Efter att ni formulerat målsättningarna för lägrets program är det dags att fundera på ett tema för programmet.

Lägerchefen, eller den som ansvarar för programmet, gör upp en programstomme innehållande bl.a. flagghissningar, morgonandakter, programpass, kvällsprogram, flagghalningar och samtliga måltider. Programmet planeras tillsammans så att varje enskild programpunkt passar i tidtabellen och med resten av programmet. Resultatet av den gemensamma planeringen bör finnas till pappers och delas ut till alla ledare före lägret så att alla säkert känner till programmet och är förberedda. Det är bra att på förhand komma överens om vem som ansvarar för vilken programpunkt, arbetsfördelningen ska vara tydlig. Också deltagarna kan, t.ex. gruppvist, få i uppgift att före lägret planera någon programpunkt. På det sättet motiverar ni deltagarna att anmäla sig till lägret. Åldersgruppernas program kan varieras beroende på ledarresurserna.

Det egentliga programmet

Aktiviteter och specialmärken som hör ihop med händighet, utfärds- och lägerfärdigheter passar bra på läger. Knopar, surrningar och splitsningar kommer på ett naturligt sätt in i programmet i och med de konstruktioner som behöver byggas. Det är skäl att repetera dessa genast i början av lägret. Då ni planerar lägret är det bra att blicka tillbaka på de aktiviteter och specialmärken de anmälda genomfört under året eftersom detta ger en handvisning om vilka färdigheter de behöver repetera eller bygga vidare på. Under ankomstdagen är det bra att gå igenom hur man beter sig på läger samt olika praktiska arrangemang.

Lägerprogrammet bör innehålla utmaningar för alla deltagare. Om grupperna under lägret utgörs av kårens naturliga grupper kan det vara trevligt för grupperna att också få en del tid för sig själva. Programmet ska i huvudsak bestå av friluftsliv som stärker deltagarnas förmåga att göra saker självständigt. Programmet ska också innehålla roliga och överraskande element eftersom scouting är roligt och lekfullt. Om ni arrangerar program under någon av nätterna ska det gärna sluta senast kl. 2 så att deltagarna hinner sova tillräckligt även om väckningen dagen därpå är ett par timmar senare än vanligt.

Många läger har ett tema som lägrets namn hänvisar till och som utgör grunden för en stor del av programmet, t.ex. djungeltema. Ni måste inte nödvändigtvis ha ett tema för lägret, ni kan också ha olika teman för de olika dagarna. Dagens tema kan följas hela dagen från morgonen till kvällens lägerbål eller så koncentrerar ni aktiviterna kring temat till endast eftermiddagen. Dagsteman kan vara t.ex. naturen, fiske, konstruktioner, olika länder eller kulturer.

Genom att ha ett tema för hela lägret är det lättare att hålla ihop programpunkterna och göra lägret enhetligt. Samtidigt blir deltagarna mera bekanta med ett visst ämne. Om ni väljer tema utgående från en bok kan ni skriva en ramberättelse för hela lägret. Karaktärer från boken kan figurera i uppgifterna, uppträda på lägerbålen och nämnas i lägerropet och -sången. Det gäller ändå att inte vara allt för bunden till temat och vid behov tillåta att man avviker från det.

Populära teman för läger är bl.a. stenåldern, rymden, indianer, Afrikas olika stammar, sjörövare, troll, olika djur, Kalevala, seriefigurer, sagoböcker och olika ämnen ur scouthistorien. Om ert tema är ett land eller en kultur lönar det sig att på förhand ta reda på fakta om landets nuvarande förhållanden, kulturen och gärna också om scoutingen i just det landet. Om temat för ett läger är djungeln utgående från Kiplings ”Djungelboken” kan ni välja djungelnamn åt lägerledningen och de olika ställena på lägerområdet, deltagarna kan väckas med hjälp av trummor, ni kan pyssla miniatyrtrummor och vid lägerbålen spela upp scener ur berättelsen. Dessutom kan ni komplettera programmet med att använda det ursprungliga vargungeprogrammet. Ni kan också ta med fakta om djuren i Indien, deras liv och vanor, landets kultur och befolkning och leta reda på uppgifter om flickscouternas scouthem Sangam. Också utvecklingssamarbete kan kopplas ihop med programmet.

Ni kan ha dagar med specialprogram som t.ex. en hajk, patrullrådighetstävling, segling eller marknad, men planera inte in för många specialdagar. Söndag brukar vara den bästa dagen för besöksdagen eftersom de flesta föräldrarna då är lediga och kan komma på besök. De föräldrar som bor nära kan ni bjuda in till bara en besökskväll. Om ni bjuder in besökarna till en flera timmar lång besöksdag eller -kväll ska ni gärna ordna möjlighet för dem att äta och någon form av program, t.ex. en tävling mellan deltagarna och besökarna.

Förbered er för regniga dagar genom att slå upp kamintält. Ett bra skydd kan också göras av ett par presenningar. Ni behöver inte ändra programmet på grund av lite regn men om det regnar mycket kan ni sitta i tälten och spela spel, skriva i läger- eller gruppdagböckerna, lära er nya scoutsånger, hitta på olika sätt att kommunicera från ett tält till ett annat eller göra olika hantverk. För att ingen ska frysa kan ni också ägna er åt olika stafetter, lekar och sånger där man får röra på sig.

Om lägerdop hör till kårens traditioner ska ni gärna skapa lite mystisk kring det. I samband med lägerdopet kan deltagaren få sitt scoutnamn. Det lönar sig att planera lägerdopet på förhand så att det blir en fin upplevelse och inte någonting obehagligt. Om lägerdopet arrangeras av väldigt unga ledare kan det hända att det blir för mystiskt och t.o.m. skrämmande. Det är viktigt att ni efter lägerdopet samlas och pratar om upplevelsen. Den sista kvällen kan ni gärna ordna något speciellt program som t.ex. ett stort lägerbål, ett beachparty eller en maskerad. De äldre deltagarna kan forstsätta med programmet långt in på natten om de går att ordna så att de inte stör de som ska sova.

Sommarlägret är ett ypperligt tillfälle för att avlägga specialmärken. Ni kan bygga upp några dagars program kring ett specialmärke. Speciellt de specialmärken som handlar om lägerfärdigheter är lätta att avlägga under lägrets gång i samband med den allmänna

lägerverksamheten och genom att ordna t.ex. en gemensam programpunkt. Avslutningsvis kan ni sedan gå igenom alla aktiviteter som genomförts.

Kårens egna traditioner gör det lättare att planera programmet. Till traditionerna kan höra t.ex. en olympiad, ett speciellt lägerdop, en hembygdsturné i närömgivningen, en nattmanöver eller varför inte en båtsänkningstävling. Använd er av gamla traditioner och utveckla nya!

Exempel på programstomme:

- **Fredag, lördag, söndag**: Byggläger, en del av ledarna cyklar till lägret.
- **Måndag**: Ankomst, byggandet inleds: tält, totempåle, kök, uppsamlingsgrop för gråvatten. De gemensamma konstruktionerna görs färdiga, ledarna hjälper till. Under dagens lopp pågår en bågskyttetävling gruppvis. Uppgiftstävlingen inleds. Festligt kvällsmål gruppvis.
- **Tisdag**: Byggandet fortsätter: baskonstruktionerna inspekteras kl. 12. Program 1: göra donitser, roddstafett, orienteringsövning. Byggandet av korkbåtar inleds: grupperna får korkar, motorer, propellrar och batterier. Inledande del av terrängleken kl. 20-23: spionage, hemlig skrift, lista ut nästa dags händelser och allmänt mystisk stämning.
- **Onsdag**: På morgonen en terränglek som fortsätter från föregående kväll. Program 2: möjlighet att utföra aktiviteter och få utbildningspoäng. På kvällen lägerbål gruppvis.
- **Torsdag**: Program 3: trekamp (skytte, löpning, simning). Program 4: förberedelser för vandringen. Lätt kvällsmål.
- **Fredag**: Grupperna ger sig stegvis iväg på vandringen. På kvällen plättar på övernattningsstället.
- **Lördag:** Grupperna återvänder stegvis från vandringen. Bastu. På kvällen lägerdop.
- **Söndag**. Besöksdag: lägerkyrka, olympiad, korkbåtstävling, uppgiftstävlingen avslutas, lägerbål.
- **Måndag**: Lägret rivs.

Dagsprogrammet
Det lönar sig att lägga upp programmet så att dagsprogrammet alltid är lika. Tidtabellen påverkas av lägrets storlek, vädret o.s.v. Den först morgonen brukar barnen vakna tidigt men mot slutet av lägret har de redan vant sig vid lägerlivet och sover ända tills de blir väckta.

Alla läger innehåller rutinartade uppgifter som deltagarna kan hjälpa till med. Det är viktigt att poängtera att uppgifterna ska utföras för att lägerlivet ska löpa smidigt för alla, inte för att plåga någon. Gör en tydlig lista på när vilken grupp ska utföra vilken uppgift. Uppgifterna kan vara t.ex. att diska, att städa och fylla på papper i toaletterna, att föra lägerdagbok, att hjälpa till i köket, att bära vatten, att hugga ved, att föra och hämta posten. Se till att deltagarna har tid för att utföra uppgifterna.

En del av programmet kan utgöras av en uppgiftstävling mellan grupperna. I bästa fall bidrar uppgiftstävlingen till en förbättrad anda i grupperna, men den kan också leda till gräl mellan grupperna. Var noggranna då ni ger poäng. Ge poäng för t.ex. väl utförda uppgifter, god gruppanda, för att gruppen vunnit en tävling, hållbara konstruktioner eller för att tältgranskningen gått bra.

Sätt upp dagsprogrammet på lägrets anslagstavla. Meddela deltagarna på förhand om vilken utrustning de behöver för de olika programpunkterna. Följ med hur programpunkterna förlöper under hela lägret. Ibland måste man kanske ändra på programmet på grund av t.ex. vädret.

Exempel på dagsprogram:

7:00 Väckning, morgonsysslor och morgonjumpa
7:30 Morgonmål
8:00 Flagghissning och morgonandakt
8:15 Tältvård
9:00 Tältgranskning
9:30 Programpass 1
10:45 Simning (om vädret tillåter)
11:15 Lunch
13:30 Programpass 2
16:30 Simning (om vädret tillåter)
17:15 Middag och fritid
19:00 Programpass 3
20:30 Kvällsmål
21:00 Lägerbål eller annat kvällsprogram
22:15 Tystnad, ledarpalaver

Hajken

En hajk är en kort, en eller två nätter lång, vandring som görs under lägret. Det är ett bra program under läger och den kan kombineras med t.ex. patrullrådighetstävlingen. För yngre deltagare räcker det med kortare dagsturer och tävlingar som pågår bara en dag.

Vanligtvis genomförs hajken så att deltagarna vandrar gruppvis och till natten samlas alla för gemensam övernattning. Hajken kan göras t.ex. till fots, med kanoter eller cyklar. Hur långt man vandrar beror givetvis på hur man tar sig fram. Rutten ska oberoende vara så kort att alla kan njuta av vandringen. Det lönar sig att planera rutten så att deltagarna passerar lokala attraktioner som t.ex. fina naturformationer, historiska platser eller en stor herrgård. Leta på förhand reda på ett bra övernattningsställe och prova rutten så att det inte uppstår tråkiga överraskningar. Det är skäl att repetera allemansrätten före hajken inleds.

Vandringen är mera intressant om det längs med rutten finns uppgifter, kontroller eller överraskningar. Om ni före lägret skaffat information om området kan ni lätt få ihop intressanta uppgifter. Om grupperna för en hajkdagbok blir hajken mera intressant. I ett häfte kan grupperna skriva ner sina upplevelser, observationer och tankar.

Allemansrätten i korta drag

Tillåtet:

- Att röra sig till fots, skida eller cykla i naturen. Dock inte på annans gård eller odlingsmark, ängar eller planteringar som kan ta skada.
- Att tillfälligt vistas (t.ex. tälta), på tillräckligt avstånd från bebyggelse, i naturen. Dock inte på annans gård eller odlingsmark, ängar eller planteringar som kan ta skada.
- Att plocka bär, svampar och blommor. Dock inte de som är fridlysta.
- Att meta och pimpelfiska.
- Att simma och röra sig på vattendrag och att röra sig på isar.

Alltid förbjudet:

- Att störa eller förorsaka skada åt andra eller åt markägaren.
- Att störa eller skada fåglar eller andra djurs bon och ungar.
- Att störa renar eller andra viltdjur.
- Att fälla eller skada växande träd, ta virke från torra eller fallna träd eller samla mossa på annans mark.
- Att göra upp eld på annans mark utan markägarens tillstånd eller tvingande orsak.
- Att störa husfriden t.ex. genom att slå läger för nära bebyggelse eller genom att föra oljud.
- Att skräpa ner i naturen.
- Att använda motordrivna fordon i naturen utan markägarens tillstånd.
- Att fiska eller jaga utan vederbörliga tillstånd.

Lägerbål

Många goda lägerminnen härstammar från lyckade lägerbål. Lyckade lägerbål är scouting i en av dess bästa former, lägerandan och känslan av samhörighet förstärks. Det behöver finnas en person som ansvarar för lägerbålen och planerar dem före lägret. I planeringen bör man beakta deltagarnas ålder. En bra plats för lägerbålet är hälften av en bra planering. Bra lägerbålsplatser är t.ex. ute på en udde, en liten vik på stranden eller en holme. Lägerbålsplatsen uppskattas mera om platsen inte använts till någonting annat tidigare under lägret. Ett lyckat lägerbål har en röd tråd som binder ihop alla rop, sånger, lekar, skådespel och historier.

Kom alltid ihåg säkerheten! Avlägsna allt brännbart material som finns nära eldstaden så att elden inte kan sprida sig. Eldstaden kantas av stenar, lera, grus eller något annat icke brännbart material. Eldstaden kan också byggas upp på vattnet; på en liten flotte eller på en stolpe i vattnet. Förbered allting i god tid. Elden byggs upp före lägerbålet börjar och

intill finns ett litet lager med ved att fylla på med. Ceremonimästaren sköter om att elden hålls brinnande.

Kom ihåg att ha vatten i närheten av elden och be alltid om markägarens tillstånd före ni tänder en eld. Följ med väderleksrapporterna så att ni vet om det överhuvudtaget är tillåtet att göra upp eld. Det går bra att hålla lägerbål också utan en eld. Istället för att samlas kring elden kan ni samlas kring t.ex. en stubbe - använd fantasin!
Det finns många sätt att anlända till lägerbålen, t.ex. sjungande eller med förbundna ögon längs med ett rep. Vanligtvis blir det mera stämningsfullt om man anländer under tystnad. Alla sätter sig på sina platser och inväntar lägerbålsdragaren. Fördela sittplatserna så att alla sitter nära elden och tätt tillsammans.

Lägerbålen ska gärna inledas på ett sådant sätt att de fångar också de mest rastlösas uppmärksamhet. Till inledningen hör t.ex. att lägerbålsdragaren anländer och att elden tänds på ett högtidligt och rituellt sätt. Ni kan använda er av olika ramsor eller ritualer för att göra tändandet av elden mera festligt. Om ni har en bra inledningsritual kan den gärna bli en tradition. Lägerbålsdragaren har ofta på sig en lägermantel.

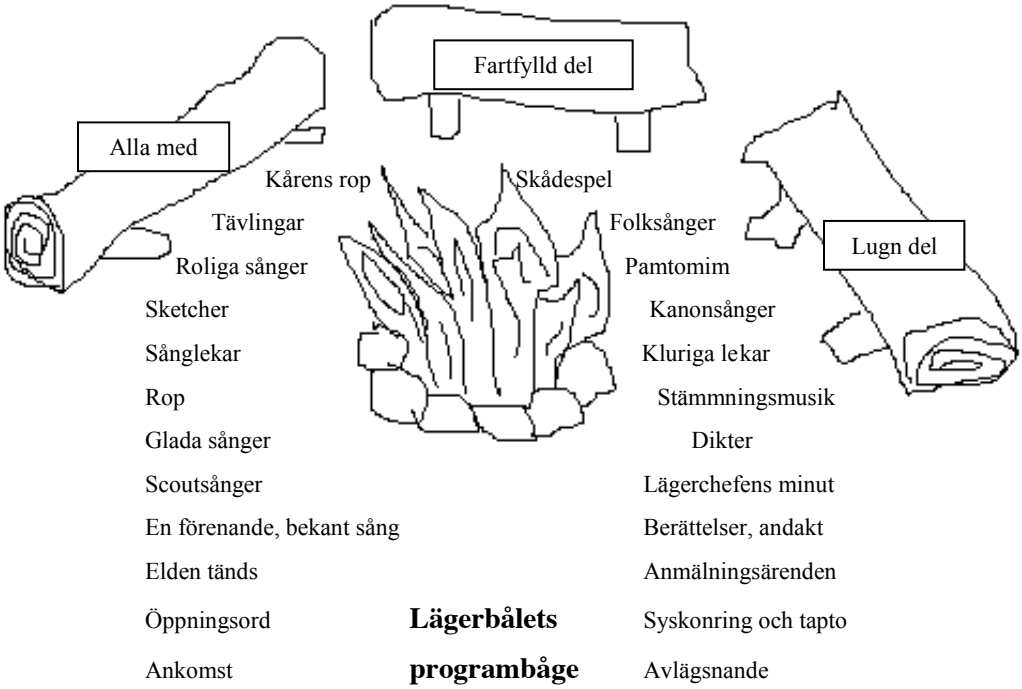

Lägerbålsprogram
Här följer ett recept på ett lyckat lägerbål. Du kan bearbeta det enligt egen smak men spara inte in på inlednings- och avslutningsritualerna - de är de delar man oftast minns bäst!

I början av lägerbålet ska programmet vara roligt och kanske t.o.m. lite vilt. Sångerna ska gärna vara glada och hurtiga eller lämpligt svåra sånglekar. Stämningen ska vara i topp halvvägs genom lägerbålet och sedan lugnar man ner sig. Lägerbålet avslutas traditionellt med en kort kvällsandakt, syskonring och tapto. Deltagarna avlägsnar sig tyst och stilla från lägerbålsplatsen och går sedan och lägger sig. En lämplig längd för lägerbålet är en timme.

Lägerbålsdragaren måste leva sig in i sin roll och ha mycket ljud för sig. Han ska sjunga och ropa: "Som nästa rop tar vi. . ." Han måste på förhand förbereda sig på att ev. göra ändringar i programmet. Han kan t.ex. gärna ha några extra sånger eller rop att ta till vid behov. Om det inte finns tillräckligt med sångböcker kan man kopiera upp sångblad. En gitarr eller något annat instrument piggar upp stämningen. Också ceremonimästerns roll är central under lägerbålet, det är viktigt att också han trivs i sin roll.

Ofta sätter man ihop programmet utgående ifrån att alla grupper uppträder med varsitt program. Det här fungerar på små läger, men det kan ändå vara bättre att istället använda sig mera av de deltagare som man vet att är bra på och trivs med att uppträda. Kvalitet är bättre än kvantitet!

Alla ska kunna delta i lägerbålprogrammet. Programmet ska på inget vis kunna uppfattas som sårande! Det ska ingå mycket humor och spänning. Deltagarnas utrustning är beroende av vädret, alltid behövs åtminstone ett sittunderlag och en sångbok. I regel äter man inte under lägerbålet. Det är en annan sak om man firar kväll vid en öppen eld och steker plättar. Deltagarna ska helst inte avlägsna sig mitt under lägerbålet, t.ex. för att gå på toaletten, och alla mobiltelefoner ska absolut vara avstängda. Ceremonimästaren ansvarar för att elden släcks efter att lägerbålet avslutats.

Olika läger

Använd fantasin och variera er då ni planerar läger. Lägerområdet kan vara t.ex. havet, skärgården, en ö, grannkårens lägerområde eller en nationalpark. Lägret kan vara för bara den egna kåren eller tillsammans med en annan kår, antingen en kår ni känner från förut eller en helt obekant kår. Vinterläger och vandringsläger är också värda att prova på.

6.3. Lägerekonomin

Lägeravgiften ska hållas så låg som möjligt så att alla kan delta i lägret. Syskon kan erbjudas syskonrabatt. Om ni vet att någon av kårens medlemmar har svårt att betala lägeravgiften kan ni på ett diskret sätt erbjuda honom gratis deltagande i lägret. På anmälningsblanketten kan ni erbjuda möjligheten att ansöka om understöd från kåren.

När ni gör anskaffningar till läger lönar det sig att använda sig av kontakter och be om rabatter. Läger utgör ofta kårens viktigaste evenemang så det är inte ett tillfälle att snåla. Istället för att göra stora anskaffningar kan ni överväga att låna sakerna som behövs av grannkåren, församlingen, förbundet eller någon annan organisation. De saker ni väljer att skaffa ska vara hållbara; undvik onödiga eller engångsanskaffningar. Tänk på att sakerna ska gå att använda också efter lägret.

Budgeten för lägret kan se ut t.ex. så här:

Intäkter	
Lägeravgift 1:a familjemedlemmen (32 personer * 95 €)	2880 €
Lägeravgift 2:a familjemedlemmen (7 personer * 80 €)	560 €
Kårens egen finansiering	415 €
Matintäkter under besöksdagen	70 €
Intäkter sammanlagt	***3925 €***
Kostnader	
Information och marknadsföring	
Planscher m.m.	30 €
Lägerbrev	20 €
Mat	
Läger (7 dagar * 39 personer * 10 €)	2730 €
Byggläger (3 dagar * 6 personer * 10 €)	180 €
Besöksdagen (20 personer * 3,50 €)	70 €
Transport	
Busstransport	350 €
Bensinkostnader för servicekörning	50 €
Lägerområde	
Hyra för kanoter	70 €
Konstruktioner (rep, spikar, bräder m.m.)	70 €
Program	
Tillbehör, pysselmaterial m.m.	100 €
Specialmärken	40 €
Små priser	15 €
Övrigt	
Buffert	200 €
Kostnader sammanlagt	***3925 €***
Resultat	***0 €***

Förbered er på också oförutsedda utgifter, ofta är det någonting som glömts bort eller någonting oväntat som händer. Det är bra att ta med lite kontanter till lägret för överraskande utgifter.

6.4. Lägermaten

Hur lägermaten lyckas beror väldigt långt på förberedelserna. Mycket behöver förberedas före lägret, börja planera maten minst ett par månader före lägret. Att ansvara för lägermaten är ett krävande uppdrag. Den eller de som ansvarar för maten bör inte ha andra uppgifter under lägret.

Att utse en lägerkock
Det är viktigt att ni i god tid föra lägret utser en lägerkock. Ofta finns det någon i kåren som gärna åtar sig uppdraget. På små läger behövs det en lägerkock och en som hjälper denne. Också deltagarna kan hjälpa till i köket under lägret, samtidigt lär de sig om uppdraget.

Att göra en meny
Lägerkockens första uppgift är att göra en meny. I menyn behöver följande saker beaktas: de måltider som grupperna själva ska tillreda, specialmat för deltagare med matallergier eller specialdiet och givetvis att maten är hälsosam och mångsidig. Eftersom mängderna mat som behövs är stora är det lättast att införskaffa matvarorna från en grossistaffär. Om lägret hålls ute på landsbygden lönar det sig att ta reda på om det går att köpa matvaror från närliggande bondgårdar.

Kontrollera köksutrustningen
Kontrollera i god tid före lägret att kårens köksutrustning är i skick så att ni hinner åtgärda ev. brister. Kom ihåg också den utrustning som grupperna behöver för att själva tillreda mat.

Kökets placering
Placera köket så att det är lätt att transportera matvaror och vatten till och från det. Transportrutterna ska vara så smidiga som möjligt. Det behöver finnas plats för förvaring av matvaror. Varor som inte upphettas måste hanteras extra noga.

Fördelningen av köksarbetet
Till sin hjälp har lägerkocken en kökspatrull som byts dagligen. Kökspatrullen ansvarar för mindre förberedelser. Alla hygienkrav som ställs gäller också kökspatrullen. Andra hjälppatruller som kan behövas i köket är vatten- och vedpatrullerna. Efter varje måltid diskas kärlen i hett vatten. Disken kan skötas av kökspatrullen eller av deltagarna själva.

Se bilaga 4: Lägermeny.

Lägerköket
I ett bra lägerkök finns det en eldstad eller ugn, arbetsytor, hyllor för kärl, matförråd, en källare eller ett kylskåp, en plats för diskning, en infiltreringsbädd för gråvatten och en sorteringsplats för avfall.

På läger kan ni använda en flytgasspis, fältkök och/eller en eldstad för matlagningen. Flytgasspisar är snabba men om ni ska tillreda stora mängder mat är fältkök ett bättre alternativ. Som matförråd för mat som inte behöver förvaras kallt fungerar ett tält bra. För mat som kräver kall förvaring behövs en sval källare eller ett kylskåp. Det går också bra att förvara maten i en låda som ni gräver ner. Matvaror som lätt förfars lönar det sig att dagligen beställa eller hämta till lägret. Om ni dagligen hämtar mera frusna matvaror kan ni med hjälp av dem hålla resten av matvarorna tillräckligt kalla. Platsen för diskning placeras med fördel nära infiltreringsbädden för gråvatten och sorteringsplatsen för avfall. Allt komposterbart avfall komposteras och för det avfall som inte kan brännas

måste ni införskaffa avfallssäckar. Lägerkocken ska gärna vara med och planera lägerköket eftersom det är viktigt att köket är funktionellt.

Dricksvatten
Vanligtvis är det enklast att transportera vatten från en närliggande brunn eller vattenpost. Dricksvattnet får inte innehålla bakterier som kan förorsaka sjukdomar. Vattenprov kan föras till kommunens hälsoinspektör för kontroll. Ett ev. vattenprov måste tas i god tid före lägret eftersom undersökningen kan ta tid. Ytvatten ska alltid undersökas. Om ni tillfälligt slår läger på en plats där ni inte känner till om vattnet är rent eller inte är det skäl att alltid koka det vatten som ska drickas. Förvara inte vatten i förvaringskärl under långa perioder, dricksvatten måste bytas ut dagligen.

6.5. Lägerutrustningen och förvarandet av den

Basutrustning
För varje tältlag behövs följande basutrustning: tält, tältpinnar, jordkilar, ett förrådstält för utrustning (bl.a. såg och yxa) som tältlaget har gemensamt med ett annat tältlag, ställning för ryggsäckar. Några kamintält behövs också på läger, om det är regnigt är de bra att värma sig i och torka kläder i.

Utrustningslådor
För att underlätta transporterandet av lägerutrustningen lönar det sig att tillverka utrustningslådor. Lådor behövs i minst två olika storlekar. Den mindre lådan ska gärna rymma 4-6 nigertält med tältpinnar. Den större lådan är för transport av spadar, spett och andra långa verktyg och förnödenheter. Gör inte lådorna för stora, då är de svåra att hantera. Lådorna kan dessutom användas för förvaring av materialet eller som gruppernas egna förvaringsutrymmen i kårlokalen.

Att riva lägret
Då lägret är avslutat återstår att riva lägerkonstruktionerna och att städa lägerområdet. Det lönar sig att på förhand komma överens om vem som har ansvar för rivandet av konstruktionerna, för städningen och transporten av materialet. Då allt är rivet och städat är det bra att ännu granska lägerområdet och sedan tacka markägaren.

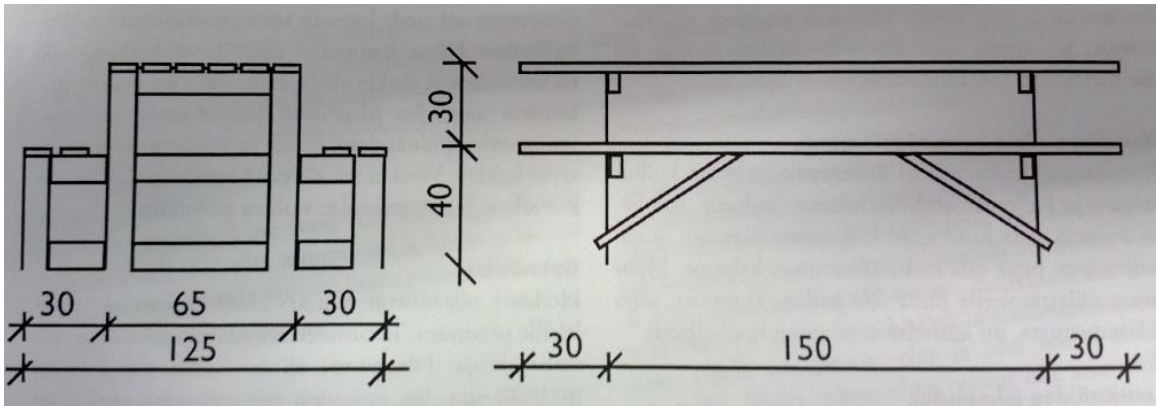

Modell på ett lägerbord

6.6. Konstruktioner

Det är en konst att kunna bygga naturnära och ändamålsenliga konstruktioner. Alla konstruktioner som byggs för ett läger bör byggas på det för naturen mest skonsamma sättet. Konstruktionerna ska också se bra ut och tilltala byggaren.

Planering av konstruktioner

Planera noggrant hurudana konstruktioner som ska byggas för lägret. Om ni på förhand bekantar er med lägerområdet kan ni ta terrängen i beaktande då ni planerar konstruktionerna. Lägrets tema och program kan kräva särskilda konstruktioner som t.ex. en totempåle, en apbro eller hinderbana. Då ni bekantar er med lägerområdet lönar det sig att göra det med en karta i handen och samtidigt göra en skiss innehållande de olika delarna av lägret (tält, kök, toaletter, lägerbålsplats o.s.v.). För att planerna ska förverkligas kan lägerledningen utse en person som ansvarar för konstruktionerna. Till dennes uppgift hör att utreda vilka material som behöver införskaffas och ev. också att införskaffa materialet.

Fundera på vilka konstruktioner ni kan bygga på förhand. Ofta är det praktiskt att hålla ett byggläger före själva lägret så att t.ex. köket och toaletterna säkert är i skick före deltagarna anländer. För större konstruktioner kan det vara vettigt att använda sig av olika slags elementlösningar. Då kan ni göra delarna någon annanstans och sedan endast montera dem på lägerområdet. Den här typen av konstruktioner kan ni dessutom återanvända på framtida läger. Försöka att bygga upp lägret så att det är praktiskt och ändamålsenligt.

Matsal

En av de första konstruktionerna som behöver byggas är en matsal, i praktiken ett tak under vilket deltagarna kan avnjuta sina måltider. Matsalen kan också användas för programpass om det regnar och skydd behövs. Det finns många sätt att bygga en matsal. En del använder sig av färdiga ramar som man ställer upp och täcker med presenningar. Andra spänner med hjälp av en talja upp ett rep på lämplig höjd mellan två träd och riggar en presenning över repet. Presenningens hörn och sidor förtöjs sedan i marken.

Toaletter

Toaletterna utgör en viktig del av lägerhygienen. Toaletterna ska gärna byggas före själva lägret eftersom de bör fungera då deltagarna anländer. Fundera noga på placeringen av toaletterna. Det är inte tillåtet att placera toaletter alldeles intill en brunn, ett kök eller en strand. På ett läger med ca 50 deltagare är det lämpligt med två toaletter för flickor och två för pojkar. Det är bra att ha någon form av ledigt/upptaget-skylt på stigen som leder till toaletterna.

Det måste alltid finnas möjlighet att tvätta händerna vid toaletterna. Om det inte går att ordna med rent vatten vid toaletten kan ni använda er av desinfektionsmedel i en sprayflaska som första handtvätt.

Bastu
Det är bra om det går att ordna med en bastu på lägret. Om det inte finns en bastu på lägerområdet kan ni bygga en av presenningar eller av ett kamintält.

Torkningstält och sjukstuga
Även om solen skiner från en klarblå himmel är det skäl att redan i början av lägret slå upp torkningstält. Likaså behöver det finnas ett tält som kan användas som sjukstuga ifall någon plötsligt blir sjuk. Sjukstugan ska gärna placeras lite avsides så att ev. sjuklingar får lugn och ro.

Flaggstång
En flaggstång görs med fördel av ett lövträd. Ett av de bästa trädslagen för ändamålet är asp men också andra lövträd går bra. Höjden på flaggstången beror på flaggans storlek. Flaggans kortsida ska vara 1:6 i förhållande till flaggstången. Istället för att borra ett hål kan ni fästa en trissa i toppen av flaggstången, på det viset är det lättare att hissa och hala flaggan utan att linan hakar upp sig. Förankra flaggstången så väl att den hålls stående också om det blåser ordentligt. Det finns många sätt att förankra flaggstången, nedan ett par tips.

Tips!
Gräv en cirka en meter djup grop och sänk ner flaggstången i den. Fyll igen gropen med sand och stora stenar, stenarna ger extra stadga åt flaggstången.

Om marken är för bergig eller det inte går att gräva en grop kan ni bygga en stenfot åt flaggstången. Använd stora och tunga stenar närmast flaggstången.

Lägerport
Behovet av en lägerport beror på lägerområdet. Om lägret hålls på en ö där det inte finns någon egentlig ingång behöver ni kanske inte en lägerport. Då kan ni istället satsa på någon annan konstruktion eller bygga en port till lägerbålsplatsen eller till ingången till lägerkyrkan. En traditionell lägerport konstruerar ni med hjälp av t.ex. spiror och

surrningar. Använd fantasi då ni planerar lägerporten och försök få den att passa ihop med lägrets tema.

Anslagstavla
På varje läger behöver det finnas en anslagstavla där ni sätter upp information om dagens program och annan nyttig information. Vem som helst kan sätta upp lappar på anslagstavlan men det behöver finnas en person som ansvarar för att anslagstavlan rensas så att det på den finns endast aktuell information. Anslagstavlan ska gärna ha ett tak eller skyddsplast så att de upphängda lapparna inte förstörs vid regn.

Gruppernas och tältlagens konstruktioner
Lägerkonstruktioner behöver inte alltid innebära stora konstruktioner för hela lägret. Grupperna eller tältlagen kan gärna bygga mindre saker som t.ex. staket kring sitt tält, en ställning för ryggsäckar, ett vädringsställ eller en skräpkorg. Tältlagen ska gärna gräva dräneringsdiken runt tälten. Andra mindre konstruktioner som kan behövas är t.ex. bänkar, stolar eller ett kors till lägerkyrkan.

6.7. Säkerhet, första hjälpen och hygien

Säkerhet
På läger bör ni följa Finlands Scouters säkerhetsföreskrifter. Det är skäl att bekanta sig med dem redan under planeringen av lägret bl.a. genom att upprätta en säkerhetsplan för lägret.

Kom ihåg att kontrollera att all utrustning som ni tar med er på läger är i skick. Kontrollera att utrustningen är hel, t.ex. gasflaskornas ledningar och kopplingar, och reparera vid behov. Det lönar sig inte att ta med söndrig utrustning till lägret, sällan hittar man den där ”extra tiden” för att reparera den. Om söndrig utrustning tas med finns det risk för att någon i misstag använder den före den reparerats.

Även om alla ledare på lägret känner till lägerområdet från förut är det skäl att kontrollera att alla känner till adressen och/eller koordinaterna för lägerområdet så att hjälpen lotsas rätt om det uppstår en nödsituation. På nödcentralverkets webbsidor (www.112.fi) finns en koordinattjänst som ni kan använda er av för att få fram de exakta koordinaterna för ert lägerområde. På webbsidorna kan ni göra skriftliga instruktioner innehållande koordinaterna och exakta körinstruktioner för räddningsfordon samt instruktioner för hur man ringer ett nödsamtal. Instruktionerna skrivs sedan ut och hängs på ett synligt ställe på lägerområdet. I en nödsituation känns det tryggt att veta att ni ger räddarna rätt information så att de säkert hittar fram. Det är inte att gå till överdrift att på förhand planera hur ni går till väga om lägret behöver evakueras på grund av t.ex. eldsvåda.

Se bilaga 5: Säkerhetsplan för läger.

Första hjälpen
I samband med anmälningen måste lägerledningen utreda deltagarnas ev. sjukdomar och vården av dem (diabetes, epilepsi, allergier o.s.v.). Det kan vara bra att i anmälningsblanketten fråga om också mentala problem och medicinering i anslutning till dem. Lägerledningen, eller den som ansvarar för första hjälpen under lägret, måste komma överens med deltagaren och dennes föräldrar om ev. medicinering.

Alla ledare på lägret bör kunna ge första hjälpen. Det ska trots det finnas en person som ansvarar för första hjälpen och i första hand sköter den. Ansvarspersonen känner till lägrets första hjälpen -utrustning och ansvarar för att den fylls på före, under och efter lägret. Första hjälpen -utrustningen ska motsvara lägrets svårighetsgrad. Personen som ansvarar för första hjälpen ska komma ihåg att kontrollera vilken första hjälpen -utrustning som behövs för de olika programpunkterna.

De vanligaste skadorna som uppkommer under läger är olika sår, försträckningar, skavsår och brännskador. Ni bör vara förberedda på också benbrott. De vanligaste sjukdomarna under läger är magsjuka, huvudvärk och förkylning. Ni behöver inte ha med er stora mängder mediciner till lägret, ett litet basförråd räcker bra.

Hygien
Ordspråket "renlighet är halva maten" gäller också på läger. God hygien förebygger många sjukdomar, som t.ex. magsjuka. Till lägerhygienen hör att tvätta händerna, toaletternas renlighet, att dricksvattnet är rent, korrekt förvaring av maten och ändamålsenlig avfallshantering.

Ledarna bör vara uppmärksamma på deltagarnas renlighet och tvättvanor eftersom det är lätt hänt att någon av dem glömmer bort hygienen då det händer så mycket spännande hela tiden. Det är viktigt att deltagarna dagligen vädrar sina sovsäckar, håller det prydligt i tältet, byter till torra och rena kläder och är tillräckligt varmt klädda. Lägerchefen kan poängtera hur viktigt det är att byta till rena kläder, deltagarna går annars lätt och lägger sig iklädda samma kläder som de haft på sig hela dagen.

Det måste finnas tid för att sköta den personliga hygienen. Ledarna kan gärna övervaka att alla tvättar sig på både morgonen och kvällen. Ett bra och lätt sätt att sköta hygienen på sommarläger är att låta deltagarna simma. En av höjdpunkterna på läger är att bada bastu. Utöver simning bör det finnas möjlighet att tvätta sig med varmt vatten och i skydd för andras blickar. Det händer att flickor inte vill simma därför att de menstruerar.

Lägerområdets prydlighet
Lägerområdet ska hållas prydligt under hela lägret. Avfallet sorteras i t.ex. brännbart, komposterbart, metall, glas och blandavfall. Det är bra att ha en avfallshanteringsplats centralt t.ex. mitt i tältbyn. Deltagarna ansvarar för att deras tält är prydliga och att deras utrustning är i ordning. Till de dagliga uppgifterna hör att vädra sovsäcken och den övriga nattutrustningen.

Lägerområdets prydlighet avslöjar en hurudan kår som varit på området. Lägerområdet borde vara prydligare då ni åker därifrån än vad det var då ni kom. B-P sade: "Man får lämna två saker efter sig: ingenting och ett tack."

6.8. Utrustningslista för kårens läger

Lägerutrustningen delas in i sju grupper

1. inkvartering
2. kök och servering
3. verktyg
4. kontorstillbehör
5. gemensamma hygienartiklar
6. första hjälpen och säkerhet
7. transportmedel

Utrustningslistan bör anpassas utgående ifrån

- antalet deltagare
- lägerområdet
- årstiden
- avståndet till hemorten
- lägrets tema och programmets specialbehov

1. Inkvartering

- tält och bottenpresenning för varje grupp
- förrådstält
- torkningstält och kamin

2. Kök och servering (för ett en veckas läger för 100 personer)
Spisar

- 2-3 gaskök, kom ihåg att kontrollera deras skick före lägret
- 2-3 gasflaskor (11 kg)
- 2-3 gaspallar
- gasspis: gasspisen är behändig om ni ska koka små mängder mat t.ex. till allergiker, kom ihåg att ta med också små kastruller

Kärl

- 1 mjölkkärra, cykelpump och utrustning för att reparera ev. punkteringar
- 10 kanistrar (10 l) eller motsvarande för transport av vatten, det är bra om de alla ryms på mjölkkärran samtidigt
- 1 vattenså (80-140 l) för förvaring av hushållsvatten
- 4-6 ämbar (10 l) med lock
- 2 kaffe- eller vattenpannor t.ex. en sju- och en treliterspanna

- 2 termosflaskor t.ex. en för te och en för kaffe
- minst 4 stora kastruller med lock; en 50 liters kastrull för att värma diskvatten, en 30 liters kastrull för soppor och några 15-25 liters kastruller för övrig mat, kastrullerna ska vara av stål och tjockbottnade, diskvatten kan kokas i en aluminiumkastrull
- 1 stor stekpanna (diameter ca 28 cm) eller en murbottenpanna (fi. Muurikka)
- 4-6 plättpannor för att steka plättar
- 5-8 skålar (1-7 l), gärna med lock
- 4-6 brickor för servering av bröd och sallader
- 5-8 vattenkannor (1-2 l) med måttskala

Redskap

- 1 stort durkslag
- 2-4 skärbräden (40-60 cm)
- 4 köksknivar (2 stora och 2 små)
- 4 potatisskalare
- 2 osthyvlar
- 1 rivjärn
- 1 mosstöt
- 1 måttserie
- 1 filterhållare och -påsar för att koka kaffe och te
- 1 sax
- 4 stekspadar med tillräckligt långa skaft (2 av metall, 1 av trä, 1 trägaffel)
- 2 stora träslevar
- 3 plastslevar
- 3 stålslevar (för att servera saft och soppa)
- 1 stor sil
- 4 konservöppnare
- 2 vispar (en med 50-70 cm långt skaft för att röra om i såser med)
- 2-4 rotfruktsborstar

3. Verktyg

- hammare
- järnspett
- kofot
- rep
- snöre
- spik
- handborr
- sticksåg
- fogsvans
- yxa
- fil

- slipsten
- stickspade (om det är regnigt kan man behöva gräva dräneringsdiken kring tälten)
- snöspade (på vinterläger)
- sprutkanna (om det är torrt kan man vattna marken för att minska mängden damm)
- slidknivar
- måttband

4. Kontorstillbehör

5. Gemensamma hygienartiklar
För diskning och hygien i köket

- 3 diskbaljor i plast för förtvätt, diskning och sköljning; 20-liters baljor med handtag är bra, de är tillräckligt stora för att man inte ska behöva byta vattnet hela tiden och lätta att hantera
- 8 diskborstar; 4 diskpunkter med 2 som diskar i varje, borstarna byts efter halva lägret, 2 ”sotborstar” för Trangior
- stålull eller björntungor
- 1 förpackning trasor för att torkning av borden
- diskmedel; på ett 50 personers läger går det åt 1 l på 4 dygn
- ordentliga pannlappar och grytvantar
- handdukar för att torka disk
- byksnöre och bykknipor
- 10 rullar hushållspapper
- 1 rulle bakplåtspapper
- fryspåsar; två- och femliters påsar
- 2 rullar soppåsar; för att skydd kärl med mat i
- bred målartejp
- vattenfasta tuscher
- 1,5 l handdesinficeringsmedel
- förkläden och hårskydd för lägerkocken och kökspatrullerna
- gummihandskar
- handtvål
- tvättfat för handtvätt
- nagelborste
- 3 gamla ämbaren (10 l) för avfallssortering
- 1 stort ämbar med lock för matrester
- 2 rullar stora (150 l) sopsäckar

6. Första hjälpen och säkerhet (för ett en veckas läger för 50 personer)
Förbandsmaterial

- snabbförband
- sårtejp
- fjärilsplåster

- plåster, helst tyg
- rengöringsmedel och sårkompresser
- idealbindor
- skyddsförband
- första förband
- elastiska förband
- stödförband
- mitella
- fästingpincett
- värmefilt
- kylkompress

Mediciner

- febermedicin
- värkmedicin
- medicinskt kol
- jodtabletter
- kortisonsalva
- kortisontabletter (Kyypakkaus)

Övrigt

- salvkompress
- sax
- pincett
- febertermometer
- skyddshandskar
- första hjälpen -handbok
- nödnumret 112
- lägrets säkerhetsplan
- skumsläckare och släckningsfiltar

7. Transportmedel

- 2-3 kylväskor och 12 kylpatroner; kylväskorna bör vara hygieniska, isolerande och ha lock
- 50 l förvaringslådor med lock för förvaring och skydd för torra matvaror

Övrigt

- stormlyktor och lampolja
- tändstickor
- ev. tillbehör för att bygga ett utekök (fi. veturi)
- trangior
- Finlands flagga
- kårens fana

7. FEEDBACK

Det kan kännas svårt att ge feedback men det är nödvändigt eftersom man kan utvecklas och bli bättre endast om man får feedback. Den minsta och lättaste formen av feedback är att säga tack. I vår kultur är vi inte vana vid att uttrycka känslor och därför glömmer vi ibland bort att tacka. Tillfällen då man ska ge konstruktiv feedback kan kännas obehagliga eftersom man inte vet hur motparten kommer att reagera. Det är vanligt med missförstånd och ibland känns det som om motparten avsiktligt missförstår. Tillfällen då man ska ge feedback känns trevligare om man har kunskap om hur man sakligt ger feedback.

7.1. Att ge feedback

Man kan kort och gott säga att feedback handlar om att utvärdera verksamhet och samtidigt utgör en inlärningssituation. Man granskar vad som fungerat bra och vad som kan förbättras och utvecklas. Den som får feedback får information om verksamheten och idéer för hur den kan utvecklas. Man har nytta av feedbacken endast om den är ärlig.

Man kan ge feedback t.ex. genom att med hjälp av frågor guida den som får feedbacken så att han själv kommer till insikt om vad som kan förbättras. Man måste från fall till fall bedöma om det är ändamålsenligt att ge råd eller inte. En del kan uppleva råd som påträngande också om de är till nytta.

Då man ger feedback är det skäl att fundera på hur mycket feedback mottagaren kan ta emot samtidigt. Ställ frågor för att kontrollera att mottagaren förstått feedbacken. Det klassas som dålig feedback om man kritiserar mottagarens färdigheter och personlighet – man ska alltid fokusera på verksamheten, inte på personen.

Konstruktiv feedback stöder inlärningen. Det är viktigt att fundera på hur man ska framföra feedbacken. En bra minnesregel är att tänka på en hamburgare i tre våningar. Feedbacken ges i samma form som en hamburgare är uppbyggd:

1. Positiv, detaljerad feedback (brödet).
2. Förbättringsförslag (biffen).
3. Positiv, helhetsbedömning (brödet).

Gör så här då du ger feedback:

1. Berätta först vad allt som lyckades. Gå sedan tillsammans igenom vad som kan förbättras och hur.
2. Ge feedback på det som gjorts, inte på personen som gjort det – man kan ändra på det man gör, inte på vem man är.
3. Ge feedback utgående från det som är aktuellt. Beskriv vad som hände, vad du såg och hörde. Tolka inte och dra inte upp gamla saker.
4. Ge feedback omedelbart efter verksamheten. Om du är väldigt upprörd kan det vara bra att vänta lite.
5. Ge feedbacken med tanke på framtiden och utvecklingen. Ingen är någonsin färdig, alla utvecklas hela tiden.

Kom ihåg!

- Kom ihåg att uppmuntra och stöda! Ibland kan ordlös feedback säga allt som behöver sägas. Det kan vara ett leende, tummen upp eller en klapp på axeln. Kom ihåg att ofta ge positiv feedback.
- Utmana dig själv att hitta rätt tid och rätt sätt för att ge feedback.
- Tänk på att alla inte är vana vid att ta emot konstruktiv feedback. Det kan kännas svårt för någon att få också positiv feedback.
- Ge feedback utgående ifrån det egentliga uppdraget – utvärdera inte bara resultatet, varje liten prestation eller detalj.
- Ge först allmän feedback, sedan personlig.

Olika sätt att utvärdera

Korrigerande, klargörande	"Håll armen lite mera böjd".
Neutral	"Nu fångade du bollen!"
Negativ	"Du missade, du var inte tillräckligt snabb."
Kritiserande	"Du kan inte springa framför en annan och ta bollen!"
Reflekterande	"Hur kändes det att ta lyra, hade du kontroll över situationen?"(På det här sättet får du personen själv att bedöma situationen och notera sin egna inre respons.)
Inre	Kommer direkt från aktiviteten: känsla, syn, hörsel, rörelse.

Modell för att ge konstruktiv respons

Berätta vad som hände:

- Berätta fakta och dina egna observationer.

Berätta hur verksamheten inverkade på dig eller på din verksamhet:

- Beskriv de konkreta följderna. (Om sådana inte finns är det frågan om olika slags värderingar.)

Föreslå hur verksamheten kan utvecklas:

- Presentera rent konkret hur man kan göra på något annat sätt.
- Låt mottagaren ansvara för att ett beslut fattas.

BILAGA 1
Verksamhetsplan

Storskogens spejare r.f.
Skogsvägen 2
33000 Storskog 20.11.2013

Styrelsens förslag till verksamhetsplan för Scoutkåren Storskogens spejare r.f.:s år 2014

Scoutkåren Storskogens spejare r.f. är en scoutpojkkår, där största delen av medlemmar är mellan 7-22 år. Under verksamhetsåret 2014 vill man poängtera utfärder, kommunikation och kunniga ledare.

Verksamhet åldersgruppsvis

I scoutkårens verksamhet förverkligare man Finlands scouters scoutprogram med indelning i olika åldersgrupper. Som stöd för att förverkliga scoutprogrammet använder man sig av scoutkårens egna program. I praktiken betyder detta veckomöten, utfärder, läger och olika sammankomster. Scoutkåren utser en åldersgruppsansvarig för varje åldersgrupp som ansvarar för den egna åldersgruppens möten, skolning av ledare och förvekligandet av scoutprogrammet.

Vargungar

Från början av terminen fungerar vargungarna i tre olika grupper. Den äldsta flocken, Björnarna blir till hösten spejarscouter. Istället för den flock grundar man en ny flock med plats för nya vargungar. Målet är att alla vargungar deltar i åtminstone en utfärd med övernattning.

Äventyrsscouter

I kåren fungerar tre Äventyrsscout lag. Under år 2014 skall man ordna minst två utflykter. Man ordnar tillsammans med grannkårerna Spejarflickorna och Spejarpojkarna ett gemensamt sommarläger ämnat för kårernas vargungar och äventyrsscouter.

Spejarscouter

Under våren finns i kåren en spejarpatrull, ur vilken de äldsta spejarna under hösten blir explorerscouter. Under hösten blir de äldsta äventyrsscouterna spejarscouter och vid behov grundar man en ny patrull för dem. Man ordnar minst två skogshajker för spejarscouterna under året.

Explorerscouter

I kåren fungerar tre explorerscoutpatruller, under hösten upplöses den äldsta patrullen och en ny grundas. Den största delen av verksamhet sker under veckomötena som ordnas åtminstone varannan vecka samt på utflykter som ordnas mer än tidigare. Explorerscouterna kan förverkliga projekt i enlighet med deras program. Explorerscouterna erbjuder man möjlighet att kunna ta mer ansvar samt att utveckla sig i scoutrörelsen. Explorerscouterna lär sig även att samarbeta med varandra samt med äldre

kåraktiva. Explorerscouterna deltar aktivt i materialinförskaffningen, under ledning av sin lots.

Roverscouter
I kåren fungerar roverpatrull, som är ett föredöme för hela kåren. Med stöd av sin patrulledare förverkligar de egna vandringar och olika projekt. Rovern sätter upp egna mål och de väljer själv patrulledare sinsemellan. Roverscouterna deltar aktivt i materialinförskaffningen, under ledning av sin åldersgruppsansvarige.

Vuxet stöd
Över 22-åriga äldre ledare styr kårens verksamhet och hjälper och stöder yngre ledare i sina uppdrag.

Utbildning
För att förbättra åldersgruppsprogrammet skaffar man sig kunskap på distriktets olika kurser. Kåren stöder ledarnas deltagande i kurserna ekonomiskt. En utbildningsansvarig planerar ledarnas utbildning.

Sjöprogram
Under år 2014 förverkligar man sjöscoutprogrammet i alla åldersgrupper. Förverkligandet gör man i samarbete med andra kårer. Som ansvariga för sjöscoutprogrammet har man utsett ett ledarpar, amiralen och vice amiralen. De ansvarar för att sjöscoutprogrammet blir ändamålsenligt, för anskaffning och underhållet av materialet samt att upprätthålla och utveckla kårens sjösscoutprogram och kultur. Speciellt sköter de om utbildningen för folk i ledarålder. Sjöscoutprogrammet förverkligar man i veckomötena, exempelvis genom simträning, navigationsteori, användandet av signalflaggor, allt i enlighet med de olika åldersgruppernas program. Kårens jollar använder man på utfärder och under läger. I samarbete med andra sjöscoutkårer ordnar man i mån av möjlighet seglatser samt sköter underhållet av segelbåten. Man understöder deltagandet i distriktets sjöverksamhet. Ett viktigt mål är att man deltar och bekantar sig med skyddet av Östersjön.

Natur, miljö och globalt samarbete
Scoutkåren deltar aktivt i arbetet mot klimatförändringar och andra miljöproblem genom att välja miljövänliga alternativ. Scoutkåren är medveten om att de större miljöproblemen enbart kan genom ett världsomfattande samarbete. Utvecklande av kårlokalens och stugans avfallshantering, att färdas ekologiskt på utfärder och ekologisk matlagning är några konkreta exempel på hur man utvecklar miljötänkandet. Scoutkårens medlemmar deltar både i scoutsammanhang och i det privata i miljötänkandet. Scoutkåren r.f. deltar i inkörandet av märket "Scouts of the world". Genom fristående insamlingar stöder man scoutresor utomlands som främjar det globala samarbetet. Åldersgrupperna använder sig av Woomal -utvecklingsprojektet i sitt program.

Styrelse
Varje styrelsemedlem vet sin uppgift och deltar aktivt i skötandet av kåren. Styrelsen bestämmer själv sin arbetsfördelning och vid utdelandet av uppgifter tar man tidigare

erfarenhet i beaktande. Styrelsens viktigaste kommunikationskällor är e-post, ledarrådets möten, brev, informationsblad, textmeddelanden och telekommunikation. Styrelsen uppgör i början av året en detaljerad plan över styrelsemötena åt de i styrelsen, där det framgår ungefärliga tider för mötena samt deras innehåll i stora drag. Styrelsen delegerar kårens interna kommunikation åt en kommunikationsansvarig. Styrelsen sammansluter 7-14 fjorton gånger i året samt vid behov. Styrelsen för år 2014 bekantar sig i god tid, med sina uppgifter genast efter höstmötet, innan det egentliga styrelsearbetet sätter igång.

Skötande av egendom

Scoutkåren sköter de lokaliteter som församlingen erbjuder (kårlokal samt lager). Förutom skötseln sköter även scoutkåren om lokaliteternas försäkring. Kårlokalen renoverar man småskaligt. Scoutkåren sköter därtill om utfärdsstugan samt införskaffandet och upprätthållandet av byggnadernas samt lösörets försäkringar. Utfärdsstugan försöker man grundförbättra under sommaren 2014: stugans filttak och gassystem skall ses över, man målar om fasaderna och bryggan förbättras. Möbler anskaffar man efter behov, under år 2014.

Scoutkårens insamlingar

Kårens egen medelanskaffning sker främst genom olika evenemang. Under våren ordnar man en scoututställning som stöds av de äldres råd. Man erbjuder julgubbs-service under julen 2014, samt att man även deltar i försäljningen av Finlands scouters adventskalender försäljning.

Understöd

Scoutkårens söker om understöd för sin verksamhet från staden, församlingen, Lions Club:en samt från scoutkårens äldre råd. I mån av möjlighet söker man även om understöd från andra organisationer.

BILAGA 2
Händelsekalender

Storskogens spejare r.f.
Skogsvägen 2
33000 Storskog 20.11.2013

Händelsekalender för år 2014

Januari
- Vinterns ledardagar
- Verksamheten påbörjas
- Vargungarnas vinterutfärd

Februari
- revision
- Scoutkårens vårmöte
- Distriktets vintertävlingar 5.2
- Vändagsevenemang 14.2

Mars
- Äventyrsscouternas utfärd
- Spejarscouternas färdighetsdag 19.3

April
- Scoutparad och St. Görans -dagen i kyrkan 24.4

Maj
- 1 Maj evenemang vid kyrkan
- Scoututställning i centralparken
- Vår FM och vårregatta 21.5
- Äventyrsscouternas färdighetsdag 22.5
- Roverdagar 28-29.5

Juni
- Sommarläger för vargungar och äventyrsscouter

Juli
Augusti
- Höstens ledardagar
- Säsongsstart med evenemang

September
- Veckoprogrammet drar igång

- Hösthajk

Oktober

- Föräldrarnas och pojkarnas hajk vid stugan
- Spejarscouternas färdighetsdag 23.10
- Kårens höstmöte

November

- Vargungeutflykt
- Rovercity 19.11
- Explorer evenemang 26.11

December

- Självständighetsdag och dubbning 6.12
- Julfest för hela kåren och föräldrar
- Julgubbsprojektet

BILAGA 3
Årsberättelse

Storskogens spejare r.f.
Skogsvägen 2
33000 Storskog 20.11.2013

Årsberättelse 2013
Scoutverksamhet
Under scoutåret 2013 tog scoutkåren Storskogens spejare r.f. i bruk Finlands scouters nya scoutprogram i all sin verksamhet. Som stöd till scoutprogrammet skapade man även ett system med kårprestationer som underlättar programmet och även framhåller scoutkåren segna traditioner.

I scoutkårens program betonade man under 2013 de nya åldersgrupperna, information och kommunikation samt fastighetsskötsel. Det som lyckades bäst var i ibruktagandet av de nya åldersgrupperna. I slutet av år 2013 hade scoutkåren 96 medlemmar. Som en följd samarbetet med grannkårerna så kom även några flickor från systerkåren med i verksamheten.

Vargungar
Flockarna samlades under verksamhetsåret varje vecka i kårlokalen. Varje flock (Gäddorna, flygekorrarna och björnarna) har 2-3 akelor. Året förflöt i utflykternas tecken;

- Vargungarnas och äventyrsscouternas två nätters utflykt till Kräftviken tillsammans med grannkåren i februari
- Dagsutflykt till nationalmuseet i mars
- Distriktets vargungetävlingar i april
- Vargungarnas megaknytkalas, nattutflykt i maj
- Sommarläger
- Föräldra/barn(dags)utflykt i oktober
- Vargungarnas förläggning (en natt) i Metsola i november

Som kommentarer över året; Matlagning på trangia, tältning och båtliv har varit vargungarnas favorit aktiviteter. De önskade få grilla korv och marshmallows oftare. Om man leker i lagret (ex. kurragömma) så skall det städas efteråt. I systerkårens förråd skall man i synnerhet inte rådda. Den äldsta flocken, flygekorrarna, tog i bruk äventyrsscoutprogrammet på höstterminen. För de nya vargungarna bildade man en ny flock, till vilken man även tog emot några av systerkårens vargungar. Några ledarmöten för akelorna har inte hållits separat, men har några gånger ordnats i samband med ledarråden, detta har ansetts vara tillräckligt. Vargungeledarna är, förutom sitt akelauppdrag, aktiva i kåren, speciellt i ledarrådet, så de hålls bra uppdaterade utan specifika möten. Som vargungeansvarig funderade Anders Akela.

Äventyrsscouter
Under år 2013 fungerade i kåren tre äventyrspatruller. Två av patrullera leddes av explorerscouter och en leddes av äldre ledare. I verksamheten följde man Finlands scouters program. Äventyrsscouterna hade möte varje vecka under höst och vår termin. Varje patrull ordnade självständigt åtminstone en hajk under året. Äventyrstävlingen som ingår i äventyrsscoutprogrammet försökte man ordna på hösten, men det flyttades till vårterminen p.g.a. för få anmälningar. För äventyrsscoutprogrammet var Atte Äventyrare Kaptenen med huvudansvar.

Spejarscouter
Under år 2013 fungerade i kåren en spejarscoutpatrull. Patrullen leddes av scouter i explorer- och roverålder. Spejarscouterna hade ett veckomöte. I verksamheten följde man Finland scouters spejarscoutprogram. Under hösten började man avlägga kreativitetsetappen. Under vårens utflykt till Kräftviken poängterade man knopfärdigheter. Planeringen av höstens fyr, blev på hälft och man fortsätter under våren där man slutade under höstterminen. Spejarscouterna serverade under distriktets kurs som ordnades i Haukela. Lasse Löw fungerade som spejarlots.

Explorerscouter
I kåren fungerade under året två explorerpatruller, näktergalarna och skunkarna, dessutom bildades en ny patrull, aporna, på hösten av de spejarscouter som blev explorerscouter. Patrullerna förvekligande Finlands scouters explorerarprogram genom både möten och utfärder. Vid sidan av sin övriga verksamhet deltog explorerna i bland annat distriktets explorerdagar. Lasse Lotts var ansvarig för explorerverksamheten.

Roverscouter
I kåren fungerade under år 2013 en roverpatrull, till vilken alla 18-22 åriga kårmedlemmar hörde. Lisa Lo inledde deras verksamhet genom att samla in de ämnen som intresserade rovrarna. Under terminen började man utföra "scouts of the world" märket. Dessutom deltog rovrarna i det internationella JOTI-evenemanget. Lasse Lots var ansvarig för roverprogrammet.

Övrig verksamhet

Veteraner
De ledare som inte lägre är aktivt med i verksamheten försöker man aktivera och sammankalla en gång i året. Arbetet med kårens historikprojekt fördelande man åt veteranerna. Under år 2013 fick man sist och slutligen insamlat ganska lite material. Veteranerna deltog till viss mån i stugans underhåll.

Föräldrar
Med föräldrarådet förde man ett gott samarbete. Genom scoututställningen i april och genom höststarten i september, kunde nya föräldrar bekanta sig med föräldrarådets verksamhet. I oktober gjorde föräldrarna och pojkarna en gemensam talkoutfärd till stugan, och i samband med utfärden donerade föräldrarådet en ny gasspis till kåren. I november höll man ett sytalko, där man gjorde halsdukar till de nya scouterna. Vid

dubbningen på självständighetsdagen deltog glädjande många föräldrar. Till julfesten kokade föräldrarna gröt och kaffe samt bakade bullar. Som föräldrarådets ordförande fortsatte Fredrik Förälder.

Utbildning
Kåren skötte de uppgifter som hör till Finlandsscouters utbildningsprogram. Från kåren både deltog man i och ordnade en scoutledarutbildning. Som utbildningsansvarig fungerade Samuel Skolare.

Samarbete
Kåren deltog i kyrkans biståndsarbete. Patrull aporna sålde korv på församlingens 1 Maj fest. Flera flockar och patruller samlade in pengar till missionssällskapets insamling i september. På självständighetsdagen hjälpte kåren till vid ordnandet av gudstjänsten.

Verksamhet i regionen, förbundet och centralorganisationen
Kårens representanter deltog aktivt i verksamheten både på region- och förbundsnivå.

Styrelse
Kårens medlemsmöten hölls på våren och på hösten. Styrelsen höll åtta möten. På våren och hösten höll man ledardagar för att planera verksamheten, insamla feedback och hålla handslagsdiskussioner. Ledarrådet samlades varje annan var tredje vecka under vår och höstterminen. Styrelsen fördelade sina uppgifter så att alla hade ett eget ansvarsområde.

Medlem och ansvarsområde
Sune Scout, ordförande och kårchef
Simon Scout, vice ordförande och vice kårchef
Peter Program, Ansvarig för scoutprogrammet
Viktor Viesti, kommunikationsansvarig
Frippe Fastighet, Ekonomi och fastighetsansvarig.
Förutom dessa fungerade Sanne Sekreterare som sekreterare och Riko Rik som kassör.

Kommunikation
Scoutkåren informerade sina medlemmar och deras familjemedlemmar per post, via kårens internetsidor och per e-post. I början av vår och höstterminen skickade man hem ett verksamhetsschema där tidpunkten och en kort beskrivning av olika evenemang fanns. Innan evenemangen delade man ut lappar om dessa till scouterna och deras föräldrar.
Det var mycket och bred information, men man har trots det fått önskemål från föräldrarna att man ännu borde förbättra den externa kommunikationen. Också gällande administrationen och planeringen av informationen finns det saker att förbättra. Hemsidorna uppdaterades i varierande grad. Kåren marknadsförde sin verksamhet genom lappar på officiella platser. Bland ledarna fungerade den interna kommunikationen via e-post, brev och sms, samt via ledarmötena.

Skötsel av egendomen

Lokaliteter

Kåren har använt sig av de lokaler som församlingen har bistått med, det vill säga kårlokalen och lagret samt utflyktsstugan i Vichtis. Stugans underhållsbehov undersöktes och bryggan förbättrades. Kåren skötte själv om försäkringar för lokaliteterna.

Inventarier
Under år 2011 införskaffade kåren två optimistjollar. Under 2012 köpte man ett vintertält av Sissi-typ samt en därtill passande kamin. Andra anmärkningsvärda materialanskaffningar har inte gjorts.

Ekonomi
Bokföringen sköttes, såsom tidigare via det erkänt goda bokföringsprogrammet SQL-Ledger. Alla deltagaravgifter under året försökte man få in till kontot, antingen genom att deltagarna gjorde direktbetalning till kontot eller att man efter evenemanget betalade in de deltagaravgifter man fått in i pengar till kontot. Det gjordes uppföljningar av budgeten under året. Kassören avlade en deltidsrapport av budgetuppföljningen till styrelsen på försommaren. Som kårens kassör fungerade Riku Rik. Som revisorer fungerade Patrik Vass och Erik Ekonom.

Scoutkårens insamlingar
Scoutkårens pengainsamlingar bestod av scoututställningen på våren, korvförsäljning på fotbollscupen i september samt Scouternas adventskalender försäljning i november-december. Ledarna och rovrarna samlande in pengar genom julgubbs-verksamheten. Man fick även in medel genom att fungera som disponent på distriktets utfärdsstuga.

Understöd
Kåren fick stöd för sin verksamhet från staden och församlingen.

Lägermeny

Produkt	Ankomstdagen	2. lägerdagen	3. lägerdagen	4. lägerdagen	5. lägerdagen	6. lägerdagen	7. lägerda
MORGONMÅL * bröd * pålägg * saft * te		**Havregrynsgröt** **Drottningbärkräm**	**Vetegrynsgröt** **Sommarbärsoppa** Ost Gurka	**Fyrkornsgröt** **Hallonsoppa** Skinka Tomat	**Cornflakes** **Mjölk** Tomat Ost	**Havregrynsgröt** **Äppelsylt** Tomat	**Vetegryns** **Sommarb**
LUNCH * bröd * pålägg * saft	**Ärtsoppa**	**Skinksås med örter** Kokt potatis Sommarsallad	**Köttbullar i sås** Potatismos Kryddgurka	**Minestronesoppa**	**Ärtsoppa** Gurka	**Korvsås** Kokt potatis Kålsallad	**Broilerbu** **i currysås** Ris Morot
MIDDAG * bröd * pålägg * saft	**Makaronilåda** **med malet kött** Morotsbitar	**Metvurst-makaroni-** **majonessallad** Bröd Saft	**Grönsaks och nudel wok**	**Stroganoff** Kokt potatis salladsblad och gurka Salladsdressing	**Bolognesesås** Potatismos Kryddgurka	**Köttsoppa** Rågbröd Saft	**Laxsoppa** Rågbröd
KVÄLLSMÅL * knäckebröd * pålägg * saft * te	**Karelska piroger** Edam- Ostskivor Gurka Äpple Kakao	**Bär yoghurt** Semlor Gurka Smältost	**Plättar** Jordgubbssylt Morot Bröd	**Skivad vetelängd** Kakao Smältost Gurka	**Fullkornsskorpor** Ost Gurka Kakao	**Jordgubbssoppa** Majsflingor Smältostskivor Gurka	**Fruktsalla** **Vaniljsås** Semlor Ost
Patrullernas basuppgifter * avfall * vatten * skala * skära upp råvaror *portionera *diska	Skala morot Tvätta äpple Tvätta och skära gurka	Tvätta och skära ingr. till sommarsalladen Skala potatis Skära grönsakerna till metvurstsalladen Tvätta och skära gurka	Servera maten Steka plättar Skala och skära morot	Ingr. för minestronesoppa tvättas och skärs i bitar Tvätta och skär upp sallad & gurka Koka kakaon	Värma ärtsoppan och servering Värmning av Bolognesen Koka potatismoset Koka kakaon	Tvätta och skära ingr. till kålsalladen Skala potatis Tvätta och skära ingr. till köttsoppan	Skala mor Skära dill för fisksop Göra vanil

Lägerdeltagarnas uppgift är att hjälpa kocken enligt sin bästa kunskap och förmåga och samtidigt lära sig nya saker.

Minns att råvaror som inte värms upp skall behandlas varsamt

BILAGA 5
Säkerhetsplan för läger

Läger och arrangör			
Tid, adress och ort			
Antal lägerdeltagare			
Lägerchef		**Tfn**	
Säkerhetsansvarig		**Tfn**	
Ansvarig för första hjälpen		**Tfn**	

Första hjälpen -utrustningen har kontrollerats och förts till lägret av	
Första hjälpen -väskans förvaringsplats	

Risker på lägerområdet	**Sannolika olyckor/risker**	**Förebyggande åtgärder**
Olyckor i terrängen		
Olyckor med knivar		
Olyckor med elden		
Olyckor i vattnet		
Trafiken på lägerområdet		
Risker med hajken		

Övriga risker		

Beskrivning av terrängen (t.ex. stenrösen, stränder, kuperade områden)	
Programmets säkerhet (t.ex. riskfaktorer och första hjälpen -utrustning)	
Konstruktionernas säkerhet	

Hur räddningsfordon kommer till lägerområdet, körbeskrivning	

Lägrets koordinater placerade på ett synligt ställe (www.112.fi)	**Ja, var?**	**Nej**

Lägrets evakueringsplan ifall av nödsituation	

Kökets säkerhet och hygien	
Lägerkock/ar	
Gasflaskornas användning och instruktioner givna åt (person och datum)	
Gasköken och tillbehör kontrollerade (kontrollant och datum). Kommentarer.	
Hygienartiklar (bl.a. handdesinfektionsmedel).	
Kökets första hjälpen -utrustning.	

Bilagor: Karta över området, körbeskrivning, lägerprogrammet.

Säkerhetsplanen har distribuerats till:

Datum	**Namn**

Om en olycka inträffar:

1. Bedöm situationen.
2. Undvik ytterligare olyckor.
3. Ge omedelbar, livräddande första hjälp.
4. Kalla vid behov på mera hjälp
   a. av övriga lägerledare.
   b. genom att ringa det allmänna nödnumret 112, ordna i så fall med anvisning till platsen.
5. Sköt situationen tills mera hjälp anländer.
6. Informera lägerchefen, den säkerhetsansvariga och lägerdeltagarna om olyckan.